

ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

**ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ**

ΖΑΡΚΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ 2022

Τον άρχοντα τριών δει μέμνησθαι: Πρώτον ότι ανθρώπων άρχει. Δεύτερον ότι κατά νόμους άρχει. Τρίτον ότι ουκ αεί άρχει.

Αγάθων, 450-400 π.Χ., Αρχαίος τραγικός

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. Η δημοκρατική συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων, η διαφάνεια, η λογοδοσία και η καταπολέμηση της κακοδιοίκησης συνιστούν τη μεγαλύτερη πρόκληση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

2. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης είναι ένας νέος σχετικά θεσμός που καθιερώθηκε με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Νόμος 3852/2010, άρθρο 77). Έργο του Συμπαραστάτη αποτελεί τόσο η υποδοχή, όσο και η διερεύνηση καταγγελιών άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για την κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του Δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεων του. Στην αιτιολογική έκθεση του παραπάνω νόμου αναφέρεται ότι : « ... τα πολυσυζητημένα προβλήματα κακοδιοίκησης στους δήμους, τα παράπονα αρκετών πολιτών για μεροληψία και επιλεκτική πρόσβαση στα κέντρα αποφάσεων των δημοτικών αρχών, αλλά και η υπερφόρτωση του δημάρχου από αιτήματα και παράπονα μεμονωμένων πολιτών και ομάδων, καθιστούν αναγκαία την καθιέρωση ενός νέου θεσμού **διαμεσολάβησης** μεταξύ διοικούμενων και δημοτικών αρχών και υπηρεσιών. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης θα έχει ως αποστολή:

- α) την **έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης,**
- β) τη **διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών,**
- γ) τη **βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων,**
καθώς και
- δ) την **αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από την ασφυκτική και συχνά παραλυτική συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών...».**

3. Η πρόσβαση στο Συμπαραστάτη του δημότη πρέπει να είναι εφικτή σε κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο που θεωρεί ότι έχει υποστεί κάθε είδους βλάβη λόγω μιας πράξης ή συμπεριφοράς της τοπικής διοικητικής αρχής.

4. Όταν ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης είναι νομικός οι δημότες θεωρούν εσφαλμένα ότι ο ρόλος του είναι η δωρεάν παροχή νομικών συμβουλών για προσωπικές τους υποθέσεις. Η αποστολή ωστόσο του Συμπαραστάτη του Δημότη είναι η διαμεσολάβηση ανάμεσα στο δημότη ή την

επιχείρηση και τις δημοτικές αρχές και στοχοθετεί την επίλυση συγκεκριμένης υπόθεσης τους και όχι η παροχή νομικής συμβουλής.

5. Μόνο οι Δήμοι άνω των 20.000 κατοίκων έχουν τη δυνατότητα βάσει νόμου να εκλέξουν Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, από τους 325 Δήμους, **οι 161 έχουν δικαίωμα εκλογής**. Κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του «Καλλικράτη» (2011-2014), ο θεσμός δεν έτυχε ευρείας αποδοχής, αφού μόλις **30 Δήμοι** εξέλεξαν Συμπαραστάτη. Κατά τη θητεία 2014-2019 προκήρυξαν τη θέση του Συμπαραστάτη 86 Δήμοι, εκ των οποίων οι **33 κατάφεραν να ενεργοποιήσουν το θεσμό¹**, ενώ τα δημοτικά συμβούλια 53 Δήμων δεν κατέληξαν σε πρόσωπο κοινής αποδοχής.

I. ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΘΗΤΕΙΑ 2019-2023.

1. Κατά την τρέχουσα δημοτική θητεία, 2019 – 2023, 32 Δήμοι εξέλεξαν Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. 1.823.043 δημότες που

¹ Στοιχεία από το Πρόγραμμα Διαύγεια έως το Μάρτιο του έτους 2017.

αντιστοιχούν σε ποσοστό 16,85% του πληθυσμού έχουν πρόσβαση στο δημοτικό συμπαραστάτη.

2. Οι 32 Δήμοι που εξέλεξαν συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης είναι:

- Δήμος Οινουσών
- Δήμος Ελευσίνας
- Δήμος Ελασσόνας
- Δήμος Ανδραβίδας – Κυλλήνης
- Δήμος Καλλιθέας
- Δήμος Φλώρινας
- Δήμος Νάουσας
- Δήμος Ικαρίας
- Δήμος Εορδαίας
- Δήμος Πάρου
- Δήμος Αλεξανδρούπολης
- Δήμος Σπετσών
- Δήμος Γλυφάδας
- Δήμος Δυτικής Λέσβου
- Δήμος Φιλοθέης – Ψυχικού
- Δήμος Τήνου
- Δήμος Ιωαννιτών
- Δήμος Ωραιοκάστρου (η εκλογή ακυρώθηκε στη συνέχεια)
- Δήμος Μαλεβιζίου
- Δήμος Θερμαϊκού
- Δήμος Αλίμου
- Δήμος Ψαρών
- Δήμος Παλαιού Φαλήρου
- Δήμος Θεσσαλονίκης
- Δήμος Δράμας
- Δήμος Καβάλας
- Δήμος Ραφήνας – Πικενδρίου
- Δήμος Παγγαίου

- Δήμος Δίου – Ολύμπου
- Δήμος Ελληνικού – Αργυρούπολης
- Δήμος Πειραιά και
- Δήμος Βόλου

3. Κατά την τρέχουσα θητεία 2019-2023 από τις 13 Περιφέρειες έχουν εκλέξει Συμπαραστάτη οι κάτωθι έξι (6) Περιφέρειες:

- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης
- Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και
- Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

4. Το διάστημα αυτό (2019-2023) 3.963.513 πολίτες, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 36,46% του πληθυσμού έχουν πρόσβαση στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη.

5. Ο θεσμός του συμπαραστάτη λειτουργεί εδώ και δεκαετίες σε πολλές χώρες της Ευρώπης όπως η Γερμανία, η Αγγλία, η Ιταλία κλπ, με αρμοδιότητες μάλιστα που απλώνονται σε διάφορους τομείς της Διοίκησης και σε διάφορους κοινωνικούς τομείς και δεν περιορίζεται μόνο στις υπηρεσίες του εκάστοτε Δήμου.

6. Σημειωτέον ότι πρώτη η Σουηδία το έτος 1809 εισήγαγε τη λειτουργία της προστασίας των πολιτών και στη συνέχεια η Φινλανδία το έτος 1919.

II. ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΙ. ΠΟΙΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.

1. Η διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης περιλαμβάνει τέσσερα (4) στάδια.

- Τη λήψη της καταγγελίας ή του παραπόνου.
- Την επικοινωνία με την καταγγελλόμενη πλευρά.

- Την ανταπόκριση της καταγγελλόμενης πλευράς.
- Την ενημέρωση του καταγγέλλοντος για την έκβαση της υπόθεσης.

2. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης διερευνά υποθέσεις που αναφέρονται σε :

- ✓ διοικητικές παρατυπίες.
- ✓ άδικη μεταχείριση.
- ✓ παράλειψης οφειλόμενης απάντησης.
- ✓ άρνηση παροχής υπηρεσιών.
- ✓ αδικαιολόγητη καθυστέρηση καθώς και
- ✓ άρνηση πρόσβασης σε έγγραφα.

Υπογραμμίζεται ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη δεν είναι αρμόδιος για την παροχή νομικών, οικονομικών ή τεχνικών συμβουλών, για ιδιωτικές διαφορές, για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της δικαιοσύνης, όπως και για πράξεις δικαστικών αρχών.

3. Ο Συμπαραστάτης του Δημότης και της Επιχείρησης δεν είναι αρμόδιος:

- ❖ Για την παροχή νομικών, οικονομικών και τεχνικών συμβουλών
- ❖ Για διαφορές ιδιωτικού δικαίου
- ❖ Για υποθέσεις που αναφέρονται στην υπηρεσιακή κατάσταση των δημοτικών υπηρεσιών, των δημοτικών επιχειρήσεων και οργανισμών
- ❖ Για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της Δικαιοσύνης ή που έχουν ήδη κριθεί από Δικαστήριο
- ❖ Για πράξεις των Δικαστικών Αρχών, των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών, των Θρησκευτικών Αρχών και των Ν.Π.Δ.Δ.

ΙΙΙ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΥΠΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ.

1. Είναι γεγονός ότι η διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν ολοκληρώνεται σε μία καθορισμένη ημερομηνία μετά την καταγγελία του δημότη ή της επιχείρησης. Κατά τη διάρκεια της διερεύνησης σύνθετων υποθέσεων ανακύπτουν νέα στοιχεία, διεξάγονται συζητήσεις με αιρετά και υπηρεσιακά στελέχη, γίνεται ερμηνεία των διατάξεων, αναζητήσεις αρχείων, ενημέρωση δημοτικών συμβούλων, καθώς και συσκέψεις με το θιγόμενο δημότη. Ο Συμπαραστάτης οφείλει να βρίσκεται σε ανοικτό διάλογο με τις καταγγελλόμενες δημοτικές υπηρεσίες αλλά και με τα όργανα του Δήμου.

Συγχρόνως με τους δημότες και τις επιχειρήσεις που επέλεξαν την οδό της έγγραφης καταγγελίας, δεκάδες συμπολίτες μας προτίμησαν να διατυπώσουν τηλεφωνικά τις καταγγελίες τους και μερικοί μάλιστα προέβησαν σε ανώνυμες αναφορές, επιδιώκοντας την ανταπόκριση των υπηρεσιών, χωρίς να γνωστοποιούν την ταυτότητα τους. Παρά το γεγονός ότι δεν ενθαρρύνεται αυτή η πρακτική καταβλήθηκε προσπάθεια ακόμη και με αυτό τον τρόπο να επιλυθούν προβλήματα που ταλανίζουν τους δημότες. Δυστυχώς, ακόμη και σήμερα υπάρχει η αντίληψη σε κάποιους ότι αν προσφύγουν επώνυμα σε μια ανεξάρτητη αρχή μπορεί να διαταραχθούν οι σχέσεις των δημοτών με τους εργαζόμενους και με τη Δημοτική Αρχή.

2. Η γνωστοποίηση του θεσμού σε τοπικό, αλλά και σε εθνικό επίπεδο είναι αναγκαία προκειμένου να συνειδητοποιήσουν όλοι τα πλεονεκτήματα της εξωδικαστικής διαμεσολάβησης.

3. Πέρα από το θεσμοθετημένο πλαίσιο λειτουργίας του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, υπήρχαν πολλές περιπτώσεις δημοτών μας με προβλήματα, τα οποία δεν εντάσσονταν στις αρμοδιότητες του. Συμπολίτες μας ηλικιωμένοι, μακροχρόνια άνεργοι, ανάπηροι και πολύτεκνοι, ήρθαν στο γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη προκειμένου να ενημερωθούν για επιδόματα και τα δικαιώματά τους.

4. Η δράση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης γίνεται πάντοτε με γνώμονα τη νομιμότητα, όπως επιβάλλεται από το Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους, τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και το «Πρόγραμμα Καλλικράτης». Λειτουργεί υπό καθεστώς πλήρους διαφάνειας σε σχέση με το χειρισμό των υποθέσεων που τον αφορούν. Η λειτουργία του θεσμού διασφαλίζει την αμεροληψία, καταγράφει και παρεμβαίνει σε ζητήματα κακοδιοίκησης, με σκοπό την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη ανταπόκριση των υπηρεσιών.

5. Είναι σημαντικό να κατανοηθεί από όλους ότι οι παρεμβάσεις του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης πραγματοποιούνται πάντοτε στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης και δεν αποτελούν ελεγκτικό μηχανισμό με δεσμευτική αρμοδιότητα. Επομένως ο Συμπαραστάτης υποδεικνύει κάθε φορά τι μπορεί να γίνει ώστε να αποφεύγεται η «κακοδιοίκηση» προτείνοντας την επανεξέταση ζητημάτων και τυχόν εφαρμόσιμες λύσεις στο ισχύον πλαίσιο.

6. Το έργο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης είναι δύσκολο διότι τα συμπεράσματα και οι προτάσεις του δεν είναι δεσμευτικά. Γι' αυτό καλείται να βασιστεί στην επιχειρηματολογία του και στην ακρίβεια και πειστικότητα των θέσεων και προτάσεων του, ώστε τα προβλήματα της διαμεσολάβησης να γίνουν αποδεκτά από όλες τις πλευρές. Ο Συμπαραστάτης δεν είναι κατήγορος, ούτε ελεγκτής. Αντίθετα αναζητά το διάλογο, μη διστάζοντας να αναγνωρίσει τη νομιμότητα των ενεργειών των υπηρεσιών του Δήμου, όταν η Υπηρεσία λειτουργεί ορθά.

7. Είναι αξιοσημείωτο ότι η ενεργοποίηση του θεσμού πολλές φορές προστατεύει τους δημοτικούς υπαλλήλους, αφού συχνά οι δημότες έχουν εσφαλμένη πληροφόρηση σε σχέση με τις αρμοδιότητες του Δήμου και καταφέρονται κατά εργαζομένων, θεωρώντας πως ο ένας συγκαλύπτει τον άλλο και πως είναι αδύνατο να βρουν το δίκαιο τους.

Θέλω με αφορμή την εκπόνηση της ετήσιας έκθεσης του 2021 να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου προς το Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης, τους αρχηγούς των δημοτικών παρατάξεων, τους δημοτικούς συμβούλους, τους εργαζόμενους στις δημοτικές υπηρεσίες και επιχειρήσεις για την συνεργασία τους και τη διευκόλυνση του έργου μου με την παροχή στοιχείων και πληροφοριών στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης προς ικανοποίηση των αιτημάτων των δημοτών και των επιχειρήσεων.

Μετά τη σύντομη παρουσίαση των γενικών αρχών του θεσμού του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης, τις στοχοθεσίες του και το αντικείμενο των εργασιών του προβαίνω στην έκθεση του νομικού πλαισίου που τυποποιεί το θεσμό.

IV. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4623/2019 (Α'134) επανήλθε σε ισχύ το **άρθρο 77 του ν.3852/20101 (Α'87)**, με το οποίο θεσπίστηκε και εξειδικεύτηκε ο θεσμός του Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης. Προς ενημέρωση των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, παρουσιάζονται βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τη διαδικασία επιλογής του Συμπαραστάτη και εν γένει τον σκοπό και τον τρόπο λειτουργίας του θεσμού.

Α. Διαδικασία επιλογής Συμπαραστάτη.

2. Οι Δήμοι **άνω των 20.000 κατοίκων** και οι νησιωτικοί Δήμοι, ανεξαρτήτως πληθυσμού, έχουν υποχρέωση να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να πληρωθεί η θέση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.

Ο νομοθέτης προβλέπει ότι η διαδικασία επιλογής του Συμπαραστάτη γίνεται **εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών** από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών. Από τη διάταξη συνάγεται ότι η προθεσμία επιλογής του Συμπαραστάτη είναι μεν **ενδεικτική**, αλλά δεν θα πρέπει να ξεπερνά ένα εύλογο χρονικό διάστημα, πέραν του προβλεπόμενου διμήνου.

Ωστόσο, λόγω της μακρόχρονης διοικητικής πρακτικής που έχει εδραιωθεί από το έτος 2011 και της ανάγκης πλήρωσης της θέσης του Συμπαραστάτη προς διευκόλυνση των πολιτών, είναι δυνατή η επαναπροκήρυξη της θέσης του Συμπαραστάτη κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η επιλογή του στις δύο προβλεπόμενες στο νόμο συνεδριάσεις.

Η διαδικασία επιλογής του Συμπαραστάτη ξεκινά από την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που δύναται να καθορίζει το ελάχιστο περιεχόμενο της προβλεπόμενης στο νόμο προκήρυξης ή από την προκήρυξη - σε περίπτωση μη έκδοσης της ανωτέρω απόφασης- και λήγει κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της επιλογής. Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση των ενδιαφερομένων στο Προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου, αυτοπροσώπως ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου.

B. Πράξη προκήρυξης - Περιεχόμενο προκήρυξης.

3. Παρά το γεγονός ότι δεν προβλέπεται ρητά στο νόμο, κρίνεται πρόσφορο το Δημοτικό Συμβούλιο να συνέρχεται, προκειμένου να λάβει απόφαση για το περιεχόμενο της πράξης προκήρυξης επιλογής του Συμπαραστάτη.

Η προκήρυξη φέρει ένα ελάχιστο περιεχόμενο, παρέχοντας στο ευρύ κοινό τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στην παρ. 1 και στην παρ. 2 του άρθρου 77 του ν.3852/2010, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα σχετικά με: α) τις ιδιότητες που αποτελούν κώλυμα ή είναι ασυμβίβαστες με την ιδιότητα του Συμπαραστάτη, β) τον χρόνο υποβολής της δήλωσης υποψηφιότητας, γ) τη διαδικασία επιλογής, δ) τη δημοσιότητα της προκήρυξης και ε) την προβλεπόμενη στο νόμο θητεία του Συμπαραστάτη.

Η προθεσμία υποβολής υποψηφιοτήτων ορίζεται, εκ του νόμου, και συμπίπτει με την ημερομηνία διεξαγωγής της σχετικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου για την επιλογή του Συμπαραστάτη. Ως εκ τούτου στην προκήρυξη θα πρέπει να γνωστοποιείται στους ενδιαφερόμενους ότι η ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων θα προσδιοριστεί με την έκδοση σχετικής Πρόσκλησης του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, με θέμα την επιλογή του Συμπαραστάτη, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Δήμου και στην οποία αναγράφεται η ημερομηνία και η ώρα συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου.

Επιπλέον, στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που καθορίζει το ελάχιστο περιεχόμενο της προκήρυξης ή στην προκήρυξη μπορούν να αναγράφονται και κριτήρια που κρίνονται ικανά να εξασφαλίσουν στο πρόσωπο του Συμπαραστάτη τα χαρακτηριστικά του **εγνωσμένου κύρους** και την **εμπειρία** για την πλήρωση της θέσης.

Γ. Χαρακτηριστικά πράξης Προκήρυξης.

4. Η προκήρυξη για την πλήρωση της θέσης εκδίδεται από τον Δήμαρχο. Η προκήρυξη, ως **κανονιστική πράξη**:

- ❖ α) δημοσιεύεται υποχρεωτικά, με αναγραφή ολόκληρου του κειμένου, στο δημοτικό κατάστημα.
- ❖ β) αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και
- ❖ γ) αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος «Διαύγεια».

Η ισχύς της προκήρυξης συναρτάται, αναγκαίως, και καταλαμβάνει και τις δύο ψηφοφορίες που προβλέπει ο νομοθέτης για την επιλογή του Συμπαραστάτη στην

παρ.2 του άρθρου 77 του ν.3852/2010. Σε περίπτωση μη επίτευξης επιλογής στις δύο εκ του νόμου προβλεπόμενες συνεδριάσεις, εκδίδεται νέα προκήρυξη.

Δ. Πρόσκληση Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου

5. Στην Πρόσκληση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου δεν χρειάζεται να ορίζεται ως μοναδικό θέμα συζήτησης η επιλογή του Συμπαραστάτη, καθώς ο νομοθέτης **δεν απαιτεί ειδική συνεδρίαση για την επιλογή του**. Για λόγους, όμως, ευρείας δημοσιότητας και λόγω ότι η ημερομηνία συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου συμπίπτει με την ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων δέον είναι το χρονικό διάστημα από την ημέρα δημοσίευσης της Πρόσκλησης μέχρι τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου να είναι μεγαλύτερο από την ελάχιστη προβλεπόμενη στο άρθρο 67 παρ. 4 του ν.3852/2010 προθεσμία.

Ε. Διαδικασία λήψης απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου.

Ε.1. Διεξαγωγή μυστικής ψηφοφορίας.

6. Πριν την έναρξη της μυστικής ψηφοφορίας, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου δίνει το λόγο στους υποψήφιους που το επιθυμούν, προκειμένου να τοποθετηθούν σχετικά με την υποψηφιότητά τους. Όσον αφορά τη διεξαγωγή της **μυστικής ψηφοφορίας**, ο νόμος δε διευκρινίζει, περαιτέρω, λεπτομέρειες για την κατάρτιση ψηφοδελτίων των υποψηφίων. Ωστόσο, προς διευκόλυνση της ψηφοφορίας, δέουσα είναι η κατάρτιση - με τη συμβολή της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου είτε ενιαίου ψηφοδελτίου με την αναγραφή των ονομάτων των υποψηφίων,

είτε ξεχωριστών ψηφοδελτίων για κάθε υποψήφιο. Κατά την έναρξη της μυστικής ψηφοφορίας, οι δημοτικοί σύμβουλοι παραλαμβάνουν από το Προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου το ενιαίο ή τα ψηφοδέλτια των υποψηφίων, μαζί με λευκά.

Κάθε δημοτικός σύμβουλος επιλέγει, μυστικά, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο (παραβάν) το ψηφοδέλτιο του υποψηφίου που επιθυμεί να επιλεγεί Συμπαραστάτης ή σε περίπτωση ενιαίου ψηφοδελτίου θέτει ένα σταυρό προτίμησης στο όνομα του υποψηφίου που επιθυμεί να επιλεγεί Συμπαραστάτης. Περισσότερα του ενός ψηφοδέλτια στον ίδιο φάκελο ή ψηφοδέλτιο με περισσότερους του ενός σταυρούς προτίμησης, σε περίπτωση ενιαίου ψηφοδελτίου, δεν λαμβάνονται υπόψη.

Ε.2. Επιλογή Συμπαραστάτη.

7. Ο Συμπαραστάτης επιλέγεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την ανωτέρω μυστική ψηφοφορία και **με ειδική πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των παρόντων μελών του**. Ο νομοθέτης έκρινε ότι η ανωτέρω **ειδική πλειοψηφία** μπορεί να εξασφαλίσει, τόσο το **κύρος** του θεσμού, όσο και την ευρεία αποδοχή του από τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Συνεπώς, πρόσωπο που δεν συγκεντρώσει την ανωτέρω ειδική πλειοψηφία, ούτε στην πρώτη, ούτε στην επαναληπτική ψηφοφορία, δεν μπορεί να επιλεγεί Συμπαραστάτης.

8. Διευκρινίζεται ότι για τη λήψη της σχετικής απόφασης, ο αριθμός των πραγματικά παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου ανακοινώνεται από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου και καταγράφεται τη στιγμή έναρξης της ψηφοφορίας. Στον αριθμό αυτό (των πραγματικά δηλαδή παρόντων δημοτικών συμβούλων) υπολογίζεται η απαιτούμενη για τη λήψη απόφασης ειδική πλειοψηφία των 3/5.

9. Συμπαραστάτης επιλέγεται αυτός που συγκεντρώσει στο πρόσωπό του τους ψήφους που αντιστοιχούν στην πλειοψηφία των 3/5 επί των πραγματικά παρόντων μελών που παρευρίσκονται κατά την έναρξη της ψηφοφορίας. Για παράδειγμα σε 27μελές Δημοτικό Συμβούλιο, τη στιγμή της μυστικής ψηφοφορίας, παρευρίσκονται 25 μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Στον αριθμό αυτόν (των πραγματικά δηλαδή παρόντων δημοτικών συμβούλων) υπολογίζεται η απαιτούμενη για τη λήψη απόφασης ειδική πλειοψηφία των 3/5. Υποψήφιος που συγκεντρώσει στο πρόσωπό του 15 θετικές ψήφους, επιλέγεται Συμπαραστάτης. Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία κανένας υποψήφιος δεν λάβει τον ανωτέρω αριθμό ψήφων, αυτή

επαναλαμβάνεται, κατά την ίδια ή μεταγενέστερη, συνεδρίαση με την ίδια ειδική πλειοψηφία.

Z. Αρμοδιότητες Συμπαραστάτη.

Z1. Διαμεσολάβηση - Διερεύνηση καταγγελιών.

10. Ο Συμπαραστάτης αποτελεί θεσμό διαμεσολάβησης μεταξύ των δημοτών, των επιχειρήσεων και του Δήμου, αποσκοπώντας στον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, στη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Δήμου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 77 παρ. 3 του ν. 3852/2010, ο Συμπαραστάτης δέχεται και διερευνά **επώνυμες** καταγγελίες πολιτών ή επιχειρήσεων, διά των οποίων του γνωστοποιούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης δημοτικών υπηρεσιών ή δημοτικών νομικών προσώπων. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, έργο και αποστολή του Συμπαραστάτη αποτελεί η διαμεσολάβηση μεταξύ του θιγόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου και της αρμόδιας υπηρεσίας, καθώς και η λήψη όλων των απαραίτητων πρωτοβουλιών, προκειμένου να επιλυθεί το καταγγελλθέν πρόβλημα. Με τον τρόπο αυτό, την ίδια στιγμή, εγκαθιδρύεται μία μορφή μηχανισμού εσωτερικού ελέγχου, ο οποίος έχει ως στρατηγικό στόχο τη διασφάλιση της σύννομης λειτουργίας των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του δήμου.

11. Υπογραμμίζεται ότι, σύμφωνα με το γράμμα της διάταξης του άρθρου 77 παρ. 3 του ν.3852/2010, δικαίωμα υποβολής αναφοράς στον Συμπαραστάτη αναγνωρίζεται μόνο **στο πρόσωπο του άμεσα θιγόμενου πολίτη - επιχείρησης**. Συνεπώς, η ύπαρξη άμεσου έννομου συμφέροντος αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της υποβαλλόμενης καταγγελίας, ενώ πρέπει να χαρακτηρίζονται, άνευ ετέρου, απαράδεκτες και να τίθενται στο αρχείο **οι καταγγελίες που υποβάλλονται για υποθέσεις τρίτων**. Σημειώνεται ειδικά ότι δεν υπάρχει δυνατότητα **αυτεπάγγελτης** διερεύνησης ατομικών υποθέσεων πολιτών.

12. Αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού των καταγγελιών, ο Συμπαραστάτης διεκπεραιώνει τις ενώπιον του υποθέσεις, είτε εγγράφως, με αλληλογραφία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και των νομικών του προσώπων, είτε προφορικά, ενημερώνοντας και στις δύο περιπτώσεις πλήρως τον/την ενδιαφερόμενο/η πολίτη ή επιχείρηση ως προς τις ενέργειες στις οποίες ο ίδιος προέβη. Η ενημέρωση πρέπει

υποχρεωτικά να λαμβάνει χώρα, εγγράφως ή προφορικά, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αναφοράς - καταγγελίας.

13. Επισημαίνεται, τέλος, ότι η υποβολή καταγγελίας ενώπιον του Συμπαραστάτη **δε διακόπτει προθεσμίες** για την κίνηση δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών, όπως, ιδίως την δεκαπενθήμερη προθεσμία για την άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον της χωρικά αρμόδιας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, κατά των αποφάσεων των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των νομικών τους προσώπων. Επίσης, όπως ορίζει το άρθρο 77 παρ. 4 του ν. 3852/2010, η υποβολή της καταγγελίας ή αναφοράς στο Συμπαραστάτη **δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη** ως ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, ιδίως του Επόπτη ΟΤΑ.

14. Στο πλαίσιο άσκησης της διαμεσολαβητικής αρμοδιότητάς του και προκειμένου να διαπιστώσει την ουσιαστική βασιμότητα των καταγγελλομένων και εν συνεχεία να διευθετήσει το καταγγελλθέν περιστατικό κακοδιοίκησης, ο Συμπαραστάτης δύναται να αιτείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ή των νομικών του προσώπων, κάθε **πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο** που αφορά την καταγγελλόμενη υπόθεση, υπό τη ρητή επιφύλαξη του **πδ. 28/2015** για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση και με σκοπό την ουσιαστική εφαρμογή των προβλεπόμενων ρυθμίσεων, οι καταγγελλόμενες υπηρεσίες οφείλουν να αποκρίνονται και να απαντούν τεκμηριωμένα στην αλληλογραφία του Συμπαραστάτη, αναφέροντας, ιδίως, τις απόψεις και τις ενέργειές τους, όσον αφορά το καταγγελλθέν περιστατικό.

15. Σε περίπτωση που οι ενέργειες ή η απάντηση της καταγγελλόμενης υπηρεσίας κριθούν ικανοποιητικές, ο Συμπαραστάτης περατώνει την υπόθεση. Σε διαφορετική, όμως, περίπτωση, όταν η καταγγελλόμενη υπηρεσία δεν παρέχει επαρκείς απαντήσεις ή δεν συμπράττει προς την κατεύθυνση της ικανοποίησης δίκαιου αιτήματος διοικουμένου, ο Συμπαραστάτης δύναται **να υποβάλλει συστάσεις** στην υπηρεσία για την αποτροπή επανάληψης αντίστοιχων φαινομένων κακοδιοίκησης.

Η. Δημοσίευση ετήσιας έκθεσης.

16. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 § 5 του ν. 3852/2010, βασική υποχρέωση του Συμπαραστάτη συνιστά **η σύνταξη και δημοσίευση ετήσιων**

απολογιστικών εκθέσεων. Η ανωτέρω πρακτική αποτελεί κοινό τόπο των θεσμών ενδιάμεσου ελέγχου της κακοδιοίκησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξυπηρετώντας την ανάγκη δημοσιότητας και επικοινωνίας της δράσης των διαμεσολαβητών, καθώς και την ανάγκη επίτευξης διαφάνειας στη δράση τους. Σημειώνεται ότι, οι διατάξεις του ν. 3852/2010 δεν ορίζουν το ελάχιστο περιεχόμενο της ετήσιας έκθεσης, επομένως **η διαμόρφωσή του εναπόκειται στην ευχέρεια του Συμπαραστάτη.**

Σε κάθε περίπτωση, ο Συμπαραστάτης οφείλει να μεριμνήσει ώστε η ετήσια έκθεσή του να **δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του δήμου**, ενώ, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσής του, οφείλει να την παρουσιάσει σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου για τον απολογισμό της δημοτικής αρχής, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 217 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (κυρωτ. ν. 3463/2006).

Θ. Υποβολή ειδικών προτάσεων.

17. Βάσει των διατάξεων του άρθρου 77 § 5 εδ. γ' επ. του ν. 3852/2010, ο Συμπαραστάτης δύναται να καταθέτει ειδικές **προτάσεις βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης**. Οι ειδικές προτάσεις αποσκοπούν, κατά κανόνα, στη βελτίωση των σχέσεων της δημοτικής διοίκησης με τους διοικουμένους, ενώ εκδίδονται επ' ευκαιρία σημαντικών φαινομένων κακοδιοίκησης που εντοπίζονται από τον Συμπαραστάτη, συνήθως μέσω των αναφορών που υποβάλλονται αλλά και με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο.

18. Επισημαίνεται ότι οι ειδικές προτάσεις, είτε προσαρτώνται στο σώμα της ετήσιας έκθεσης των Συμπαραστατών, είτε εκδίδονται αυτοτελώς μέσω δημοσίευσης ειδικού εγγράφου που φέρει τον τίτλο «**Ειδική Πρόταση**». Ιδίως στη δεύτερη περίπτωση ο Συμπαραστάτης υποχρεούται να υποβάλλει την Ειδική Πρόταση στον οικείο **Δήμαρχο** και να την κοινοποιήσει στο **Δημοτικό Συμβούλιο** και στο **γενικό γραμματέα του Δήμου**. Επίσης, υποχρεωτική είναι η δημοσίευση των ειδικών προτάσεων στην ιστοσελίδα του Δήμου, με μέριμνα των αρμόδιων δημοτικών υπηρεσιών.

Ι. Καταστατική θέση Συμπαραστάτη.

19. Η θητεία του Συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών, η τρέχουσα μάλιστα λήγει την **31.12.2023**. Ωστόσο, είναι επιτρεπτή η ανάκληση του Συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, μετά από ειδικά

αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με την ίδια πλειοψηφία και την ίδια διαδικασία που περιγράφηκε στις ανωτέρω παραγράφους.

Ο Συμπαραστάτης υπεισέρχεται, εκ του νόμου, στην ίδια καταστατική θέση με τους δημοτικούς συμβούλους. Στο πλαίσιο αυτό:

- α) λαμβάνει αντιμισθία, ισόποση με την αντιμισθία του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου
- β) υπέχει τις ίδιες ευθύνες που προβλέπουν οι διατάξεις για τους δημοτικούς συμβούλους.

Οι Συμπαραστάτες οι οποίοι έχουν την υπαλληλική ιδιότητα, δικαιούνται να επιλέξουν, είτε την αντιμισθία, είτε τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής τους θέσης. Επιπλέον, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν.3852/2010 οι Συμπαραστάτες που έχουν υπαλληλική ιδιότητα λαμβάνουν από την υπηρεσία τους, υποχρεωτικά, ανεξαρτήτως υποβολής αίτησης, ειδική άδεια για όλο το διάστημα της θητείας τους.

Μετά την παρουσίαση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το θεσμό του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης δέον να αναφερθούμε στο θεσμό όσον αφορά το Δήμο της Αλεξανδρούπολης, με ιδιαίτερες αναφορές στην εκλογή μου, την έδρα αλλά και **ενδεικτικά** σε **αξιοσημείωτες** υποθέσεις πολιτών που διεκπεραιώθηκαν το έτος 2021 ή βρίσκονται σε στάδιο διεκπεραίωσης.

V. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ. ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ. ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ.

1. Μετά την καθιέρωση του θεσμού του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης από το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Νόμος 3852/2010, άρθρο 77) το Δημοτικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση του της **10^{ης} Φεβρουαρίου του έτους 2011** εξέλεξε πρώτο συμπαραστάτη του Δημότη το δικηγόρο **Χρήστο Βασματζίδη**, ο οποίο και επανεκλέχθηκε κατά το έτος 2014.

2. Με την με αριθμό 154/2019 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αλεξανδρούπολης με σύνολο 27 ψήφων και πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του εξέλεξε Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης τον υπογράφοντα την παρούσα απολογιστική έκθεση, **Ζαρκάδη Νικόλαο του Κων/νου**, δικηγόρο παρ' Αρείω Πάγω, με Α.Μ. 124 του Δικηγορικού

Συλλόγου Αλεξανδρούπολης, **πτυχιούχο Νομικής** Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχο **μεταπτυχιακών** διπλωμάτων **Βιοηθικής** της Ιατρικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και **Διοικητικού Δικαίου** στον Τομέα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η θητεία μου ωστόσο έληξε πολύ σύντομα στις 31-08-2019 με τη λήξη της θητείας της δημοτικής αρχής.

3. Η νέα δημοτική αρχή με τη με Α.Π. 30461/03-10-2019 προκήρυξη της που αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου Αλεξανδρούπολης προκήρυξε διαγωνισμό για την επιλογή Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Υποβληθείσας της με Α.Π. 32331/18-10-2019 υποψηφιότητας μου, το Δημοτικό Συμβούλιο με επανεξέλεξε με τη με αριθμό 542/25-10-2019 απόφαση του ως Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης με **31 ψήφους** αφού συγκέντρωσα την νόμιμη πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, που απαιτείτο τότε.

Ακολούθως στις 5 Νοεμβρίου του έτους 2019 ορκίστηκα, συνταχθέντος του με Α.Π. 34580/05-11-2019 πρωτοκόλλου ορκωμοσίας. Ανέλαβα δε υπηρεσία και την άσκηση των καθηκόντων μου με το με Α.Π. 34582/05-11-2019 πρωτόκολλο εγκατάστασης, υπογραφείσας και της με Α.Π. 34577/05-11-2019 σύμβασης παροχής υπηρεσιών.

4. Μετά την υπογραφή της με Α.Π. 21225/16-07-2020 σύμβασης εκχώρησης γραφείων, μου παραδόθηκαν στις **30 Ιουλίου του έτους 2020** τα κλειδιά του γραφείου του Δημότη και της Επιχείρησης, που βρίσκεται στον 4^ο όροφο οικοδομής κείμενης επί της οδού **Μπουμπουλίνας και αριθμός 14**. Έκτοτε στο νέο γραφείο κατέστη δυνατή η αποτελεσματικότερη λειτουργία του θεσμού.

5. Το έτος 2021 για το οποίο αφορά η παρούσα ετήσια απολογιστική έκθεση πεπραγμένων σφραγίστηκε σε μεγάλο μέρος του από την πανδημία covid-19, την αναστολή λειτουργίας των Δικαστηρίων, την ουσιαστική υπολειτουργία πολλών υπηρεσιών και τη λειτουργία των δημοτικών υπηρεσιών με ραντεβού και αυστηρά μέτρα διασφάλισης της δημόσιας υγείας. Η αναστολή λειτουργίας των Δικαστηρίων συνεπέφερε τον περιορισμό των διαμαρτυριών των δημοτών και των αναφορών τους προς το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.

Υπό το καθεστώς αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων και των υπηρεσιών ο Συμπαραστάτης του Δημότη κατά το έτος 2021 δέχθηκε πάνω από 50 έγγραφες και προφορικές επώνυμες και ανώνυμες καταγγελίες και αναφορές

δημοτών. Τα κύρια ζητήματα που αναδείχθηκαν εκτίθενται στο κεφάλαιο που ακολουθεί.

VI. ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ ΑΝΑΦΥΟΜΕΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΔΗΜΟΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ.

1. Στην παρούσα απολογιστική έκθεση επιλέγεται συστηματικά η ανωνυμοποιημένη παρουσίαση βασικών καίριων ζητημάτων που απασχόλησαν το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και τις δημοτικές αρχές κατά τη διάρκεια της θητείας του, με σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα των δημοτών μας και οι οποίες καταδεικνύουν τη σημασία του θεσμού, συμβάλλουν στην εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας σ' ένα ευνομούμενο Κράτος Δικαίου και αποτελούν και έναυσμα προβληματισμού.

- ❖ **Οριοθέτηση ρεμάτων. Αποχαρακτηρισμός.** Η αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποφαινεται κατ' άρθρο 7§4 της ΚΥΑ 140055/2017 για το χαρακτήρα τμήματος του υδρογραφικού δικτύου ως υδατορέματος. Η απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί αποχαρακτηρισμού είναι δεσμευτική για τη Διοίκηση και τους διοικούμενους. Σύμφωνα με τη με αριθμό 97/2013 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους η ένταξη του τμήματος του υδατορέματος που δεν είναι κοινόχρηστο στην ιδιωτική περιουσία του οργάνου που διαχειρίζεται την περιουσία λαμβάνει χώρα με απλή πράξη του οργάνου αυτού. Εξαγορά με δημοπρασία αγροτεμαχίων που δεν εξυπηρετούν κοινωφελή σκοπό και η εκποίηση τους επιφέρει στο Δήμο ωφέλεια.

2. Δημότισσα ζήτησε τη διαμεσολάβηση μου προς την αρμόδια δημοτική

αρχή εκθέτοντας τα παρακάτω:

Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης που αναρτήθηκε στη διαύγεια και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ δεν περιλαμβάνονται **στην οριοθέτηση ρέματος** στην οποία προέβη τμήματα τεμαχίου που αιτήθηκε να δημοπρατηθούν.

Το Τμήμα Υδάτων Ν. Έβρου της Διεύθυνσης Υδάτων Αν. Μακεδονίας – Θράκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης με γνωμοδότηση της, αιτιολογημένα αποφάνθηκε **ότι τα ανωτέρω τμήματα δεν μπορεί να αποτελούν τμήματα υδατορέματος**, σύμφωνα με τους ορισμούς της ΚΥΑ 140055/2017 (ΦΕΚ 428Β') από γεωμορφολογική θεώρηση, καθόσον οι ισοϋψείς καμπύλες δεν στρέφουν τα κυρτά προς το υψηλότερα σημεία του εδάφους και η συγκεκριμένη έκταση δεν συνεισφέρει στην απορροή του γειτονικού υδατορέματος που έχει οριοθετηθεί, η δε παροχή Q είναι μηδενική.

3. Περαιτέρω μου γνώρισε ότι υφίσταται **θετική σύμφωνη γνώμη** του συμβουλίου της αρμόδιας Κοινότητας για την εκποίηση των ως άνω τμημάτων αφού κατά τη γνώμη αυτή:

- τα τμήματα των οποίων ζητείται η εκποίηση δεν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για **κοινωφελή σκοπό** λόγω της θέσης τους και
- η διαδικασία της δημοπρασίας είναι **ανοικτή** και υφίσταται δυνατότητα συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων. Τέλος
- η χρήση των αιτούμενων να εκποιηθούν τμημάτων δεν προσφέρει οποιαδήποτε ωφέλεια στο Δήμο αφού δεν αποδεικνύεται να εξυπηρετούν δημοτικό ή άλλο σκοπό, αφενός διότι αποτελούν μία λωρίδα γης μεταξύ ιδιοκτησιών ιδιωτών και αφετέρου λόγω του μικρού εμβαδού τους, του προσανατολισμού τους και των πλευρικών τους διαστάσεων. **Η εκποίηση τους μάλιστα θα αποφέρει στο Δήμο ωφέλεια** που συνίσταται στο τίμημα της εκποίησης αυτής που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κοινωφελείς σκοπούς.

4. Ασκώντας τα καθήκοντα διαμεσολάβησης του ο Συμπαραστάτης του Δημότη απευθύνθηκε στην αρμόδια δημοτική αρχή σε εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 3 του Ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του Ν. 4623/2019 και ζήτησε ενημέρωση για την πορεία της υπόθεσης αυτής, καθώς η ανωτέρω δημότισσα υπέβαλε αίτηση της στο Δήμο Αλεξανδρούπολης η οποία δεν απαντήθηκε παρά την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας προς διεκπεραίωση της υπόθεσης.

5. Η αρμόδια δημοτική αρχή απάντησε στο Συμπαραστάτη του Δημότη ότι οι νομικοί ενδοιασμοί που υφίστανται προς ικανοποίηση του αιτήματος εκποίησης ήταν οι εξής:

- ✓ Στο άρθρο 186 του Ν. 3463/2016 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι : « 1. Η εκποίηση δημοτικών ακινήτων επιτρέπεται μόνο για ωφέλεια του δήμου, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του. 2. Ο Δήμος ή η Κοινότητα διαθέτουν το προϊόν της εκποίησης αποκλειστικά και μόνο για την εκπλήρωση του σκοπού, για τον οποίο έγινε η εκποίηση. Αν τυχόν απομένει υπόλοιπο, διατίθεται για την εκτέλεση έργων. Αποκλείεται η διάθεση του υπολοίπου για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών». Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι για να προχωρήσει ο Δήμος σε εκποίηση ακίνητης περιουσίας του, πρέπει η συγκεκριμένη ενέργεια να αιτιολογείται πλήρως και να επιβάλλεται από την εκπλήρωση συγκεκριμένου σκοπού με το προϊόν της εκποίησης. Συνεπώς, η εκποίηση ή μη δημοτικής περιουσίας ανήκει αποκλειστικά στη διακριτική ευχέρεια του εκάστοτε Δήμου ανάλογα με τις ανάγκες που έχει κάθε φορά και δεν μπορεί να αποτελεί πράξη λόγω ιδιωτικού συμφέροντος.
- ✓ Στο με αριθμό ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31-05-2019 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναφέρεται ότι: « Για τα υδατορέματα που δε λειτουργούν συνολικά είτε έχουν αντικατασταθεί είτε όχι δεν υπάρχει θεσμοθετημένη σχετική διαδικασία αποχαρκτηρισμού, ενώ δύναται μελλοντικά να αποφασιστεί η αποκατάστασή τους για υδραυλικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους». Αν επομένως τα τμήματα ρέματος δεν μπορούν να αποχαρκτηριστούν τότε παραμένουν κοινόχρηστα και ως τέτοια δεν είναι δεκτικά συναλλαγής (άρθρο 966 του Α.Κ.).
- ✓ Στο ΦΕΚ οριοθέτησης του ρέματος αναφέρει ότι εγκρίνονται οι γραμμές οριοθέτησης διότι ανταποκρίνονται σε πλημμυρική παροχή για περίοδο επαναφοράς $T_a=50$ έτη, με κατασκευή έργων διευθέτησης. Από την παραπάνω διατύπωση στο ΦΕΚ προκύπτει εύλογα το ερώτημα αν η κατασκευή των προτεινόμενων έργων διευθέτησης του ρέματος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την

αξιοποίηση των τμημάτων του ρέματος εκτός των καθορισθεισών οριογραμμών.

6. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη κατόπιν τούτων απηύθυνε και δεύτερη επιστολή προς τις αρμόδιες δημοτικές αρχές προσάγοντας τη με αριθμό 97/2013 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με την οποία : « σε περίπτωση χειμάρρων – ρεμάτων, που έχουν οριοθετηθεί κατά την προβλεπόμενη τυπική διαδικασία, αρμόδιο όργανο για τον αποχαρακτηρισμό τους είναι το όργανο, το οποίο επικύρωσε την οριοθέτησή τους ... θα ακολουθηθεί δε η αυτή διαδικασία, άλλως εάν, δηλαδή, δεν έχουν οριοθετηθεί με τυπική διαδικασία, αρμόδιο όργανο για τον αποχαρακτηρισμό είναι το Προϊστάμενος της οικείας Κτηματικής Υπηρεσίας, στην περίπτωση δε αυτή, αρμόδια Υπηρεσία για να πιστοποιήσει, εάν τα τμήματα αυτά του χειμάρρου – ρέματος έχουν χάσει τον κοινόχρηστο χαρακτήρα τους, είναι η αρμόδια τεχνική Υπηρεσία».

7. Στην κρινόμενη υπόθεση υφίσταται νόμιμη απόφαση - πράξη οριοθέτησης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης του εν θέματι ρέματος, που δεν περιλαμβάνει στην οριοθέτηση του ρέματος τα τμήματα που η αιτούσα ζητά να δημοπρατηθούν.

Συνεπώς τα ανωτέρω τμήματα δεν είναι οριοθετημένα με τυπική διαδικασία ως ρέμα, αφού το ρέμα το οποίο οριοθετήθηκε νόμιμα δεν τα περιλαμβάνει.

Μάλιστα τα ανωτέρω τμήματα δεν αποτελούν ρέμα, αφού αφενός δεν έχουν οριοθετηθεί ως τέτοιο με τη νόμιμη ως άνω απόφαση – πράξη οριοθέτησης και αφετέρου το Τμήμα Υδάτων Ν. Έβρου της Διεύθυνσης Υδάτων Αν. Μακεδονίας – Θράκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης με τη με Α.Π. 4460/16-03-2020 γνωμοδότηση της αιτιολογημένα αποφάνθηκε ότι δεν αποτελούν τμήματα υδατορέματος.

8. Μάλιστα τα τμήματα αυτά δεν ανήκουν στο Δημόσιο αλλά στο Δήμο Αλεξανδρούπολης, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται αρμοδιότητα του Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας για τον αποχαρακτηρισμό τους, υφίστανται δε οι ανωτέρω δύο αποφάσεις του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης και του αρμόδιου Τμήματος Υδάτων ότι δεν αποτελούν ρέμα.

9. Έτσι κατά την άποψη του Συμπαραστάτη του Δημότη υφίσταται αρμοδιότητα του Δήμου Αλεξανδρούπολης και των υπηρεσιών του (Τεχνική Υπηρεσία), να προβεί στη διαπίστωση ότι οι εν θέματι εκτάσεις δεν αποτελούν ρέμα,

σε ευθυγράμμιση με τη αριθμό 4178πε/24-01-2019 νόμιμη απόφαση - πράξη οριοθέτησης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης και τη με Α.Π. 4460/16-03-2020 γνωμοδότηση του Τμήματος Υδάτων Ν. Έβρου της Διεύθυνσης Υδάτων Αν. Μακεδονίας – Θράκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης. Κατόπιν τούτων οι υπηρεσίες του Δήμου πρέπει να προβούν σε ενέργειες και άμεση απάντηση επί της αιτήσεως της δημότισσας.

10. Κατόπιν τούτων ο Αντιδήμαρχος Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Αλεξανδρούπολης απεύθυνε προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ειδική Γραμματεία Υδάτων, Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος τα εξής ερωτήματα, αφού διαβίβασε σχετική γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας του Δήμου, την αίτηση της δημότισσας και το συνοδευτικό φάκελο της υπόθεσης:

- ❖ Αν το τμήμα του ρέματος διανομής που βρίσκεται μετά την οριοθέτηση αυτού εκτός των νέων οριογραμμών του ρέματος, έχει απωλέσει αυτοδίκαια τον κοινόχρηστο χαρακτήρα του, χωρίς καμία επιπλέον διαδικασία και ως εκ τούτου είναι πλέον δεκτικό συναλλαγής και μπορεί να εκποιηθεί από το Δήμο σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα (Ν. 3463/2006).
- ❖ Αν μετά την οριοθέτηση εξακολουθεί να υφίσταται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας του εκτός των νέων οριογραμμών τμήματος, ποια είναι η διαδικασία αποχαρακτηρισμού αυτής της έκτασης και σε ποιο όργανο ανήκει αυτή η αρμοδιότητα και
- ❖ Αν η ολοκλήρωση των προτεινόμενων έργων διευθέτησης που περιγράφονται στην απόφαση επικύρωσης των νέων οριογραμμών του ρέματος, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να προχωρήσει το Δήμος στην εκποίηση του αποχαρακτηρισμένου τμήματος.

11. Συνακόλουθα η Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επισήμανε τα εξής:

- Σύμφωνα με το άρθρο 7§4 της ΚΥΑ 140055/2017 που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 4258/2014, η αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης αποφάνθηκε, ως όφειλε κατόπιν σχετικού έγγραφου αιτήματος, για το χαρακτήρα τμήματος του υδρογραφικού δικτύου ως υδατορέματος και για τα υδρομορφολογικά του χαρακτηριστικά. Η σχετική γνωμοδότηση της ως άνω υπηρεσίας αναφέρει ρητά και με σαφήνεια τη μη ύπαρξη υδατορέματος στην επίμαχη έκταση.

Εξάλλου, τόσο η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αλεξανδρούπολης όσο και η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου έχουν γνωμοδοτήσει θετικά ως προς την τμηματική οριοθέτηση υδατορέματος με έργα διευθέτησης στον οικισμό Άβαντα, στην οποία δεν περιλαμβάνεται το ανωτέρω αγροτεμάχιο, αφού δεν υφίσταται και δεν νοείται υδατόρεμα σε αυτό.

- Επιπλέον ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές εισηγήσεις, βεβαιώσεις και γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες (περιβάλλοντος, δασικής, εφορίας αρχαιοτήτων κ.α.) προέβη στην επικύρωση του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος, αφήνοντας εκτός την επίμαχη περιοχή, αφού δεν θεωρήθηκε τμήμα υδατορέματος. Άλλωστε σύμφωνα με τη με αριθμό 97/2013 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, αρκεί η ένταξη του τμήματος του υδατορέματος, που δεν είναι κοινόχρηστο, στην ιδιωτική περιουσία του οργάνου που διαχειρίζεται την περιουσία αυτή – εν προκειμένω ο Δήμος Αλεξανδρούπολης – με απλή πράξη του οργάνου αυτού, συνεπώς, το επίμαχο αυτό τμήμα δύναται να είναι πλέον δεκτικό συναλλαγής και εκποίησης βάσει των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας. Επισημαίνεται ότι η οποιαδήποτε συναλλαγή ή εκποίηση αποχαρακτηρισμένου τμήματος σε περιοχή εκτός υδατορέματος να γίνει με την επιφύλαξη των ισχυουσών στην περιοχή ρυμοτομικών διατάξεων. Η ανωτέρω απόφαση του Συντονιστή, ως διοικητική διαδικασία και πράξη, είναι **δεσμευτική** προς τη Διοίκηση και το Διοικούμενο, αφορά σε οριοθέτηση υδατορέματος με έργα διευθέτησης εκτός της επίμαχης έκτασης και επομένως, ο κοινόχρηστος χαρακτήρας του υδατορέματος παραμένει αποκλειστικά στο οριοθετημένο του τμήμα με τα συνοδά έργα διευθέτησης, όπως απεικονίζονται στα προσκομιζόμενα προς τις αρμόδιες υπηρεσίες τοπογραφικά διαγράμματα.
- Τέλος αναφορικά με τα έργα διευθέτησης ενός υδατορέματος, επισημαίνεται ότι αυτά αναφέρονται αποκλειστικά σε εκείνο το οριοθετημένο τμήμα του υδατορέματος που χρήζει διευθέτησης και όχι απαραίτητα σε όλο του το μήκος και έκταση, πόσο μάλλον αν πρόκειται για περιοχή εκτός των καθορισμένων οριογραμμών υδατορέματος (ΦΕΚ 27/Δ/15.02.2019). Προκύπτει επομένως ότι η όποια δυνητικά συναλλαγή και εκποίηση αποχαρακτηρισμένου τμήματος σε περιοχή εκτός υδατορέματος παρέλκει της

διευθέτησης οποιουδήποτε τμήματος εντός του οριοθετημένου υδατορέματος.

12. Εν κατακλείδι ικανοποιήθηκε η αίτηση της δημότισσας, με τη συμβολή του συμπαραστάτη του δημότη, τις απόψεις του Υπουργείου και τη Γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Όθεν τμήματα του υδατορέματος που αποχαρακτηρίστηκαν και δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για κοινωφελή σκοπό, με ωφέλεια του Δήμου Αλεξανδρούπολης, εκποιήθηκαν με νόμιμη διαδικασία.

❖ Σύμφωνα με το με Α.Π.: ΔΕΑΦ Α 1060851 ΕΞ2016/12.04.2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλες τις Δ.Ο.Υ. της χώρας για αποζημιώσεις λόγω διακοπής της σύμβασης εργασίας δεν οφείλεται αποζημίωση ή φόρος εφόσον το ποσό αυτής δεν ξεπερνά τα 60.000 ευρώ σύμφωνα και με τη διάταξη του άρθρου 15 §3 ν. 4172/2013. Μη σύννομη παρακράτηση φόρου επί επιδικασθείσας αποζημίωσης απόλυσης από δημοτική επιχείρηση με τελεσίδικη εκτελεστή δικαστική απόφαση. Η ratio του νόμου ανταποκρίνεται στο αίσθημα δικαίου που είναι να μη φορολογούνται αποζημιώσεις «ασθενών» κοινωνικών ομάδων, με μικρά εισοδήματα που χάνουν την εργασία τους.

1. Ο Συμπαραστάτης του δημότη δέχθηκε καταγγελία ότι σε εκτέλεση τελεσίδικης απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου (ν.π.δ.δ. Πολυκοινωνικό) προέβησαν σε παρακράτηση ποσοστού 20% επί της επιδικασθείσας αποζημίωσης απόλυσης. Επιπροσθέτως του καταγγέλθηκε ότι εκδόθηκαν αναληθείς βεβαιώσεις στις οποίες αναγραφόταν ότι η καταγγέλλουσα παρείχε ιατρικές υπηρεσίες στο ανωτέρω ν.π.δ.δ., ενώ η ίδια ήταν καθαρίστρια και εξαιτίας αυτών έλαβαν χώρα οι παρακρατήσεις του 20%. Κατόπιν τούτων ζητήθηκε η συνδρομή και διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη

του Δημότη και της Επιχείρησης προς καταβολή στην καταγγέλλουσα του οφειλομένου υπολοίπου ποσού, προς αποφυγή διενέργειας πολυδάπανης αναγκαστικής εκτέλεσης.

Προέκυψε ότι κατά την εκτέλεση της τελεσίδικης απόφασης, η δημότισσα φορολογήθηκε με ποσοστό 20% διότι τάχα προσέφερε ιατρικές υπηρεσίες ενώ αυτή εργαζόταν ως καθαρίστρια και η επιδικασθείσα αποζημίωση απόλυσης της δεν υπόκειται σε φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013.

Η καταγγέλλουσα δεν ήταν επαγγελματίας ώστε να εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 62 του Ν. 4172/2013, οι βεβαιώσεις δε πληρωμής – παρακράτησης φόρου είναι εσφαλμένες διότι σ' αυτές εμφανίζεται παρακράτηση φόρου 20% λόγω παροχής ιατρικών υπηρεσιών.

Η συνταγματικής περιωπής ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ επιβάλλει στα ν.π.δ.δ. και τη διοίκηση γενικά να λειτουργεί με βάση το νόμο και για το λόγο αυτό ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές τις παρακάτω πληροφορίες:

- ✓ 1^{ov}) Με βάση ποιο νομοθετικό καθεστώς έλαβε χώρα η παρακράτηση ποσοστού 20% επί της αποζημίωσης απόλυσης που επιδικάστηκε στην δημότισσα τελεσίδικα με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης,
- ✓ 2^{ov}) Γιατί βεβαιώθηκε ότι η προσφεύγουσα προσέφερε ιατρικές υπηρεσίες.
- ✓ 3^{ov}) Σε περίπτωση λάθους να προβεί η αρμόδια αρχή σε όλα τα απαραίτητα μέσα διόρθωσης του και πληρωμής του οφειλόμενου ποσού στη δημότισσα δυνάμει της ανωτέρω απόφασης και του νόμου.

2. Επί των ανωτέρω παρατηρήσεων του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία: « ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» με το δ.τ. «ΠΟΛΥΚΟΙΝΩΝΙΚΟ» ζήτησε ατομική γνωμοδότηση από τη νομική υπηρεσία του Δήμου στην οποία επισημάνθηκαν τα εξής:

- ✓ Ζητήματα φορολογικά και ερμηνεία συγκεκριμένων φορολογικών διατάξεων γίνεται από το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο και εκδίδει τις ανάλογες ΚΥΑ και ΠΟΛ στο οποίο και πρέπει να απευθυνθεί η αρμόδια υπηρεσία.

- ✓ Στα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικά, σύμφωνα με το άρθρο 12, διενεργείται παρακράτηση με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο καταβαλλόμενο ποσό ανεξάρτητα από το έτος στο οποίο ανάγονται για να φορολογηθούν τα εισοδήματα αυτά (άρθρο 60 § 5 Ν. 4172/2013). Η παρακράτηση αφορά και στις πρόσθετες αμοιβές που δε συμπεριλαμβάνονται στις τακτικές αποδοχές (υποπερίπτωση γ' της περίπτωσης 13 της υποπαραγράφου Δ1 του πρώτου άρθρου του Ν. 4254/2014).
- ✓ Τα παραπάνω ισχύουν και για τα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικά βάση δικαστικής απόφασης (ΙΚΑ Γ32/46/31-01-2014).
- ✓ Στα εισοδήματα αυτής της περίπτωσης δε διενεργείται παρακράτηση έναντι της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης (ΠΟΛ 1104/09-04-2014, ΦΕΚ 909/11-04-2014, τεύχος Β').
- ✓ Κατ' άρθρο 12 του Ν. 4172/2013: ΚΩΔ.ΦΟΡ.ΕΙΣΟΔ. ως εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις θεωρούνται κατά την παρ. 3 περ. ε' και οι αποζημιώσεις για τη λύση ή την καταγγελία της εργασιακής σχέσης.

3. ΕΠΕΙΔΗ σύμφωνα με την προπαρατεθείσα ατομική γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης επί του τεθέντος σχετικού ζητήματος αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Οικονομικών, ο Συμπαραστάτης του Δημότη, επανήλθε με νέα αίτηση προς τις αρμόδιες δημοτικές αρχές παραθέτοντας τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών επί του θέματος.

Συγκεκριμένα επισημάνθηκε από το Συμπαραστάτη ότι σύμφωνα με το με Α.Π. : ΔΕΑΦ Α 1060851 ΕΞ2016 / 12 -04-2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλες τις Δ.Ο.Υ. της χώρας τονίζεται ότι για αποζημιώσεις λόγω διακοπής της σύμβασης εργασίας ή άλλης σύμβασης **ΔΕΝ οφείλεται οποιαδήποτε αποζημίωση εφόσον το ποσό αυτή δεν ξεπερνά τα 60.000 ευρώ !!!**

Συγκεκριμένα σύμφωνα με το ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών : « ... Με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 15 του νόμου 4172/2013 ορίζεται, ότι με την επιφύλαξη της περ. στ' της παρ.1 του άρθρου 14, φορολογείται

αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης. Ο φόρος υπολογίζεται, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

<u>Κλίμακιο αποζημίωσης σε ευρώ</u>	<u>Φορολογικός Συντελεστής</u>
<u>Έως και 60.000 ευρώ</u>	<u>0%</u>
Από 60.000,01 – 100.000 ευρώ	10%
Από 100.000,01 – 150.000 ευρώ	20%
Πάνω από 150.000,01 ευρώ	30%

4. Η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013 είναι ΕΙΔΙΚΗ και εφαρμόζεται στην κρινόμενη υπόθεση, με αποτέλεσμα να είναι παράνομη οποιαδήποτε παρακράτηση στην αποζημίωση της καταγγέλλουσας η οποία είναι ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ από 60.000 ευρώ. Η ratio του νόμου ανταποκρίνεται στο αίσθημα ΔΙΚΑΙΟΥ που είναι να μη φορολογούνται αποζημιώσεις «ασθενών» κοινωνικών ομάδων, με μικρά εισοδήματα που χάνουν την εργασία τους.

Επιπλέον τονίστηκε από το Συμπαραστάτη ότι οι διατάξεις που αναφέρονται στο έγγραφο της Νομικής Υπηρεσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης είναι γενικές και δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της αποζημίωσης απόλυσης κατά τα ανωτέρω, αφού *lex specialis derogat legi generali*.

5. Κατόπιν τούτων αποστείλαμε συνημμένα το ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών στις αρμόδιες αρχές και ζητήσαμε να προβούν σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες προς άμεση πληρωμή του παρακρατηθέντος φόρου στη δημότισσα που δικαιούται δυνάμει της τελεσίδικης απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης αφού η επιδικασθείσα αποζημίωση απόλυσης της είναι αφορολόγητη λόγω ποσού όπως ορίζει το άρθρο 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013. Προσθέτως ζητήθηκε ενημέρωση για τις ενέργειες των αρχών.

Η αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Κέντρου Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Παιδείας και Περιβάλλοντος του Δήμου Αλεξανδρούπολης δικαίωσε πλήρως τις διαμεσολαβητικές προσπάθειες του Συμπαραστάτη του Δημότη, αναγνωρίζοντας ότι η αιτούσα είχε δίκαιο.

Σε απάντηση της ανέφερε τα εξής: « ... Σας ενημερώνουμε ότι η υπηρεσία μας έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την επιστροφή του παρακρατηθέντος φόρου 20%... Με έγγραφο μας προς τη Δ.Ο.Υ. Αλεξανδρούπολης ζητάμε να επιστραφεί το ποσό που παρακρατήθηκε και να αποδοθεί στην αιτούσα (καταγγέλλουσα). Επίσης ζητάμε τη διόρθωση της βεβαίωσης αντί « ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» να αναγράφει το ορθό « ΕΠΙΔΙΚΑΣΘΕΙΣΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ» με μηδενικό φόρο εισοδήματος σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 3 του Ν. 4172/2013».

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ: Η αρμόδια δημοτική αρχή ανταποκρίθηκε τελικά στα καθήκοντα της, υιοθετώντας πλήρως τις ορθές απόψεις του Συμπαραστάτη του Δημότη ότι δεν έπρεπε να λάβει χώρα φορολόγηση της αποζημίωσης απόλυσης της αιτούσας, που της επιδικάστηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, τη στιγμή που αυτή ήταν πολύ κατώτερη των 60.000 ευρώ. Αποφεύχθηκε έτσι επίπονη και πολυδάπανη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης και ενδεχόμενων δικαστικών αγώνων.

- ❖ **Αυθαίρετη επίχωση και εγκιβωτισμός ανοικτής τριγωνικής τάφρου απορροής ομβρίων υδάτων από δημότη με κίνδυνο πλημμυρικών φαινομένων στην περιοχή.**

1. Δημότης με αίτηση του προς τον Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών επισήμανε ότι στην περιοχή Αμφιτρίτης είναι κύριος αγροτεμαχίου 4,5 στρεμμάτων, με οικία. Κάποιος άλλος δημότης (που κατονομάστηκε) έφραξε το έρεισμα του δρόμου και μπάζωσε την υπάρχουσα τριγωνική τάφρο απορροής ομβρίων υδάτων με κίνδυνο να πλημμυρίσει η περιοχή, το αγροτεμάχιο και η οικία του, που βρίσκεται κάτω από το φραγμένο έρεισμα και το μπαζωμένο χαντάκι, λόγω του μεγάλου όγκου νερού που κατεβαίνει από την πλαγιά.

2. Κατόπιν του κοινοποιήθηκε έγγραφο της Προϊσταμένης του Τμήματος Συντηρήσεων Υποδομών Δημοτικών Κτιρίων και Υπαίθριων Χώρων με το οποίο ενημερώθηκε ότι η Υπηρεσία απεύθυνε προς τον δημότη που φέρεται να προέβη στην αυθαίρετη επίχωση της τριγωνικής τάφρου έγγραφο με το οποίο εκλήθη να προβεί στην απομάκρυνση των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν για τον εγκιβωτισμό της ανοιχτής τριγωνικής τάφρου, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων, επαναφέροντας την στην αρχική κατάσταση εντός είκοσι (20) ημερών και να υποβάλλει τοπογραφικό διάγραμμα και τυχόν αντιρρήσεις του σχετικά με τα όρια του αγρού του.

3. Λόγω της αδράνειας του ο εμφανισθείς δημότης απηύθυνε προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Τμήμα Συντηρήσεων Υποδομών, Κτιρίων και Υπαίθριων Χώρων νέα αίτηση του. Σ' αυτή υπογράμμισε ότι ούτε η τάφος καθαρίστηκε, ούτε η περίφραξη απομακρύνθηκε. Μάλιστα στις 11 Ιανουαρίου 2021, έλαβε χώρα μεγάλη πλημμύρα στην περιοχή και στο αγροτεμάχιο του. Τότε έλαβε χώρα αυτοψία από υπάλληλο του Τμήματος Συντηρήσεων Υποδομών Δημοτικών Κτιρίων και Υπαίθριων Χώρων, ο οποίος διαπίστωσε τις μεγάλες ζημιές που είχαν γίνει στο δρόμο και καθησύχασε τον εμφανισθέντα δημότη ότι όλα θα διορθωθούν σε 10 με 15 ημέρες. Ωστόσο δεν έγινε τίποτε. Στις 1 Φεβρουαρίου 2021 έλαβε χώρα και δεύτερη πλημμύρα, στην περιοχή και στο αγροτεμάχιο του εμφανισθέντος με αποτέλεσμα την καταστροφή του κοτετσιού του και την απώλεια 20 πτηνών (κότες).

4. Στις 3 Φεβρουαρίου 2021 ο εμφανισθείς επισκέφθηκε τον αρμόδιο Αντιδήμαρχο και τον ενημέρωσε σχετικά με την καταστροφή που υπέστη από τις πλημμύρες και την αδράνεια του υπαίτιου να άρει την περίφραξη και να καθαρίσει την τριγωνική τάφρο. Η υπόσχεση που εισέπραξε ότι το ζήτημα θα τακτοποιηθεί εντός μίας εβδομάδας δεν υλοποιήθηκε.

5. Με τρίτη αίτηση του προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αλεξανδρούπολης, ο εμφανισθείς δημότης αιτήθηκε να λάβει γνώση των παρακάτω:

1^{ov}) Εάν έχει εκδοθεί στο όνομα του υπαίτιου άδεια ανέγερσης τσιμεντένιας βάσης 2X2 μ. και κατασκευής μικρής εκκλησίας ύψους 1,50 X 0,50 μ. πάνω στην τριγωνική τάφρο απορροής ομβρίων υδάτων και

2^{ov}) Εάν ο υπαίτιος έλαβε άδεια περίφραξης με τσιμενταρισμένους πασσάλους στο κράσπεδο της οδού και μέσα στην τριγωνική τάφρο απορροής ομβρίων υδάτων.

Σε θετική δε περίπτωση αιτήθηκε να του γίνει γνωστή η υπηρεσία που

προέβη στην έκδοση των αδειών και ο υπάλληλος που τις υπέγραψε.

6. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης διαμεσολάβησε στις αρμόδιες δημοτικές αρχές και ζήτησε την άμεση απάντηση στις αιτήσεις του δημότη. Επίσης συνέστησε να προβούν σε όλες τις απαραίτητες νομικά και τεχνικά ενέργειες προς αποσόβηση του ελλοχεύοντος κινδύνου πλημμυρικών φαινομένων και ζημιών στην περιουσία, στα έννομα αγαθά και τα συμφέροντα του αιτούντος προστασία δημότη.

7. Κατόπιν τούτων η Προϊσταμένη του Τμήματος Συντηρήσεων Υποδομών Δημοτικών Κτιρίων και Υπαίθριων Χώρων απάντησε στο δημότη ότι:

- Έχουν αφαιρεθεί όλα τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την επίχωση της τάφρου καθώς και ο αγωγός PVC-Φ 250. Δεν έχει αφαιρεθεί ακόμη η περίφραξη και το μικρό εκκλησάκι.
- Σε αυτοψία που διενεργήθηκε διαπιστώθηκε ότι το κατάστρωμα του δρόμου δεν έχει υποστεί ζημία παρά μόνο το πρανές κατάντι αυτού, σε μικρό εύρος, στο σημείο που υπερχείλισαν τα όμβρια, πλησίον του εγκάρσιου στην οδό τεχνικού ομβρίων.
- Για το φαινόμενο της συλλογής ομβρίων στο σημείο δεν ευθύνεται η συγκεκριμένη τάφρος αλλά η διατομή του τεχνικού ομβρίων που υπάρχει στο σημείο εγκάρσια της οδού, που σε περιπτώσεις μεγάλου ύψους βροχής σε μικρό χρόνο δεν ανταποκρίνεται άμεσα.
- Για την πλημμύρα δε του χωραφιού του δημότη επισημάνθηκε ότι για να πλημμυρίσει μία περιοχή πρέπει αυτή να βρίσκεται σε χαμηλότερο υψόμετρο σε σχέση με τις όμορες περιοχές περιμετρικά αυτής, προϋπόθεση που δεν συντρέχει με το κτήμα του αιτούντος.
- Ο Δήμος θα προβεί στην αποκατάσταση του πρανούς της οδού.

8. Τέλος η Προϊσταμένη του Τμήματος Συντηρήσεων Υποδομών Δημοτικών Κτιρίων και Υπαίθριων Χώρων απηύθυνε επιστολή προς τον δημότη που φερόταν ότι προέβη στην αυθαίρετη επίχωση στην οποία επισήμανε μεταξύ άλλων ότι:

- Τα όρια του αγροκτήματος του όπως αυτά αναφέρονται στη διανομή του αγροκτήματος Αμφιτρίτης και στον τίτλο κτήσης δε συμφωνούν με τα υφιστάμενα όρια του αγρού, όπως προκύπτει και από το τοπογραφικό διάγραμμα που υπέβαλε, βάσει του οποίου εκδόθηκε και η άδεια μικρής κλίμακας για την κατασκευή της περίφραξης. Σύμφωνα με αυτό, το τμήμα

A.K2.K3.B.A. καταλαμβάνεται από τμήμα δρόμου, την τριγωνική τάφρο απορροής ομβρίων, καθώς και από την απέναντι ιδιοκτησία. Συνεπώς η περίφραξη του αγροτεμαχίου του με την παρούσα κατάσταση απαιτεί αυτή να τοποθετηθεί επί της πλευράς Α.Β. όπως αυτή αναφέρεται στο τοπογραφικό και όχι εκεί που τοποθετήθηκε (έρεισμα δρόμου).

- Στην περίπτωση που θέλει να περιφράξει το αγροτεμάχιο του στα όρια του σύμφωνα με τη διανομή του αγροκτήματος Αμφιτρίτης και τον τίτλο κτήσης θα πρέπει πρώτα να προβεί στην επίλυση του προβλήματος της καταπάτησης του θεωρεί ότι υπάρχει στο τμήμα Α.Κ2.Κ3.Β.Α. σύμφωνα με το τοπογραφικό του.
- Συνακόλουθα καλείτε να απομακρύνει το ως άνω τμήμα της περίφραξης από το έρεισμα του δρόμου όπου το έχει τοποθετήσει όπως και οποιαδήποτε κατασκευή υπάρχει εντός του ερείσματος της οδού και της τριγωνικής τάφρου.
- Σε περίπτωση που επιθυμεί να περιφράξει το ακίνητο του σύμφωνα με την υφιστάμενη κατάσταση θα πρέπει αυτό να γίνει στο όριο Α.Β. που αναφέρεται στο τοπογραφικό που υποβλήθηκε στην υπηρεσία.
- Σε περίπτωση που επιθυμεί να περιφράξει το ακίνητο του σύμφωνα με τον τίτλο κτήσης και την αγροτική διανομή θα πρέπει πρώτα να προβεί στην επίλυση του προβλήματος της καταπάτησης που θεωρεί ότι τάχα υπάρχει στο τμήμα Α.Κ2.Κ3.Β.Α. σύμφωνα με το τοπογραφικό του.
- Τέλος εάν δεν προβεί σε εύλογο χρονικό διάστημα στην απομάκρυνση των προαναφερθέντων κατασκευών θα προβεί ο Δήμος σε αυτό με την ανάλογη χρέωση για τη δαπάνη χρήσης συνεργείου, μηχανημάτων κ.λ.π.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ: Με τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης απαντήθηκαν οι αιτήσεις του ενδιαφερόμενου δημότη και έλαβαν χώρα οι ενέργειες που περιγράφονται ανωτέρω.

❖ Έκδοση με τη μεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη κάρτας μόνιμου κατοίκου και ανανέωση κάρτας στάθμευσης αυτοκινήτου δημότισσας.

1. Δημότισσα εξέθεσε στο Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ότι από την λήψη της απόφασης για την λειτουργία της ελεγχόμενης στάθμευσης στο κέντρο της πόλης εκδίδει κάθε χρόνο αδιαλείπτως κάρτα μόνιμου κατοίκου για το αυτοκίνητο απολύτου ιδιοκτησίας της 1388 κυβικών. Σε υποβληθείσα σχετική αίτησή της προς την αρμόδια δημοτική αρχή το έτος 2021 της απάντησαν τηλεφωνικά ότι δεν δικαιούται **ανανέωση**, καθώς σε εφαρμογή σχετικής απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου του έτους 2018, η πολυκατοικία στην οποία διαμένει διαθέτει πυλωτή. Ωστόσο εξέθεσε ότι από τη λήψη της ανωτέρω απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου έως και το έτος 2021 έχει παραλάβει κάρτα τα έτη 2018, 2019 και 2020. Διευκρίνισε ότι κατοικεί σε διαμέρισμα του 3^{ου} ορόφου οικοδομής απολύτου ιδιοκτησίας του συζύγου της. Ότι βάσει σχετικού συμβολαίου στην ανωτέρω πολυκατοικία, αντιστοιχεί μία θέση στάθμευσης την οποία καλύπτει το αυτοκίνητο του συζύγου της. Διαμαρτυρήθηκε έτσι διότι από την αρχή λειτουργίας της ελεγχόμενης στάθμευσης δεν έχει διαφοροποιηθεί κάτι, τόσο ως προς την κατοχή αυτοκινήτων από εκείνη και το σύζυγό της, όσο και ως προς την πολυκατοικία. Θεωρεί δε ότι η ύπαρξη της πυλωτής έχει βεβαιωθεί με αυτοψία από την αρχή εφαρμογής του μέτρου. Επιπλέον ότι είναι λογικό και γενικώς αποδεκτό κάθε οικογένεια να διαθέτει δύο (2) αυτοκίνητα για να εξυπηρετεί τις καθημερινές ανάγκες της. Κατόπιν τούτων θεωρεί ότι εφόσον το δεύτερο ως άνω αυτοκίνητο ιδιοκτησίας της δε δικαιούται να το παρκάρει στην πυλωτή της ως άνω οικοδομής, έχει νόμιμο δικαίωμα να ανανεώσει

την κάρτα στάθμευσης, όπως έκανε τα προηγούμενα έτη. Είναι δε παράλογο να μην έχει δικαίωμα ανανέωσης της κάρτας στάθμευσης όταν δεν έχει δικαίωμα στάθμευσης του αυτοκινήτου της στην πυλωτή της πολυκατοικίας που διαμένει. Μου προσκόμισε μάλιστα την αίτηση της προς το Δήμο, μαζί με τη φορολογική της δήλωση αιτούμενη τη διαμεσολάβηση μου προκειμένου να δικαιωθεί και να της χορηγηθεί ανανεωμένη κάρτα στάθμευσης άλλως να διευκρινιστεί γιατί φέτος ο Δήμος διαφοροποιήθηκε από την πάγια τακτική του χορήγησης σ' αυτή κάρτας στάθμευσης.

2. Με τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη ικανοποιήθηκε το αίτημα της δημότισσας πλήρως από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές.

- ❖ **Χορήγηση βεβαίωσης από το Δήμο σε ιδιώτη περί μη οφειλής εισφοράς σε χρήμα για ιδιοκτησία του (κλήρο) που οικοπεδοποιήθηκε. Απαίτηση της Δημοτικής Αρχής 25 έτη μετά την κύρωση της Πράξης Εφαρμογής να αποδείξει ο ανωτέρω δημότης τις προϋποθέσεις μειωμένης στο ήμισυ εισφοράς σε γη (ιδιότητα πρόσφυγα). Αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του δημότη στη δράση των δημοτικών υπηρεσιών. Παραγραφή απαίτησης του Δήμου κατά ιδιώτη για καταβολή εισφοράς σε γη και χρήμα. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968 ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων είναι είκοσι ετών, αρχόμενος από της λήξεως του οικονομικού έτους εντός του οποίου βεβαιώθηκαν οριστικώς. Κατ' εξαίρεση αι αξιώσεις που προέρχονται από φόρους εν γένει, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και αντίτιμο προσωπικής εργασίας παραγράφονται μετά πενταετία ως**

ανωτέρω.

1. Δημότης, δια της πληρεξουσίου δικηγόρου του, μου εξέθεσε ότι δυνάμει τίτλου κυριότητας της Διεύθυνσης Γεωργίας Ν. Έβρου, που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αλεξανδρούπολης απέκτησε σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας, κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή κληροτεμάχιο της αγροτικής περιοχής Μαϊστρου Αλεξανδρούπολης.

2. Με Πράξη Εφαρμογής του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Αλεξανδρούπολης ο αγρός του οικοπεδοποιήθηκε και απέκτησε συγκεκριμένη ιδιοκτησία εντός ορισμένου οικοδομικού τετραγώνου, αφού του επιβλήθηκε **εισφορά σε γη.**

3. Μετά την έγκριση της Πράξης Εφαρμογής και δυνάμει συμβολαίων που μεταγράφηκαν νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αλεξανδρούπολης ο αιτών μεταβίβασε το ανωτέρω οικόπεδο του αρχικά κατά ψιλή κυριότητα και κατόπιν και κατά επικαρπία στη θυγατέρα του και αποξενώθηκε έτσι πλήρως από το δικαίωμα του επί του ανωτέρω ακινήτου του.

4. Κατόπιν η κόρη του προχώρησε στην υπογραφή προσυμφώνου μεταβίβασης ποσοστών εξ' αδιαιρέτου οικοπέδου – εργολαβικό – σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας και κανονισμό, με συγκεκριμένη εργολάβο εταιρία για την ανέγερση πολυώροφης οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής για τμήμα του οικοπέδου ιδιοκτησίας της. Όλες οι οριζόντιες ιδιοκτησίες που περιγράφονται στο παραπάνω εργολαβικό μεταβιβάστηκαν σε τρίτους αγοραστές με συμβολαιογραφικές πράξεις, με αποτέλεσμα η κόρη του να είναι σήμερα κυρία του υπολοίπου οικοπέδου εκτάσεως 850 τ.μ.

5. Πριν την υπογραφή του εργολαβικού και προς διασφάλιση όλων λήφθηκε **ΒΕΒΑΙΩΣΗ** του Δήμου Αλεξανδρούπολης και συγκεκριμένα του Τμήματος Πολεοδομίας της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, που πιστοποιούσε, μετά από έλεγχο των αρχείων της υπηρεσίας και συγκεκριμένα των στοιχείων της πράξης εφαρμογής τμημάτων του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Αλεξανδρούπολης που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 1337/1983 ότι ο αιτών δημότης **ΔΕΝ ΟΦΕΙΛΕΙ ΕΙΣΦΟΡΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΓΗΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ.**

6. Ωστόσο μετά την πάροδο 24 ετών από την κύρωση της πράξης εφαρμογής και δη το καλοκαίρι του έτους 2020, η ιδιοκτήτρια πλέον του οικοπέδου των 850 τ.μ.

θυγατέρα του αιτούντος δημότη, θέλησε να το μεταβιβάσει περαιτέρω και για το λόγο αυτό, καθ' υπόδειξη της χειριζόμενης την υπόθεση Συμβολαιογράφου, αιτήθηκε από το Δήμο Αλεξανδρούπολης βεβαίωση υποβολής δήλωσης ιδιοκτησίας, η οποία δεν ανευρέθηκε από τα αρχεία του Δήμου.

7. Καθ' υπόδειξη του Τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών ο αιτών υπέβαλε αίτηση συμπλήρωσης της Πράξης Εφαρμογής, με τον τίτλο κτήσης του, στην οποία πάντως πράξη παρά τη μη υποβολή δήλωσης, υπήρχαν πλήρη τα προσωπικά του στοιχεία όπως και τα στοιχεία του ακινήτου και του αγρού και του οικοπέδου που προέκυψε.

8. Επί της αιτήσεως του αυτής εκδόθηκε απάντηση του Τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών με την οποία του ζητήθηκε να υποβάλει βεβαίωση από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας ότι ο κλήρος που αφορούσε το συγκεκριμένο τεμάχιο του, του είχε παραχωρηθεί ως αποκατάσταση πρόσφυγα, προκειμένου να ισχύει η μειωμένη στο μισό εισφορά γης του ακινήτου σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 4 του ν. 1647/1986. Σύμφωνα δε με την ίδια απάντηση του Δήμου, σε περίπτωση που ο τίτλος κυριότητας δεν αφορούσε αποκατάσταση πρόσφυγα, όφειλε ο αιτών να προσκομίσει διορθωμένο πίνακα ΠΕ, χωρίς τη μειωμένη κατά το ήμισυ εισφορά σε γη που προβλέπεται από το άρθρο 8 παρ. 4 επομ. του ν. 1337/1983.

9. Όταν ο Δήμος Αλεξανδρούπολης ζήτησε 25 έτη μετά την κύρωση της Πράξης Εφαρμογής και ενώ έχουν μεσολαβήσει πλείστες συμβολαιογραφικές πράξεις και η έκδοση οικοδομής άδειας και ενώ ο ίδιος έχει βεβαιώσει ότι δεν οφείλει ο αιτών εισφορά γης και εισφορά σε χρήμα, να αποδειχθούν από αυτόν οι προϋποθέσεις μειωμένης εισφοράς σε γη (ιδιότητα πρόσφυγα), την οποία μειωμένη εισφορά ο ίδιος υπολόγισε και επέβαλε χωρίς υπαιτιότητα του αιτούντος ή οποιαδήποτε απατηλή του ενέργεια. Μάλιστα την ίδια μειωμένη εισφορά έχει επιβάλει ο Δήμος και σε όμορα ακίνητα, σε ορισμένα εκ των οποίων μνημονεύεται στην πράξη εφαρμογής ο τίτλος κτήσης και σε ορισμένα εκ των οποίων δε μνημονεύεται.

10. Προσθέτως ο Δήμος υποχρέωσε τον αιτούντα δημότη στα αδύνατα, καθώς είναι ανέφικτο μετά από 60 έτη από την έκδοση των τίτλων να ανευρεθούν από την οικεία Διεύθυνση Γεωργίας αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. Πρακτικά Επιτροπής Απαλλοτριώσεων) της προσφυγικής του καταγωγής από την πλευρά του πατέρα του.

11. Με το ανωτέρω ιστορικό ο αιτών δημότης ζήτησε τη διαμεσολάβηση του

Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ώστε να ελεγχθεί η νομιμότητα της πρακτικής των οργάνων της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης, η οποία κατά τα εκτεθέντα από αυτόν έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του δημότη στη δράση των δημοτικών υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα τίθενται και σοβαρά ζητήματα παραγραφής των σχετικών αξιώσεων του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

12. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης, ασκώντας το διαμεσολαβητικό του καθήκον επισήμανε στη δημοτική αρχή τα εξής: « Στο με Α.Π. ΔΤΕ/β/32432/450/31-07-2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983 (όπως ισχύει με τη διάταξη του άρθρου 2 του Ν. 1772/88) για την οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα η εισφορά αυτή βεβαιώνεται **από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο** (γραφείο παρακαταθηκών) που εξυπηρετεί το δήμο ή την κοινότητα, ενώ για τους δήμους που έχουν δική τους **Ταμειακή υπηρεσία η παραπάνω εισφορά βεβαιώνεται απευθείας στην υπηρεσία αυτή, μετά την κύρωση της πράξης εφαρμογής**».

13. Η υποχρέωση συμμετοχής εκάστου ιδιοκτήτη στη διαδικασία πολεοδόμησης με την καταβολή εισφοράς σε χρήμα, ερείδεται επί του άρθρου 24 του Συντάγματος και συγκεκριμένα επί της παρ. 3 σύμφωνα με την οποία : « Για να αναγνωριστεί μια περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων όπως νόμος ορίζει».

Η δε εισφορά σε χρήμα κατά τη ρητή διάταξη της παρ. 3 εδ. γ' του άρθρου 9 του ν. 1337/1983 **διατίθεται από τους οικείους Ο.Τ.Α. για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων είτε από τον ίδιο είτε από εξουσιοδοτημένο από αυτόν φορέα, καθώς και για την εκπόνηση πολεοδομικών μελετών και μελετών πράξεων εφαρμογής ενώ κάθε διάθεση της εισφοράς αυτής για άλλο σκοπό είναι άκυρη.**

14. Από τη Συνταγματική επιταγή συμμετοχής των ιδιοκτητών των υπό

πολεοδομία περιοχών στα βάρη της πολεοδομίας με τη θέσπιση σχετικής υποχρέωσης τους για εισφορά σε γη και χρήμα όπως αυτή εξειδικεύεται στο σύνολο των διατάξεων του ν. 1337/1983 συνάγεται ότι η διάταξη του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968 που προβλέπει ότι η βεβαίωση των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από της λήξεως του οικονομικού έτους εις ο ανάγονται, **δεν εφαρμόζεται στις άνω περιπτώσεις εισφοράς σε γη και χρήμα.**

Και τούτο διότι δεν πρόκειται περί «εισφοράς» με την στενή έννοια του όρου (φόρος, τέλος κ.ο.κ.) αλλά για υποχρεωτική συμμετοχή των ιδιοκτητών στις δαπάνες της πολεοδομίας, πολεοδόμηση η οποία σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης υλοποιείται κατ' αρχήν σε χρονικό σημείο διάφορο της ημερομηνίας κύρωσης των σχετικών πράξεων εφαρμογής και ολοκληρώνεται σε χρονικό ορίζοντα που υπερβαίνει την πενταετία.

Στην ανωτέρω ερμηνεία συνηγορεί και η πάγια νομολογία των Διοικητικών Δικαστηρίων σύμφωνα με τη οποία η υποχρέωση της διοίκησης για απόκτηση των προβλεπόμενων από **το οικείο σχέδιο πόλης κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων (προς το σκοπό εξασφάλισης των οποίων καταβάλλεται η οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα)** οφείλει να ολοκληρώνεται εντός οκταετίας από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού των ακινήτων ως κοινόχρηστων χώρων ή χώρων κοινωφελών χρήσεων. Αποδέχεται δηλ. η νομολογία ότι εύλογος χρόνος υλοποίησης του σχεδίου πόλης είναι η οκταετία (και όχι η πενταετία) επιβεβαιώνοντας ότι οι γενικές διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού (Α.Ν. 344/68) δεν τυγχάνουν εφαρμογής στις υπό κρίση περιπτώσεις.

Συμπερασματικά, η άποψη της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι ότι η ειδική, συνταγματικά προβλεπόμενη υποχρέωση εισφοράς σε χρήμα δε συγκαταλέγεται στις περιπτώσεις που ρυθμίζει το άρθρο 2 του α.ν. 344/1968 και ως εκ τούτου δεν υπάγεται στην πενταετή αποσβεστική προθεσμία του ως άνω άρθρου.

15. ΕΠΕΙΔΗ σύμφωνα με το με Α.Π. ΔΤΕ/β/οικ.3328/79/20-01-2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που φέρει ως θέμα : « ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ » : « ...1. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968 : « Ο χρόνος της παραγραφής των

αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων είναι είκοσι ετών, αρχόμενος από της λήξεως του οικονομικού έτους εντός του οποίου βεβαιώθηκαν οριστικώς. Κατ' εξαίρεση αι προερχόμενες από φόρους εν γένει, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και αντίτιμο προσωπικής εργασίας παραγράφονται μετά πενταετία ως ανωτέρω ...». Οι οφειλές που προκύπτουν από εισφορά σε χρήμα ή/και μετατροπή εισφοράς γης σε χρήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1337/83 όπως ισχύει, θεωρούμε ότι δεν εμπίπτουν στην πενταετή παραγραφή επειδή δεν αποτελούν φόρους, τέλη κλπ, του ως άνω άρθρου. Επισημαίνεται ότι **οι αρμόδιοι δήμοι θα πρέπει να βεβαιώνουν τις οφειλές αυτές εντός ευλόγου χρόνου από την κύρωση της πράξης εφαρμογής και να συντάσσουν για κάθε ιδιοκτήτη τη σχετική πράξη επιβολής εισφοράς**».

16. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968 ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων του Δήμου για την είσπραξη της ΕΙΣΦΟΡΑΣ σε ΧΡΗΜΑ είναι ΕΙΚΟΣΑΕΤΗΣ, η δε παραγραφή αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου βεβαιώθηκε η εισφορά σε χρήμα.

17. Έχει νομολογηθεί δε ότι : «υπόχρεος για την καταβολή της εισφοράς σε χρήμα είναι ο ιδιοκτήτης του ακινήτου **κατά το χρόνο κύρωσης της πράξης εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης**, η οποία αποτελεί απολύτως αναγκαίο τεχνικό και νομικό υπόβαθρο για την επιβολή της παραπάνω εισφοράς.

Για το λόγο αυτό άλλωστε και ο μεταγενέστερος νόμος 4315/2014 (Α' 269) όρισε στο άρθρο 2 παρ.3 αυτού ότι σε «μεταβίβαση κυριότητας ακινήτου που οφείλει εισφορά σε χρήμα, σύμφωνα με κυρωμένη πράξη εφαρμογής ... το μη καταβληθέν υπόλοιπο των εισφορών σε χρήμα βαρύνει τον αποκτώντα το δικαίωμα κυριότητας, ανεξαρτήτως της πράξης με την οποία το απέκτησε».

Ωστόσο ο τελευταίος αυτός νόμος (4315/2014) όταν είναι μεταγενέστερος της έκδοσης της πράξης επιβολής εισφοράς σε χρήμα δεν εφαρμόζεται. Με άλλα λόγια εφαρμόζεται μόνο για τις πράξεις επιβολής εισφοράς σε χρήμα που βεβαιώνονται ΜΕΤΑ την εφαρμογή του².

18. Περαιτέρω ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπογράμμισε στις δημοτικές αρχές τη σημασία της εφαρμογής της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου δημότη στις πράξεις της διοικούσας δημοτικής αρχής. Συγκεκριμένα σύμφωνα με την συνταγματικά κατοχυρωμένη **αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου** δημότη η δημοτική αρχή επιβάλλεται να λαμβάνει

² Οράτε Διοικητικό Πρωτοδικείο Ηρακλείου 912/2016, δημοσίευση Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών: ΝΟΜΟΣ.

υπόψη της, πριν από την άρση ή τη μεταβολή μίας συγκεκριμένης πράξης ή πρακτικής της, ή γενικότερα μίας κρατούσας νομικής κατάστασης, η εύλογη πεποίθηση του διοικουμένου δημότη ότι η κατάσταση αυτή θα διαρκέσει. Συνέπεια της συνεκτίμησης της εύλογης εμπιστοσύνης του δημότη κατά την άρση ή μεταβολή της κατάστασης αυτής είναι είτε να εμποδίζεται η ίδια η μεταβολή, είτε σε διαφορετική περίπτωση να προβλέπονται μεταβατικά μέτρα, είτε πιο σπάνια να προβλέπεται η χορήγηση αποζημίωσης. Η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης έχει *corpus* και *animus*: το υλικό στοιχείο θεμελιώνεται σε δημοτική συμπεριφορά *lato sensu* ικανή αντικειμενικά να αποτελέσει πρόσφορη βάση της εμπιστοσύνης του μέσου διοικουμένου δημότη, να έχει διάρκεια, συνέχεια και ομοιομορφία, ενώ το ψυχολογικό στοιχείο θεμελιώνεται στη δικαιολογημένη και σταθερή πεποίθηση ότι η διαμορφωθείσα πραγματική κατάσταση, που αφορά το διοικούμενο δημότη και σχετίζεται με συγκεκριμένη δημοτική δραστηριότητα, θα συνεχιστεί και στο μέλλον με όμοιο τρόπο. Κατά συνέπεια, ο εχέφρων δημότης επιδεικνύοντας δικαιολογημένα εμπιστοσύνη στη συνοχή, τη διάρκεια και εν τέλει στην αξιοπιστία μιας λογικής και προβλέψιμης συμπεριφοράς της δημοτικής αρχής που εκδηλώθηκε δια νομικών ενεργειών, προβαίνει σε ατομικές επιλογές οι οποίες έχουν μακροπρόθεσμες συνέπειες τόσο σε προσωπικό και οικογενειακό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Επομένως, η εμπιστοσύνη δεν αφορά μόνο το διοικούμενο δημότη, δεν είναι δηλαδή μονομερής, αλλά υπάρχει σχέση αιτίου-αιτιατού, καθώς ο διοικούμενος δημότης εμπιστεύεται τη συμπεριφορά της δημοτικής αρχής, την οποία όμως δεν θα πρέπει να έχει προκαλέσει ο ίδιος με δόλο παραβιάζοντας την αρχή της νομιμότητας, δηλαδή πρόκειται για εμπιστοσύνη άξια προστασίας.

19. Οι προϋποθέσεις εφαρμογής της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του δημότη στις ενέργειες της δημοτικής αρχής είναι :

- α) να έχει δημιουργηθεί στον ιδιώτη- δημότη μια βάση εμπιστοσύνης με πράξη της δημοτικής εξουσίας,
- β) η εμπιστοσύνη αυτή να είναι άξια προστασίας και
- γ) να μην υπάρχει αντίθετος λόγος δημοσίου – δημοτικού συμφέροντος που να επιβάλλει τη μετατροπή της ισχύουσας κατάστασης.

Με την απόφαση 1508/2002 του Συμβουλίου της Επικρατείας η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης αναγνωρίστηκε ρητά ως συνταγματικά κατοχυρωμένη στο κράτος δικαίου και στα άρθρα 2§1 και 5§1 του Συντάγματος.

Όπως υποστηρίζεται με την απόφαση αυτή το Συμβούλιο της Επικρατείας ανήγαγε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης σε σταθμιζόμενη συνταγματική αρχή της οποίας η εμβέλεια εξαρτάται από το εκάστοτε corpus και animus που αποδίδεται σε αυτό. Έκτοτε, η νομολογία παραμένει σταθερή, μολονότι δεν αναφέρει σε όλες τις περιπτώσεις συγκεκριμένα και ειδικά το θεμέλιο της αρχής, αλλά αρκείται στην αναγνώριση της συνταγματικής κατοχύρωσής της.³

20. Με τα ανωτέρω νομικά ερείσματα ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης αιτήθηκε από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές να εξεταστεί ενδελεχώς τότε έλαβε χώρα η **βεβαίωση** της εισφοράς σε χρήμα του άρθρου 9 του Ν. 1337/1983 που αφορά την ιδιοκτησία του αιτούντος δημότη.

21. Επιπλέον να ερευνηθεί το θέμα της **ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ** αφού έχουν παρέλθει **25 έτη** από τη με αριθμό 3/Ι-1822/24-6-1996 Πράξη Εφαρμογής και σύμφωνα με το με Α.Π. ΔΤΕ/β/32432/450/31-07-2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με θέμα : « βεβαιώσεις εισφοράς σε χρήμα (άρθρο 9 του Ν. 1337/1983) η παραγραφή του δικαιώματος του Δήμου Αλεξανδρούπολης για βεβαίωση εισφοράς σε χρήμα είναι **οκτώ έτη** αρχομένη από το χρόνο κύρωσης της πράξης εφαρμογής.

22. Όθεν κατά τα ανωτέρω η παραγραφή του σχετικού δικαιώματος του Δήμου επιβολής πρόσθετης εισφοράς σε γη επήλθε από το έτος 2001, αν γίνει δεκτή η πενταετής παραγραφή, άλλως το έτος 2004 εάν γίνει δεκτή όπως δέχεται και το Υπουργείο, η οκταετής παραγραφή.

23. Περαιτέρω η επιβολή πρόσθετης εισφοράς σε γη σήμερα αντίκειται και στη ρητή διάταξη της παρ. 3 εδ. γ' του άρθρου 9 του Ν. 1337/1983 και στο σκοπό επιβολής αυτής της εισφοράς που κατά τα ανωτέρω συνίσταται ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ στην εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων καθώς και στην εκπόνηση πολεοδομικών μελετών και μελετών πράξεων εφαρμογής, ενώ κάθε διάθεση της εισφοράς αυτής για άλλο σκοπό είναι άκυρη.

Σήμερα, μετά από 25 χρόνια από την κύρωση της πράξης εφαρμογής έχουν **ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΙ** προ πολλού τα βασικά κοινόχρηστα πολεοδομικά έργα και η εκπόνηση των πολεοδομικών μελετών και πράξεων εφαρμογής, με αποτέλεσμα να

³ Οράτε Συμβούλιο της Επικρατείας 3353/2015, 16/2015, 3397/2014. Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας 376/2013 και 824/2002.

καθίσταται μη νόμιμη η επιβολή πρόσθεσης εισφοράς σε γη αφού δεν μπορεί να διατεθεί για τον ανωτέρω νόμιμο σκοπό.

24. Σε κάθε περίπτωση στην κρινόμενη περίπτωση προσβλήθηκε η προστατευμένη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του αιτούντος δημότη και των νυν ιδιοκτητών των οριζόντιων ιδιοκτησιών της οικοδομής που ανεγέρθηκε στο ανωτέρω οικοπέδο, με άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης και της ιδιοκτήτριας του μέρους του οικοπέδου που δεν έχει οικοδομηθεί, αφού χωρίς καμία απολύτως υπαιτιότητα τους, αγόρασαν τις οριζόντιες ιδιοκτησίες τους επί οικοδομής που κτίσθηκε επ' αυτού λόγω του ότι ο Δήμος εξέδωσε **Βεβαίωση του αρμόδιου Τμήματος Πολεοδομίας της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών περί ΜΗ ΟΦΕΙΛΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΓΗ.**

25. Σημειωτέον ότι η εκδοθείσα βεβαίωση περί μη οφειλής, αποτελεί διοικητική εκτελεστή πράξη που φέρει το τεκμήριο της νομιμότητας και δεν ανακλήθηκε νομίμως, εντός του εύλογου χρόνου, ούτε ακυρώθηκε έγκαιρα, οπότε παρήγαγε όλα τα έννομα αποτελέσματα (επέτρεψε τις αγοραπωλησίες και την ανέγερση οικοδομής) με αποτέλεσμα η τυχόν επιβολή πρόσθετης εισφοράς σε γη, μετά τη χορήγηση της βεβαίωσης αυτής και μάλιστα μετά χρονικό διάστημα 18 ετών από την έκδοση της να είναι ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ ως αντικείμενη στη **συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών.**

26. Με έκδηλο ενδιαφέρον αναμένεται από τον ενδιαφερόμενο δημότη και τον Συμπαραστάτη η γνωστοποίηση του χειρισμού του ζητήματος από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές. Εκκρεμεί η γνωστοποίηση αυτή.

Σημειωτέον ότι συναφής με την ανωτέρω παρίσταται και η παρακάτω υπόθεση που παρουσιάστηκε στον Συμπαραστάτη του Δημότη σε προηγούμενη απολογιστική έκθεση και δεν έχει εισέτι περατωθεί με απάντηση από τις δημοτικές αρχές.

- ❖ Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών σε ενέργειες της δημοτικής αρχής. Η οφειλή της εισφοράς σε χρήμα του Ν. 1337/1983. Οι υπόχρεοι προς καταβολή. Η παραγραφή της αξίωσης του Δήμου προς είσπραξη της ως άνω εισφοράς σε χρήμα. Συνέπειες από την έκδοση ανακριβούς βεβαίωσης της δημοτικής αρχής. Εφαρμογή του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114).

1. Σοβαρά ζητήματα που απασχόλησαν το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης ήταν η εφαρμογή της **αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών σε ενέργειες της δημοτικής αρχής και της βεβαίωσης οφειλής εισφοράς σε χρήμα του Ν. 1337/1983**. Επίσης τον απασχόλησαν:

- ❖ τα υποκείμενα σε βάρος των οποίων λαμβάνει χώρα η βεβαίωση της εισφοράς σε χρήμα,
- ❖ η παραγραφή της σχετικής αξίωσης και
- ❖ η εφαρμογή του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114) για τη διαγραφή χρεών και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του.

2. Οι καταγγέλλοντες δημότες εξέθεσαν ότι με έγγραφο της αρμόδιας δημοτικής αρχής του Δήμου Αλεξανδρούπολης τους κατέστη γνωστό ότι **οφείλεται εισφορά σε χρήμα του Ν. 1337/1983** βάσει της 1/Ι-4434/16-10-1992 πράξης εφαρμογής από τους αρχικούς ιδιοκτήτες για οικοπέδα που οι ίδιοι απέκτησαν εξ' επαχθούς αιτίας από τους αρχικούς ιδιοκτήτες (πώληση) και επί των οποίων οικοδομήθηκαν πολυκατοικίες και αγοράστηκαν οριζόντιες ιδιοκτησίες

(διαμερίσματα). Ωστόσο ήδη από το έτος 1994 είχαν εκδοθεί βεβαιώσεις δημοτικής αρχής σύμφωνα με τις οποίες οι αρχικοί ιδιοκτήτες δεν οφείλουν στο Δήμο Εισφορά σε Χρήμα. Με τις ανωτέρω βεβαιώσεις που απαιτούνταν ως νόμιμες προϋποθέσεις συντάχθηκαν και υπογράφηκαν αγοραπωλητήρια συμβόλαια με τα οποία μεταβιβάστηκαν στους δημότες – καταγγέλλοντες οικόπεδα και οριζόντιες ιδιοκτησίες (διαμερίσματα). Στα συμβόλαια αυτά που μεταγράφηκαν νόμιμα προσαρτήθηκαν και οι ανωτέρω βεβαιώσεις από τις οποίες πιστοποιείται ότι οι πωλητές δεν οφείλουν στο Δήμο φόρους από εισφορά σε χρήμα. Σημειωτέον ότι οι ίδιες βεβαιώσεις χρησιμοποιήθηκαν από την Πολεοδομία του Δήμου κατά την έκδοση των οικοδομικών αδειών. Κατόπιν τούτων ο Δήμος Αλεξανδρούπολης με τις αναληθείς βεβαιώσεις του, επέτρεψε να πωληθούν οικόπεδα και οριζόντιες ιδιοκτησίες και να εκδοθούν οικοδομικές άδειες ώστε να οικοδομηθούν επ' αυτών πολυώροφες οικοδομές.

Προσβλήθηκε έτσι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των δημοτών προς το Δήμο Αλεξανδρούπολης καθόσον ο Δήμος με βεβαιώσεις του πιστοποίησε χωρίς υπαιτιότητα των αιτούντων δημοτών ότι δεν οφείλεται εισφορά σε χρήμα στις ιδιοκτησίες επί των οποίων απέκτησαν οριζόντιες ιδιοκτησίες οι δε δημότες – αιτούντες εάν γνώριζαν ότι οφειλόταν εισφορά σε χρήμα από τους πωλητές δεν θα προέβαιναν στην αγορά των οικοπέδων και των διαμερισμάτων τους, τα οποία αδυνατούν να μεταβιβάσουν, καθόσον απαιτείται για τη μεταβίβαση βεβαίωση περί μη οφειλής της εισφοράς σε χρήμα του ν. 1337/1983.

Ζήτησαν δε τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη προς συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς τους με το Δήμο Αλεξανδρούπολης προκειμένου να μην υφίστανται έννομες συνέπειες από την αγορά των ιδιοκτησιών τους, που έλαβε χώρα διότι βεβαιώθηκε από δημοτική αρχή ότι δεν οφείλονταν για τα οικόπεδα στα οποία ανοικοδομήθηκαν οι πολυκατοικίες και τα διαμερίσματα τους εισφορά σε χρήμα.

3. Στο με Α.Π. ΔΤΕ/β/32432/450/31-07-2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983 (όπως ισχύει με τη διάταξη του άρθρου 2 του Ν. 1772/88) για την οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα η εισφορά αυτή βεβαιώνεται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο (γραφείο παρακαταθηκών) που εξυπηρετεί το δήμο ή την κοινότητα, ενώ για τους

δήμους που έχουν δική τους ταμειακή υπηρεσία η παραπάνω εισφορά βεβαιώνεται απευθείας στην υπηρεσία αυτή, μετά την κύρωση της πράξης εφαρμογής.

Η ως άνω υποχρέωση συμμετοχής εκάστου ιδιοκτήτη στη διαδικασία πολεοδόμησης με την καταβολή εισφοράς σε χρήμα, εισφορά η οποία κατά τη ρητή διάταξη της παρ. 3 εδ. γ' του άρθρου 9 του ν. 1337/1983 **διατίθεται από τους οικείους Ο.Τ.Α. για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων είτε από τον ίδιο είτε από εξουσιοδοτημένο από αυτόν φορέα, καθώς και για την εκπόνηση πολεοδομικών μελετών και μελετών πράξεων εφαρμογής, ενώ κάθε διάθεση της εισφοράς αυτής για άλλο σκοπό είναι άκυρη.**

Η υποχρέωση αυτή μάλιστα ερείδεται και επί του άρθρου 24 του Συντάγματος και συγκεκριμένα επί της παρ. 3 αυτού σύμφωνα με την οποία : « Για να αναγνωριστεί μια περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων όπως νόμος ορίζει».

Από τη Συνταγματική επιταγή συμμετοχής των ιδιοκτητών των υπό πολεοδόμηση περιοχών στα βάρη της πολεοδόμησης με τη θέσπιση σχετικής υποχρέωσης τους για εισφορά σε γη και χρήμα όπως αυτή εξειδικεύεται στο σύνολο των διατάξεων του ν. 1337/1983 συνάγεται ότι η διάταξη του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968 δεν εφαρμόζεται στις άνω περιπτώσεις. Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι η βεβαίωση των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους εις ο ανάγονται.

Και τούτο διότι δεν πρόκειται περί «εισφοράς» με την στενή έννοια του όρου (φόρος, τέλος κ.ο.κ.), αλλά για υποχρεωτική συμμετοχή των ιδιοκτητών στις δαπάνες της πολεοδόμησης, πολεοδόμηση η οποία σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης υλοποιείται κατ' αρχήν σε χρονικό σημείο διάφορο της ημερομηνίας κύρωσης των σχετικών πράξεων εφαρμογής και ολοκληρώνεται σε χρονικό ορίζοντα που υπερβαίνει την πενταετία.

Στην ανωτέρω ερμηνεία συνηγορεί και η πάγια νομολογία των Διοικητικών Δικαστηρίων σύμφωνα με τη οποία η υποχρέωση της διοίκησης για απόκτηση των προβλεπόμενων από **το οικείο σχέδιο πόλης κοινοχρήστων και κοινωφελών**

χώρων (προς το σκοπό εξασφάλισης των οποίων καταβάλλεται η οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα) οφείλει να ολοκληρώνεται εντός οκταετίας από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού των ακινήτων ως κοινόχρηστων χώρων ή χώρων κοινωφελών χρήσεων. Αποδέχεται δηλαδή η νομολογία ότι εύλογος χρόνος υλοποίησης του σχεδίου πόλης είναι η οκταετία (και όχι η πενταετία) επιβεβαιώνοντας ότι οι γενικές διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού (α.ν. 344/68) δεν τυγχάνουν εφαρμογής στις υπό κρίση περιπτώσεις.

Συμπερασματικά, η άποψη της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι ότι η ειδική, συνταγματικά προβλεπόμενη υποχρέωση εισφοράς σε χρήμα δε συγκαταλέγεται στις περιπτώσεις που ρυθμίζει το άρθρο 2 του α.ν. 344/1968 και ως εκ τούτου δεν υπάγεται στην πενταετή αποσβεστική προθεσμία του ως άνω άρθρου.

4. Περαιτέρω σύμφωνα με το με Α.Π. ΔΤΕ/β/οικ.3328/79/20-01-2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που φέρει ως θέμα : « ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ » : « ...1. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968 : « Ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων είναι είκοσι ετών, αρχόμενος από της λήξεως του οικονομικού έτους εντός του οποίου βεβαιώθηκαν αυτές οριστικώς. Κατ' εξαίρεση οι προερχόμενες από φόρους εν γένει, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και αντίτιμο προσωπικής εργασίας παραγράφονται μετά πενταετία ως ανωτέρω ...». Οι οφειλές που προκύπτουν από εισφορά σε χρήμα ή/και μετατροπή εισφοράς γης σε χρήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1337/83 όπως ισχύει, το Υπουργείο θεωρεί ότι δεν εμπίπτουν στην πενταετή παραγραφή επειδή δεν αποτελούν φόρους, τέλη κλπ, του ως άνω άρθρου. Επισημαίνεται ότι οι αρμόδιοι δήμοι θα πρέπει να βεβαιώνουν τις οφειλές αυτές εντός ευλόγου χρόνου από την κύρωση της πράξης εφαρμογής και να συντάσσουν για κάθε ιδιοκτήτη τη σχετική πράξη επιβολής εισφοράς».

5. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968 ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων του Δήμου για την είσπραξη της ΕΙΣΦΟΡΑΣ σε ΧΡΗΜΑ είναι ΕΙΚΟΣΑΕΤΗΣ, η δε παραγραφή αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου βεβαιώθηκε η εισφορά σε χρήμα.

6. Κατά το άρθρο 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114) που φέρει τον τίτλο : «Διαγραφή

χρεών»: « 1. Κάθε είδους χρέη προς τους Δήμους και τις Κοινότητες διαγράφονται ολόκληρα ή εν μέρει: α) Όταν οι οφειλέτες απεβίωσαν χωρίς να αφήσουν περιουσία ή οι κληρονόμοι τους αποποιήθηκαν την κληρονομιά, β) **Όταν οι οφειλέτες δεν έχουν καθόλου περιουσία και η επιδίωξη της είσπραξης δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα επί τρία χρόνια, αφότου έληξε η χρήση κατά την οποία βεβαιώθηκαν**, γ) **όταν οι οφειλέτες δεν έχουν περιουσία και είναι αγνώστου διαμονής, εφόσον οι προσπάθειες, που έγιναν επί μία τριετία για την ανεύρεση της διαμονής τους, δεν έφεραν αποτέλεσμα** και δ) Όταν η εγγραφή στους οριστικούς βεβαιωτικούς καταλόγους δημοτικών ή κοινοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών έγινε κατά τρόπο προφανώς λανθασμένο ως προς τη φορολογητέα ύλη ή το πρόσωπο του φορολογουμένου ή όταν έγινε λανθασμένη πολλαπλή εγγραφή για το ίδιο είδος εσόδου και για το ίδιο πρόσωπο. 2. **Η διαγραφή των χρεών γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.**».

7. Κατά τον κρίσιμο χρόνο είχε μάλιστα νομολογηθεί ότι υπόχρεοι για την καταβολή της εισφοράς σε χρήμα ήταν οι ιδιοκτήτες του ακινήτου **κατά το χρόνο κύρωσης της πράξης εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης**, η οποία αποτελεί απολύτως αναγκαίο τεχνικό και νομικό υπόβαθρο για την επιβολή της παραπάνω εισφοράς. Ωστόσο ο μεταγενέστερος νόμος 4315/2014 (Α' 269) όρισε στο άρθρο 2 παρ.3 αυτού ότι σε «μεταβίβαση κυριότητας ακινήτου που οφείλει εισφορά σε χρήμα, σύμφωνα με κυρωμένη πράξη εφαρμογής ... το μη καταβληθέν υπόλοιπο των εισφορών σε χρήμα βαρύνει τον αποκτώντα το δικαίωμα κυριότητας, ανεξαρτήτως της πράξης με την οποία το απέκτησε».... **Όμως ο τελευταίος αυτός νόμος (4315/2014) είναι μεταγενέστερος της έκδοσης των πράξεων επιβολής εισφοράς σε χρήμα και δεν εφαρμόζεται. Με άλλα λόγια εφαρμόζεται μόνο για τις πράξεις επιβολής εισφοράς σε χρήμα που βεβαιώνονται ΜΕΤΑ την εφαρμογή του.**⁴

8. Υπογραμμίζεται ότι σύμφωνα με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη **αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου** η δημοτική αρχή επιβάλλεται να λαμβάνει υπόψη της, πριν από την άρση ή τη μεταβολή μίας συγκεκριμένης πράξης ή πρακτικής της, ή γενικότερα μίας κρατούσας νομικής κατάστασης, την εύλογη πεποίθηση του διοικουμένου δημότη ότι η κατάσταση αυτή θα διαρκέσει. Συνέπεια της συνεκτίμησης της εύλογης εμπιστοσύνης του δημότη κατά την άρση ή μεταβολή της κατάστασης αυτής είναι είτε να εμποδίζεται η ίδια η

⁴ Οράτε Διοικητικό Πρωτοδικείο Ηρακλείου 912/2016, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ.

μεταβολή, είτε σε διαφορετική περίπτωση να προβλέπονται μεταβατικά μέτρα, είτε πιο σπάνια να προβλέπεται η χορήγηση αποζημίωσης.

Η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης έχει *corpus* και *animus*: το υλικό στοιχείο θεμελιώνεται σε διοικητική- δημοτική συμπεριφορά *lato sensu* ικανή αντικειμενικά να αποτελέσει πρόσφορη βάση της εμπιστοσύνης του μέσου ανθρώπου, να έχει διάρκεια, συνέχεια και ομοιομορφία, ενώ το ψυχολογικό στοιχείο θεμελιώνεται στη δικαιολογημένη και σταθερή πεποίθηση ότι η διαμορφωθείσα πραγματική κατάσταση, που αφορά τον διοικούμενο και σχετίζεται με συγκεκριμένη κρατική δραστηριότητα, θα συνεχιστεί και στο μέλλον με όμοιο τρόπο.

Κατά συνέπεια, ο εχέφρων δημότης επιδεικνύοντας δικαιολογημένα εμπιστοσύνη στη συνοχή, τη διάρκεια και εν τέλει στην αξιοπιστία μιας λογικής και προβλέψιμης δημοτικής συμπεριφοράς που εκδηλώθηκε δια νομικών ενεργειών, προβαίνει σε ατομικές επιλογές οι οποίες έχουν μακροπρόθεσμες συνέπειες τόσο σε προσωπικό και οικογενειακό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Επομένως, η εμπιστοσύνη δεν αφορά μόνο τον διοικούμενο - δημότη, δεν είναι δηλαδή μονομερής, αλλά υπάρχει σχέση αιτίου-αιτιατού, καθώς ο δημότης εμπιστεύεται τη συμπεριφορά της δημοτικής αρχής, την οποία όμως δεν θα πρέπει να έχει προκαλέσει ο ίδιος με δόλο παραβιάζοντας την αρχή της νομιμότητας, δηλαδή πρόκειται για εμπιστοσύνη άξια προστασίας.

Οι προϋποθέσεις εφαρμογής της αρχής είναι:

- ❖ α) να έχει δημιουργηθεί στο δημότη - ιδιώτη μια **βάση εμπιστοσύνης** με πράξη της δημοτικής αρχής.
- ❖ β) η εμπιστοσύνη αυτή να είναι **άξια προστασίας** και
- ❖ γ) να μην υπάρχει αντίθετος λόγος δημοσίου συμφέροντος που να επιβάλλει τη μετατροπή της ισχύουσας κατάστασης.

Με την απόφαση **1508/2002** του Συμβουλίου της Επικρατείας η αρχή αναγνωρίστηκε ρητά ως συνταγματικά κατοχυρωμένη στο κράτος δικαίου και στα άρθρα 2§1 και 5§1 του Συντάγματος. Όπως υποστηρίζεται με την απόφαση αυτή το Συμβούλιο της Επικρατείας ανήγαγε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης σε σταθμιζόμενη συνταγματική αρχή της οποίας η εμβέλεια εξαρτάται από το εκάστοτε *corpus* και *animus* που αποδίδεται σε αυτό. Έκτοτε, η νομολογία παραμένει σταθερή,

μολονότι δεν αναφέρει σε όλες τις περιπτώσεις συγκεκριμένα και ειδικά το θεμέλιο της αρχής, αλλά αρκείται στην αναγνώριση της συνταγματικής κατοχύρωσής της.⁵

9. Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά και τους κανόνες δικαίου που προεκτέθηκαν ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε από την αρμόδια δημοτική αρχή να τον πληροφορήσει εάν και πότε έλαβε χώρα **βεβαίωση** της εισφοράς σε χρήμα του άρθρου 9 του ν. 1337/1983 που αφορά τα οικόπεδα των δημοτών που προέβησαν στην καταγγελία. Επίσης εάν η εισφορά σε χρήμα βεβαιώθηκε στους αρχικούς ιδιοκτήτες. Ειδικότερα ζήτησε να πληροφορηθεί **εάν παρήλθαν 20 έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου έλαβε χώρα η βεβαίωση και συνεπώς εάν ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΚΕ κατά το άρθρο 6 του α.ν. 344/1968 η αξίωση του Δήμου Αλεξανδρούπολης για την είσπραξη της εισφοράς αυτής.**

10. Περαιτέρω ο Συμπαραστάτης του Δημότη θεωρεί ότι οι καταγγέλλοντες δημότες απέκτησαν τα οικόπεδα και τις οριζόντιες ιδιοκτησίες τους, μετά από αναληθείς – ανακριβείς βεβαιώσεις δημοτικών υπαλλήλων, στις οποίες επέδειξαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, η οποία είναι προστατευτέα. Μάλιστα οι δημότες έχουν δικαίωμα να εκμεταλλευτούν ως ιδιοκτήτες τις οριζόντιες ιδιοκτησίες τους ακόμη και να προβούν στην πώληση τους.

11. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπέδειξε στη δημοτική αρχή να εξετάσει μεταξύ άλλων αν συντρέχει περίπτωση διαγραφής των χρεών σε περίπτωση ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ, εφόσον έχει παρέλθει δηλαδή εικοσαετία από το τέλος του οικονομικού έτους στο οποίο βεβαιώθηκαν οι εισφορές σε χρήμα. Επίσης να εξεταστεί εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις διαγραφής των εν θέματι εισφορών σε χρήμα λόγω συνδρομής των λόγων που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114), λαμβανομένου προσθέτως υπόψη ότι οι αρχικοί ιδιοκτήτες ήταν αλλοδαποί και η περιοχή στην οποία ευρίσκονται τα οικόπεδα έχει πλήρως ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΘΕΙ με αποτέλεσμα οι εισφορές σε χρήμα να μην μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό που προορίζονται από το νόμο.

12. Τονίστηκε ότι στην κρίσιμη υπόθεση προσβλήθηκε η προστατευμένη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ιδιοκτητών των οριζόντιων ιδιοκτησιών των οικοδομών που ανεγέρθηκαν στα οικόπεδα αφού χωρίς καμία απολύτως υπαιτιότητα

⁵ Οράτε Συμβούλιο της Επικρατείας 3353/2015, 16/2015 και 3397/2014, Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας 376/2013 και 824/2002.

τους αγόρασαν τις οριζόντιες ιδιοκτησίες τους βασιζόμενοι καλόπιστα στις δημοτικές βεβαιώσεις περί ΜΗ ΟΦΕΙΛΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ σε χρήμα. Έτσι ο Δήμος Αλεξανδρούπολης τους επέτρεψε την κατάρτιση των αγοραπωλητηρίων συμβολαίων και επιπλέον εξέδωσε οικοδομικές άδειες νομιμοποιώντας την ανέγερση των οικοδομών. Σημειωτέον ότι οι εκδοθείσες βεβαιώσεις περί μη οφειλής, αποτελούν διοικητικές πράξεις που φέρουν το τεκμήριο της νομιμότητας και δεν ανακλήθηκαν, ούτε ακυρώθηκαν έγκαιρα. Συνεπώς παρήγαγαν έννομα αποτελέσματα (επέτρεψαν τις αγοραπωλησίες και την ανέγερση οικοδομών) με αποτέλεσμα η μη χορήγηση βεβαίωσης περί μη οφειλής εισφοράς σε χρήμα προκειμένου οι νυν ιδιοκτήτες των οριζόντιων ιδιοκτησιών της οικοδομής που ανεγέρθηκε στο επίδικο οικόπεδο να μπορούν να μεταβιβάσουν τα ακίνητα τους να αντίκειται και στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών.

13. Συνακόλουθα ο Συμπαραστάτης του Δημότη κάλεσε τις αρμόδιες δημοτικές αρχές: 1^{ον}) Να εξετάσουν εάν και πότε έλαβε χώρα βεβαίωση των οφειλών της εισφοράς σε χρήμα στα οικόπεδα των δημοτών που προέβησαν στην καταγγελία και σε ποιους ιδιοκτήτες βεβαιώθηκαν οι σχετικές οφειλές.

2^{ον}) Να ερευνηθεί εάν ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΚΑΝ οι σχετικές αξιώσεις του Δήμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Α.Ν. 344/1968.

3^{ον}) Σε περίπτωση διαπίστωσης της παραγραφής των χρεών να εξεταστεί η δυνατότητα διαγραφής τους και η χορήγηση βεβαίωσης περί μη οφειλής των εισφορών σε χρήμα ώστε οι νυν αιτούντες – δημότες να μπορούν να προβούν στην μεταβίβαση των ιδιοκτησιών τους.

4^{ον}) Να ερευνηθεί η διαγραφή των χρεών λόγω παραγραφής (εφόσον αυτή διαπιστωθεί) και πλήρωσης των προϋποθέσεων του άρθρου 174 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114), με την εισήγηση του θέματος στο αρμόδιο όργανο (δημοτικό συμβούλιο) αφού εξεταστεί εάν οι αρχικοί ιδιοκτήτες των οικοπέδων, είναι γνωστής διαμονής και εάν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία, γιατί δεν εισπράχθηκαν οι εισφορές για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει κατά πάρα πολύ την τριετία, εάν είναι δυνατόν οι εισφορές σήμερα να χρησιμοποιηθούν για την πολεοδόμηση της περιοχής και εάν η μη χορήγηση βεβαίωσης περί μη οφειλής αντιβαίνει στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών που χωρίς υπαιτιότητα τους αγόρασαν οριζόντιες ιδιοκτησίες σε οικόπεδα στα οποία ο Δήμος Αλεξανδρούπολης βεβαίωσε ότι δεν οφείλονται εισφορές σε χρήμα και στα οποία ομοίως ο Δήμος

εξέδωσε οικοδομικές άδειες, με έκδοση βεβαιώσεων οι οποίες ουδέποτε ανακλήθηκαν, ή ακυρώθηκαν με αποτέλεσμα να φέρουν το τεκμήριο της νομιμότητας και να παράγουν έννομα αποτελέσματα.

14. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ: Η δημοτική αρχή δεν ανταποκρίθηκε ακόμη στο κάλεσμα του Συμπαραστάτη του Δημότη. Αναμένεται η εξέλιξη της υπόθεσης με ενδιαφέρον καθώς η ορθολογική και σύννομη αντιμετώπιση της από το Δήμο Αλεξανδρούπολης θα λειτουργήσει υπέρ της εδραίωσης της αρχής της νομιμότητας, την αποκατάσταση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των δημοτών στη δημοτική δράση και θα αποτρέψει μακροχρόνιους δικαστικούς αγώνες που θα έχουν ως συνέπεια την οικονομική επιβάρυνση των δημοτών και τη σημαντική καθυστέρηση επίλυσης του φλέγοντος ζητήματος που δημιουργήθηκε και από τις μη αληθείς βεβαιώσεις της δημοτικής αρχής.

- ❖ **Αίτηση δημότη για έγκριση εισόδου – εξόδου οχημάτων σε τμήμα αγροτεμαχίου του. Νομική αδυναμία χορήγησης άδειας. Σύμφωνα με απάντηση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ) στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έγκριση εισόδου – εξόδου οχημάτων, το ζήτημα της θέσης στάθμευσης δύναται να λυθεί με χρηματικό τίμημα εξαγοράς σύμφωνα με το άρθρο 6 κατ' εφαρμογή της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 960/1979, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.**

1. Δημότης εξέθεσε στο Συμπαραστάτη ότι με αίτηση του προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αλεξανδρούπολης αιτήθηκε την έγκριση εισόδου-εξόδου οχημάτων σε τμήμα αγροτεμαχίου του στη θέση «Άγιος Γεώργιος» στο αγρόκτημα Μάκρης του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Ο Προϊστάμενος του αρμόδιου

Τμήματος απάντησε ότι η αγροτική ασφαλτοστρωμένη οδός στη θέση «Άγιος Γεώργιος» στη συγκεκριμένη τοποθεσία που κείται το ακίνητο του αιτούντος:

- Δεν ανήκει στο Δημοτικό – Κοινοτικό οδικό δίκτυο,
- Δεν υφίσταται στις διανομές του Υπουργείου Γεωργίας (τοπογραφικές υπηρεσίες) και
- Δεν υπάρχει χαρακτηρισμός της αγροτικής ασφαλτοστρωμένης οδού.

Για τους ανωτέρω λόγους η Υπηρεσία στην οποία προΐσταται αδυνατεί να χορηγήσει άδεια εισόδου – εξόδου στη θέση όπως αυτή απεικονίζεται στο τοπογραφικό διάγραμμα που έχει κατατεθεί.

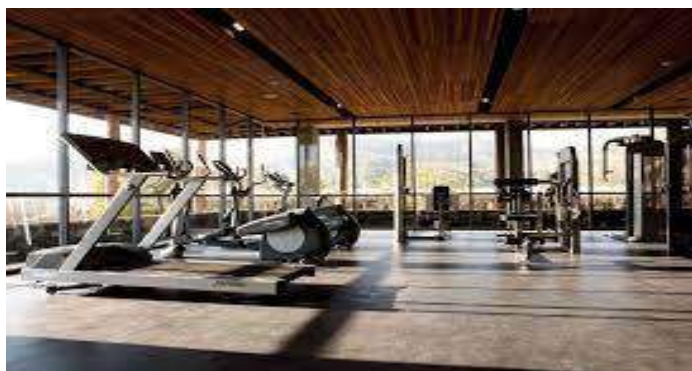
2. Συνακόλουθα ο δημότης με νέα αίτηση του στον αρμόδιο αντιδήμαρχο και την Υπηρεσία Δόμησης αιτήθηκε να μην προβλεφθεί θέση στάθμευσης στο ανωτέρω αγροτεμάχιο του με νομικά και πραγματικά ερείσματα της αίτησης του τα ακόλουθα:

- ✓ Εφόσον η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων αδυνατεί να χορηγήσει άδεια εισόδου – εξόδου οχημάτων δεν είναι λογικά αποδεκτό να απαιτείται η πρόβλεψη θέσης στάθμευσης.
- ✓ Το άρθρο 6 του π.δ. 350/1996 επιτρέπει να μην προβλέπεται χώρος στάθμευσης για τεχνικούς και νομικούς λόγους, όπως όταν δεν είναι δυνατή η χορήγηση άδειας εισόδου – εξόδου οχημάτων και όταν λόγω της ύπαρξης πυκνοφυτεμένων ελαιοδέντρων δεν υφίσταται διαθέσιμος χώρος για στάθμευση αυτοκινήτων.
- ✓ Η συνιδιοκτήτρια του αγροκτήματος αδυνατεί να λάβει άδεια από την υπηρεσία της για υπογραφή συμβολαίου δέσμευσης χώρου στάθμευσης.

3. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης του Δημότη ασκώντας το διαμεσολαβητικό του έργο απηύθυνε επιστολή στις αρμόδιες αρχές να ζητήσει να απαντηθεί αιτιολογημένα η αίτηση του δημότη.

4. Ανταποκρινόμενη η αρμόδια δημοτική αρχή στο καθήκον απάντησης στην αίτηση του Συμπαραστάτη του Δημότη έδωσε λύση στο ζήτημα επισημαίνοντας ότι σύμφωνα με απάντηση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ) στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έγκριση εισόδου – εξόδου οχημάτων, το ζήτημα της θέσης στάθμευσης δύναται να λυθεί με χρηματικό τίμημα εξαγοράς σύμφωνα με το άρθρο 6 κατ' εφαρμογή της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 960/1979, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ, η παρέμβαση του Συμπαραστάτη του Δημότη έδωσε το έναυσμα να λυθεί το νομικό ζήτημα της αδυναμίας χορήγησης άδειας εισόδου – εξόδου οχημάτων σε αγροτεμάχιο με αιτιολογημένη απάντηση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

❖ **Λειτουργία ιδιωτικού γυμναστηρίου σε οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο η χρήση γης είναι ΑΜΙΓΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑ, με βάση απόφαση του Νομάρχη Έβρου.**

1. Δυνάμει βεβαίωσης του τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης, η χρήση γης σε ορισμένο οικοδομικό τετράγωνο του ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου Αλεξανδρούπολης είναι «**ΑΜΙΓΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑ**» δυνάμει της με αριθμό I-4548/12-10-1989 (ΦΕΚ 674 Δ/30-10-1989) απόφασης του Νομάρχου Έβρου.

Έχει δε σ' αυτό εφαρμογή το άρθρο 2 του π.δ. 23-02-1987 (ΦΕΚ 166/Δ/06-03-1987) με τίτλο «κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης». Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, σε περιοχές «αμιγούς κατοικίας» επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων καθημερινών αναγκών (Εγγρ. 2781/21-01-2005), στα οποία ΔΕΝ εντάσσονται τα ιδιωτικά γυμναστήρια. Ο εμφανισθείς δημότης δήλωσε ότι στο ανωτέρω οικοδομικό τετράγωνο λειτουργεί **ιδιωτικό γυμναστήριο**. Ζήτησε δε να ελεγχθεί η νομιμότητα της λειτουργίας του ανωτέρω ιδιωτικού γυμναστηρίου, διότι συχνά η λειτουργία του διαταράσσει την κοινή ησυχία και την αρμονική συμβίωση των ενοίκων της οικοδομής.

3. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές να ερευνήσουν τη νομιμότητα λειτουργίας του ιδιωτικού γυμναστηρίου και να του απαντήσουν στα παρακάτω ερωτήματα:

I. Είναι νόμιμο να λειτουργεί εντός της ανωτέρω ζώνης αμιγούς κατοικίας

ιδιωτικό γυμναστήριο.

II. Με ποιο νομικό καθεστώς και συγκεκριμένες διατάξεις λειτουργεί το ανωτέρω ιδιωτικό γυμναστήριο.

III. Σε περίπτωση διαπίστωσης μη νόμιμης λειτουργίας του ανωτέρω ιδιωτικού γυμναστηρίου σε ποιες νόμιμες ενέργειες θα προβεί ο Δήμος, προς αποτροπή διατάραξης της κοινής ησυχίας των περιοίκων.

❖ **Επέκταση δικτύου ηλεκτροφωτισμού σε περιοχή της Αλεξανδρούπολης για κοινωφελείς λόγους ανάπτυξης της, για την τόνωση της τοπικής οικονομίας σύμφωνα με την παρ. 1 περίπτωση α.3 του άρθρου 75 του Ν. 3463/2006 και για κοινωνικούς λόγους.**

1. Δημότισσα αιτήθηκε τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης εκθέτοντας ότι με επανειλημμένες αιτήσεις της προς το Δήμο Αλεξανδρούπολης ζήτησε την επέκταση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή της Αλεξανδρούπολης όπου κατοικεί με τον ανάπηρο σύζυγό της, διότι αντιμετωπίζουν το βράδυ τεράστιες δυσκολίες πρόσβασης στην οικία τους, δυσχεραίνεται η διαβίωση τους αλλά και για κοινωφελείς λόγους ανάπτυξης της περιοχής, με την αναβάθμιση της.

2. Η ΔΕΔΔΗΕ με έγγραφο της προς το Δήμο Αλεξανδρούπολης επισήμανε ότι για να προχωρήσει στην κατασκευή του έργου, που απαιτείται για την αιτούμενη σύνδεση με το δίκτυο της θα πρέπει:

- α) να καταβάλει ο Δήμος το ποσό της συμμετοχής του για την επέκταση του δικτύου, που ανέρχεται σε 9.643,19€ (περιλαμβάνεται Φ.Π.Α. 24%) και

- β) να της χορηγήσει ο Δήμος τα ανάλογα Φ.Σ. – προδιαγραφών ΔΕΔΔΗΕ – για την εκτέλεση του έργου. Επίσης τόνισε ότι το ποσό της οικονομικής συμμετοχής του Δήμου θα πρέπει να καταβληθεί εντός 3 μηνών από την ημερομηνία έκδοσης του ως άνω εγγράφου της. Εάν παρέλθει άπρακτη δε η προαναφερθείσα προθεσμία των 3 μηνών δε θα έχει καμία απολύτως ισχύ η επιστολή της και το αίτημα θα επανεξετασθεί.

3. Το αρμόδιο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων, Εγκαταστάσεων και Αδειών Μεταφορών του Δήμου Αλεξανδρούπολης, με έγγραφο του προς τον Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσίας Δόμησης γνωστοποίησε ότι σύμφωνα με την παρ. 1 περίπτωση α.3 του άρθρου 75 του Ν. 3463/2006 εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου ο εξηλεκτρισμός της ανωτέρω περιοχής, η επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας **εφόσον εξυπηρετούνται κοινωφελείς σκοποί και η τόνωση της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας**. Για τους λόγους αυτούς ζήτησε την εισήγηση του θέματος προς την Οικονομική Επιτροπή για την έγκριση της σχετικής δαπάνης.

4. Ο συμπαραστάτης του δημότη διαμεσολάβησε στις δημοτικές αρχές ώστε να ικανοποιηθεί το αίτημα της δημότισσας προτάσσοντας και λόγους κοινωνικής ευαισθησίας, αλλά υποσημειώνοντας ότι το αίτημα εμπίπτει στην παρ. 1 περ. α.3 του άρθρου 75 του Ν. 3463/2006, αφού η υπό ηλεκτροδότηση περιοχή, ανήκει στα διοικητικά όρια του Δήμου Αλεξανδρούπολης και εκτός της θεραπείας του ιδιωτικού συμφέροντος της αιτούσας, του ανάπηρου συζύγου της και της οικογένειάς της εξυπηρετείται και η οικονομική αναβάθμιση της περιοχής, οπότε συντρέχει και κοινή ωφέλεια (κοινωφελής σκοπός).

5. Επί του αιτήματος ο αρμόδιος Προϊστάμενος του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων, εγκαταστάσεων και αδειών μεταφορών ζήτησε να τεκμηριωθούν περαιτέρω οι λόγοι θεραπείας του δημόσιου κοινού συμφέροντος (κοινωφελής σκοπός) οικονομικής ανάπτυξης που θα επέλθει στην περιοχή με την επέκταση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού στην εν θέματι περιοχή.

Εκκρεμεί η τεκμηρίωση των λόγων αυτών.

- ❖ **Απαγόρευση στάσης και στάθμευσης οχημάτων με απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής του Δήμου Αλεξανδρούπολης με έγκριση οριζόντιας και κάθετης σήμανσης σε συμβολή οδών στην Αλεξανδρούπολη. Αίτηση δημότισσας για διασφάλιση εφαρμογής της απαγόρευσης αυτής. Ζώνη αμιγούς κατοικίας. Στο πολεοδομικό κέντρο σύμφωνα με αποφάσεις του Νομάρχη Έβρου και το άρθρο 4 του π.δ./23.02.1987 (ΦΕΚ 166Δ/06.03.1987) επιτρέπονται τα εμπορικά καταστήματα και τα εργαστήρια χαμηλής όχλησης (φούρνοι με παρασκευαστήρια).**

1. Δημότισσα εξέθεσε στο συμπαραστάτη του δημότη ότι με απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής του Δήμου Αλεξανδρούπολης έγινε δεκτή η εισήγηση της Επιτροπής Κυκλοφοριακών Ρυθμίσεων και εγκρίθηκε η εφαρμογή νέας οριζόντιας και κάθετης σήμανσης επί της συμβολών οδών της πόλης όπως παρακάτω: 1. Επί του νοτιοανατολικού πεζοδρομίου ρυθμιστική πινακίδα P40, σύμφωνα με την οποία **απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση** και 2. Επί του νοτιοανατολικού οδοστρώματος σε επαφή με το κράσπεδο και όπως ορίζεται από το άρθρο 5 του Ν. 2696/99, ειδική διαγράμμιση (κίτρινη γραμμή) σε όλο το μήκος απαγόρευσης της στάθμευσης. Επί της συμβολής των οδών αυτών υπάρχει φούρνος (εργαστήριο και πώληση αρτοσκευασμάτων). Μπροστά από το φούρνο και πλησίον αυτού δίπλα στο πεζοδρόμιο παρκάρουν από τις 03.00 π.μ. έως τις 15.00 περίπου φορτηγά προμηθευτών και Ι.Χ. πελατών του, παρά την απαγόρευση στάθμευσης στο σημείο εκείνο σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής του Δήμου Αλεξανδρούπολης, **την απαγορευτική πινακίδα P-40 και την ειδική**

απαγορευτική διαγράμμιση (κίτρινη γραμμή) σε όλο το μήκος στάθμευσης και στάσης των ανωτέρω οχημάτων.

2. Η δημότισσα διαμαρτυρήθηκε καθόσον η κατάσταση των παράνομων σταθμεύσεων είχε ως αποτέλεσμα την οικονομική και ηθική εξόντωσή της, καθώς διατηρούσε πλησίον του φούρνου και επί της συμβολής των ανωτέρω οδών μαγαζί επί 10 χρόνια (μπουγατσατζίδικο), το οποίο κατέστη πλήρως ζημιογόνο, λόγω πτώσης του τζίρου, από τους θορύβους των παράνομα παρκαρισμένων οχημάτων, τα οποία εμποδίζουν και την πρόσβαση των πελατών της στο μαγαζί. Σημείωσε δε ότι πριν την εγκατάσταση του φούρνου η επιχείρηση της ήταν οικονομικά προσοδοφόρα.

3. **Κατόπιν τούτων αιτήθηκε τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη για να διασφαλιστεί από τη δημοτική αστυνομία η πλήρης απαγόρευση στάσης και στάθμευσης οχημάτων στην απαγορευμένη περιοχή.** Επίσης για να ελεγχθεί από το αρμόδιο Τμήμα της Πολεοδομίας του Δήμου εάν η περιοχή είναι ζώνη «αμιγούς κατοικίας» και στην καταφατική περίπτωση υπό ποιους όρους επιτρέπεται η λειτουργία του ανωτέρω φούρνου και εάν υπάρχουν οι νόμιμες αδειοδοτήσεις.

4. Η διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη στις αρμόδιες δημοτικές αρχές έλαβε χώρα με τις εξής επισημάνσεις: Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 στοιχεία 8 και 13 του Ν. 3731/2008, ΦΕΚ Α 263, που φέρει τον τίτλο: « Αρμοδιότητες Δημοτικής Αστυνομίας» : « 1. Η Δημοτική Αστυνομία ασκεί στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 75 και 79 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ... τις εξής αρμοδιότητες: ...8) Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στην κυκλοφορία των πεζών, **τη στάση και στάθμευση των οχημάτων, την επιβολή των διοικητικών μέτρων του άρθρου 103 του ν. 2696/1999 όπως ισχύει, για την παράνομη στάθμευση οχημάτων,** καθώς και την εφαρμογή των διατάξεων, που αναφέρονται στην κυκλοφορία τροχοφόρων στους πεζόδρομους, πλατείες, πεζοδρόμια και γενικά σε χώρους που δεν προορίζονται για τέτοια χρήση και **στην εκπομπή θορύβων από αυτά...13).** Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στη λειτουργία καταστημάτων, επιχειρήσεων, θεάτρων, κινηματογράφων, ψυχαγωγικών και λοιπών δραστηριοτήτων, για τις οποίες αρμόδιος για τη χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης, εγκατάστασης, λειτουργίας και ασκήσεως τους είναι ο οικείος Δήμος ή Κοινότητα, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες έχουν ορισθεί άλλες αρχές αρμόδιες για το σχετικό έλεγχο.

5. Κατά το άρθρο 103 παρ.8 του ν. 2696/1999 για παραβάσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4 (πινακίδα Ρ-40), επιβάλλεται το διοικητικό μέτρο της

αφαίρεσης της άδειας κυκλοφορίας μετά των κρατικών πινακίδων του οχήματος για είκοσι (20) ημέρες. Σύμφωνα δε με το άρθρο 2 του π.δ. 59/2018 τίθενται περιορισμοί για τη λειτουργία φούρνων εντός ζώνης αμιγούς κατοικίας όσον αφορά τα τετραγωνικά μέτρα.

6. Ζητήθηκαν συγκεκριμένα απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

- 1^{ov}) Εάν έχουν διαπιστωθεί το έτος 2021 και σε καταφατική περίπτωση πόσες παραβάσεις έχουν διαπιστωθεί από τη Δημοτική Αστυνομία για παράνομες στάσεις ή σταθμεύσεις οχημάτων, παραβιάσεις της πινακίδας P40 και της ειδικής απαγορευτικής διαγράμμισης (κίτρινης γραμμής) επί της συμβολής των συγκεκριμένων οδών και πλησίον των εκεί υφιστάμενων πεζοδρομίων.
- 2^{ov}) Εάν έχουν επιβληθεί τα διοικητικά μέτρα του άρθρου 103 παρ.8 του ν. 2696/1999, ήτοι αφαίρεση πινακίδων και αδειών κυκλοφορίας και σε πόσες περιπτώσεις.
- 3^{ov}) Εάν διασφαλίζεται με λήψη μέτρων η τήρηση των απαγορεύσεων στάσης και στάθμευσης.
- 4^{ov}) Εάν ο φούρνος λειτουργεί εντός περιοχής αμιγούς κατοικίας και σε καταφατική περίπτωση εάν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας του και
- 5^{ov}) Εάν ο Δήμος προέβη σε αδειοδοτήσεις που αφορούν τη λειτουργία του φούρνου αυτού και ποιες.

7. Η αρμόδια δημοτική αρχή διαβεβαίωσε εγγράφως το Συμπαραστάτη του Δημότη ότι γίνονται τακτικοί έλεγχοι από τους υπαλλήλους της Δημοτικής Αστυνομίας στις οδούς που έχει τοποθετηθεί ρυθμιστική πινακίδα P-40 και επιβάλλονται επιμελώς τα διοικητικά πρόστιμα του άρθρου 103 του ν. 2696/1999 όταν διαπιστώνονται παραβάσεις.

8. Περαιτέρω το Ο.Τ. στο οποίο λειτουργεί ο φούρνος είναι «Πολεοδομικό κέντρο» σύμφωνα με τη με αριθμό I-4548/12.10.1989 (ΦΕΚ 674Δ/30.10.1989) απόφαση Νομάρχης Έβρου με θέμα «έγκριση πολεοδομικής μελέτης αναθεώρησης Αλεξανδρούπολης» και τη με αριθμό I-1486/21.05.2004 απόφαση Νομάρχης Έβρου. Συνεπώς έχει εφαρμογή το άρθρο 4 του π.δ./23.02.1987 (ΦΕΚ 166Δ/06.03.1987) και επιτρέπονται σ' αυτό τα εμπορικά καταστήματα και τα εργαστήρια χαμηλής όχλησης (φούρνοι με παρασκευαστήρια).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ παρασχέθηκαν οι απαραίτητες διευκρινήσεις που ζητήθηκαν από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές.

❖ **Πράξεις βεβαίωσης προστίμων κατ' άρθρο 94§1 περ. 26 του ν. 3852/2010. Στοιχεία αυτών. Αρχή της προηγούμενης ακρόασης κατ' άρθρο 20§1 του Συντάγματος και 6 του ν. 2690/1999. Αίτηση θεραπείας κατ' άρθρο 24 του ν. 2690/1999.**

1. Δημότισσα εξέθεσε στο Συμπαραστάτη του Δημότη ότι με πράξεις βεβαίωσης προστίμων βάσει του άρθρου 94 παρ. 1 περ. 26 του ν. 3852/2010 βεβαιώθηκαν εις βάρος της τρία ισόποσα πρόστιμα ποσών 224€ έκαστο και συνολικά 672€ (3 X 224€ = 672€) χωρίς σ' αυτές να αναγράφονται τα στοιχεία που αφορούν το ελεγχόμενο πρόσωπο (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, διεύθυνση κατοικίας, πόλη, τόπος γέννησης, αρ. αστυνομικής ταυτότητας, τηλέφωνο).

2. Επιπλέον βεβαιώθηκαν τα ανωτέρω πρόστιμα χωρίς να έχει εκδοθεί η απαιτούμενη κανονιστική πράξη του Δήμου Αλεξανδρούπολης από το άρθρο 79 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α/08-06-2006) για την εφαρμογή του άρθρου 94 παρ. 1 περ. 26 του Ν. 3852/2010 και **χωρίς να κληθεί σε προηγούμενη ακρόαση** όπως επιβάλλεται από τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 Σ και 6 του ν. 2690/1999

(Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) αφού πρόκειται για δυσμενή διοικητική πράξη εις βάρος των εννόμων συμφερόντων της.

3. Τέλος επισήμανε ότι εάν είχε κληθεί σε ακρόαση θα εξέθετε ότι ενώ κατά το άρθρο 94 παρ. 1 περ. 26 του Ν. 3852/2010 το πρόστιμο που επιβάλλεται εις βάρος ιδιοκτήτη, νομέα ή επικαρπωτή οικοπεδικού χώρου, για μη συμμόρφωση με τον επιβαλλόμενο καθαρισμό των χώρων του, ανέρχεται σε πενήντα (50) λεπτά, ανά τετραγωνικό μέτρο του οικείου χώρου που δεν έχει καθαριστεί, σ' αυτήν αν και δεν είχε καθαριστεί έκταση συνολική και για τα τρία οικοπέδα της το πολύ 150 τ.μ. και έπρεπε να της επιβληθεί πρόστιμο $150 \times 0,5\text{€} = 75\text{€}$ της επιβλήθηκε πρόστιμο για έκταση 1.350 τ.μ. ήτοι συνολικό πρόστιμο 672€.

4. Συνακόλουθα εξέθεσε ότι θα προβεί σε κατάθεση αίτησης θεραπείας ενώπιον του Δήμου Αλεξανδρούπολης κατ' άρθρο 24 του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999) για την εξαφάνιση άλλως τροποποίηση των ανωτέρω πράξεων επιβολής – βεβαίωση προστίμων μετά από εσωτερικό διοικητικό έλεγχο ουσίας και νομιμότητας των πράξεων αυτών. Ζήτησε δε τη διαμεσολάβηση του συμπαραστάτη του δημότη προς επίλυση της διαφοράς της με τις αρμόδιες αρχές του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

5. Στην έγγραφη διαμεσολάβηση του ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε να εξεταστεί από την αρμόδια δημοτική αρχή αν παραβιάστηκε το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης της δημότισσας καθόσον ενώ θίγονταν έννομα συμφέροντα της και οι πράξεις βεβαίωσης προστίμων ήταν **δυσμενείς** ατομικές διοικητικές πράξεις, που έπλητταν το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στην περιουσία της δεν κλήθηκε, κατά τα λεγόμενα της, πριν την επιβολή των προστίμων σε ΑΚΡΟΑΣΗ.

6. Να εξεταστεί εάν παραβιάστηκε το άρθρο 20 του Συντάγματος σύμφωνα με το οποίο: « Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται εις βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του». Ομοίως εάν παραβιάστηκε και το άρθρο 6 του Ν. 2690/1999 σύμφωνα με το οποίο : « Οι διοικητικές αρχές πριν από κάθε ενέργεια ή μέτρο εις βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων ορισμένου προσώπου, οφείλουν να καλούν τον ενδιαφερόμενο να εκφράσει τις απόψεις του εγγράφως ή προφορικά ως προς τα σχετικά ζητήματα». Τέλος εάν παραβιάστηκε και το άρθρο 41 παρ. 2 στοιχείο Α' του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης.

7. Ο συμπαραστάτης εξέθεσε ότι λυσιτελώς και όχι παρελκυστικά προβάλλει η δημότισσα την παραβίαση του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης καθόσον εάν είχε κληθεί ενώπιον των αρμόδιων δημοτικών αρχών θα εξέθετε τους παρακάτω ισχυρισμούς της :

- ✓ α) Οι προσβαλλόμενες πράξεις βεβαίωσης προστίμων είναι ΑΚΥΡΕΣ διότι δεν αναγράφονται σ' αυτές τα στοιχεία που αφορούν το ελεγχόμενο πρόσωπο (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, διεύθυνση κατοικίας, πόλη, τόπος γέννησης, αρ. αστυνομικής ταυτότητας, τηλέφωνο). Η αιτίαση αυτή ερείδεται *mutatis mutandis* στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του βδ17/5-15/6/1959 και κυρίως του άρθρου 55 του πδ 16/1989 σύμφωνα με το οποίο κάθε τίτλος είσπραξης πρέπει να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία: ... δ) το επώνυμο, το όνομα, το πατρώνυμο, τον Α.Φ.Μ., το επάγγελμα, την ακριβή διεύθυνση του επαγγέλματος και της κατοικίας του οφειλέτη και αν πρόκειται για εταιρείες, την επωνυμία, την έδρα και τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπόχρεα με τις διευθύνσεις τους,
- ✓ β) ενώ κατά το άρθρο 94 παρ. 1 περ. 26 του Ν. 3852/2010 το πρόστιμο που επιβάλλεται εις βάρος ιδιοκτήτη, νομέα ή επικαρπωτή οικοπεδικού χώρου, για μη συμμόρφωση με τον επιβαλλόμενο καθαρισμό των χώρων του, ανέρχεται σε πενήντα (50) λεπτά, ανά τετραγωνικό μέτρο του οικείου χώρου που δεν έχει καθαριστεί, σ' αυτήν αν και δεν είχε καθαριστεί έκταση συνολική και για τα τρία οικοπέδα της το πολύ 150 τ.μ. και έπρεπε να της επιβληθεί πρόστιμο $150 \times 0,5\text{€} = 75\text{€}$ της επιβλήθηκε πρόστιμο για έκταση 1.350 τ.μ. ήτοι συνολικό πρόστιμο 672€ και
- ✓ γ) βεβαιώθηκαν τα ανωτέρω πρόστιμα χωρίς να έχει εκδοθεί η απαιτούμενη από το άρθρο 79 του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α/08-06-2006) κανονιστική πράξη του Δήμου Αλεξανδρούπολης για την εφαρμογή του άρθρου 94 παρ. 1 περ. 26 του Ν. 3852/2010.

8. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης αιτήθηκε από την αρμόδια δημοτική αρχή να απαντήσει στα παρακάτω ερωτήματα:

1^{ον}) Εάν κλήθηκε ή όχι σε προηγούμενη ακρόαση η δημότισσα πριν την βεβαίωση των προστίμων. Σε αρνητική περίπτωση με βάση ποιες διατάξεις παραλείφθηκε η κλήση της, αφού θίγονται άμεσα έννομα συμφέροντα της και το

συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της ιδιοκτησίας της.

2^{ον}) Εάν αποδεικνύεται εγγράφως ότι πριν την επιβολή των προστίμων έλαβε ΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ήτοι για καθαρισμό των εν λόγω οικοπέδων της και παρά την κλήση αυτή δε συμμορφώθηκε.

3^{ον}) Πως αποδεικνύεται ότι δεν είχε καθαρίσει το σύνολο της επιφάνειας των 3 οικοπέδων της συνολικά 1.350 τ.μ. και όχι έκταση 150 τ.μ. όπως ισχυρίζεται η ίδια.

4^{ον}) Γιατί δεν αναγράφηκαν στις προσβαλλόμενες πράξεις το επώνυμο, το όνομα, το πατρώνυμο, ο Α.Φ.Μ., το επάγγελμα, η ακριβής διεύθυνση του επαγγέλματος και της κατοικίας του οφειλέτη.

5^{ον}) Υφίσταται ή όχι κανονιστική πράξη του Δήμου για την εφαρμογή του άρθρου 94 παρ. 1 περ. 26 του Ν. 3852/2010.

9. Η αρμόδια δημοτική αρχή επισήμανε ότι υφίσταται φωτογραφικό υλικό από την ημέρα καθαρισμού των οικοπέδων της αιτούσας πριν και μετά τον καθαρισμό. Το φωτογραφικό αυτό υλικό μάλιστα επιδείχθηκε σ' αυτήν την ημέρα που παρουσιάστηκε στην υπηρεσία και ζήτησε το λόγο του καθαρισμού των ιδιοκτησιών της. Όσον δε αφορά τα τ.μ. τα στοιχεία των καθαρισμένων αυτεπάγγελα οικοπέδων (ιδιοκτήτες, διαστάσεις, ακριβής τοποθεσία) χορηγήθηκαν από την υπηρεσία Περιβάλλοντος και ετέθησαν στη διάθεση της από το υποθηκοφυλακείο με βάση ΚΑΕΚ, λόγω καταγγελιών πολιτών προηγούμενων ετών για μη συμμόρφωση και καθαρισμό αυτών.

10. Επιπλέον η δημοτική αρχή εξήγησε ότι στον καταλαμβανόμενο να διαπράττει παράβαση που επισείει διοικητικό πρόστιμο, βεβαιώνεται από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο το πρόστιμο αυτό. Μάλιστα οι πράξεις παράβασης του Κ.Ο.Κ. βεβαιώνονται με παρόμοιο τρόπο με τις πράξεις παράβασης του ν. 3852/2010, για απόντες παραβάτες. Ο ΚΑΕΚ κάθε οικοπέδου είναι μοναδικός και ανήκει στο συγκεκριμένο οικοπεδούχο. Η υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη ούτε να αναζητά, ούτε και να αναγράφει τα στοιχεία των ιδιοκτητών των οικοπέδων, όπως συμβαίνει και με τους ιδιοκτήτες των οχημάτων για παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. Αρμόδιο δια τούτο είναι το τμήμα εσόδων και περιουσίας εάν και εφόσον δεν καταβληθεί το πρόστιμο στο ταμείο του δήμου, με σκοπό τη βεβαίωση του στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. φορολογίας του παραβάτη, όπως αυτό αναγράφεται και στο σχετικό άρθρο 55 του π.δ. 16/1989.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ η αρμόδια διοικητική αρχή απάντησε στη διαμεσολαβητική προσπάθεια του Συμπαραστάτη του Δημότη.

- ❖ **Καταπάτηση τμήματος του κοινοτικού δρόμου από ιδιώτες. Έκδοση πρωτοκόλλων διοικητικής αποβολής από το Δήμο Αλεξανδρούπολης. Εκτέλεση αυτών. Έννομο συμφέρον δημοτών προς εκτέλεση τους ώστε να αποδοθεί το καταπατηθέν τμήμα της οδού και να διευκολυνθεί η πρόσβαση τους προς την οικία τους.**

1. Δημότισσα με αίτηση της προς το Δήμο Αλεξανδρούπολης αιτήθηκε ως έχουσα έννομο συμφέρον και ως αποκλειστική κληρονόμος του συζύγου της, **να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα και να λάβουν χώρα οι απαραίτητες ενέργειες ώστε να παραλειφθεί η καταπάτηση τμήματος του κοινοτικού δρόμου που βρίσκεται εντός του οικισμού της Μάκρης και να ολοκληρωθεί η διαδικασία που έχει ξεκινήσει εδώ και μερικά χρόνια από το Δήμο Αλεξανδρούπολης, με έκδοση σχετικού πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής το οποίο επικυρώθηκε δικαστικά, προκειμένου να δοθεί το συγκεκριμένο τμήμα του δρόμου προς κοινή χρήση και να μην εμποδίζεται και η ίδια να μεταβαίνει προς την παρακείμενη οικία της.**

2. Επί της αίτησης αυτής χορηγήθηκε απάντηση του Αν. Προϊσταμένου του Τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης σύμφωνα με την οποία: « Δεν υπάρχει στην υπηρεσία καμία αίτηση ή διαδικασία που να αφορά σε αναγνώριση ή μεταβολή του καθεστώτος οδού στον οικισμό Μάκρης με επίσπευση είτε ιδιώτη είτε του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

3. Επισημάνθηκε ότι για τον οικισμό (εντός ορίων) ισχύουν οι διατάξεις της με αριθμό I-4654/19-11-1987 Απόφασης του Νομάρχη Έβρου (ΦΕΚ 1261Δ/1987) όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τη με αριθμό I-1600/21-02-1989 Απόφαση Νομάρχη Έβρου (ΦΕΚ 136Δ/1987). Αντίστοιχα η αναγνώριση των κοινόχρηστων οδών, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 3937/2011 Αποφ.Υπ.ΥΠΕΚΑ στην οποία περιγράφονται οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις για την ένταξη στο δίκτυο κοινόχρηστων δρόμων των οικισμών των δρόμων που σχηματίστηκαν με τις

διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του π.δ./24-04-1985 (ΦΕΚ 181Δ/03-05-1985).

4. Ωστόσο όπως διευκρινίστηκε από το Συμπαραστάτη του Δημότη το νομικό και πραγματικό ζήτημα που απασχολεί τη συγκεκριμένη δημότισσα είναι διαφορετικό:

Συγκεκριμένα ο Δήμος Αλεξανδρούπολης με πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και του Δημάρχου Αλεξανδρούπολης, **απέβαλε** τους καταπατητές **από την ιδιοκτησία του**. Το άνω πρωτόκολλο ήταν το αποτέλεσμα προηγούμενων ενεργειών του Δήμου Αλεξανδρούπολης και συγκεκριμένα:

- ❖ α) Εγγράφου του Δήμου προς τους καταπατητές, με το οποίο τους γνωστοποιήθηκε η πρόθεση του Δήμου να προβεί στη λήψη των αναγκαίων μέτρων προκειμένου να αρθεί η καταπάτηση του τμήματος δρόμου 85 τ.μ.,
- ❖ β) Εγγράφου του Προέδρου του δ.δ. Μάκρης για αυθαίρετη περίφραξη του δημοτικού δρόμου στο Ο.Τ. 48,
- ❖ γ) Εγγράφου από το οποίο ο Δήμος Αλεξανδρούπολης ενημερώθηκε για την αυθαίρετη κατασκευή αυλόπορτας πάνω σε κοινοτικό δρόμο στο Ο.Τ. 48 κατόπιν αυτοψίας.
- ❖ δ) Εγγράφων αυτοψίας της Πολεοδομίας και ύπαρξης αυθαιρεσιών σε κοινοτικό δρόμο, με επιβολή προστίμων και τέλος
- ❖ ε) Παλιότερου πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής Ιουλίου 1982.

5. Από τα έγγραφα αυτά σύμφωνα με απόφαση του Ειρηνοδικείου Αλεξανδρούπολης, που ΑΠΕΡΡΙΨΕ ανακοπή των καταπατητών κατά του πρωτοκόλλου, αποδεικνύεται ότι από παλιά ο επίδικος δρόμος χαρακτηριζόταν ως κοινοτικός γι' αυτό και οι όποιες ενέργειες των ανακοπτόντων λογαριάζονταν ως αυθαίρετες και καταδικαστέες.

6. Μάλιστα με έγγραφο του Διευθυντή Διεύθυνσης Τοπογραφίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ροδόπης – Έβρου, βεβαιώνεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δρόμου στο Ο.Τ. 48 Συνοικισμού Μάκρης ως δρόμος διανομής με παραχώρηση στο Δήμο Αλεξανδρούπολης, δυνάμει της με αριθμό 2/5439/10-05-2007 απόφασης Νομάρχη Έβρου.

7. Επιπλέον ο πολιτικός μηχανικός και υπάλληλος του Δήμου που εξετάστηκε ως

μάρτυρας στη δίκη επί της ανακοπής κατά του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής βεβαίωσε τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της έκτασης. Αντίθετα από την κατάθεση του μάρτυρα απόδειξης δεν προέκυψε με σαφήνεια το ιδιοκτησιακό καθεστώς του επιδίκου, για το οποίο η πληθώρα των εγγράφων που προσκόμισε και επικαλέστηκε ο Δήμος Αλεξανδρούπολης απέδειξαν κατά την κρίση του Δικαστηρίου τον κοινόχρηστο, δημοτικό χαρακτήρα του.

Με βάση τα ανωτέρω το Ειρηνοδικείο Αλεξανδρούπολης ΑΠΕΡΡΙΨΕ την ασκηθείσα ανακοπή και ΕΠΙΚΥΡΩΣΕ το πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

8. Η ασκηθείσα έφεση ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, αφού έλαβε μία αναβολή, ΔΕΝ ΕΚΦΩΝΗΘΗΚΕ κατά τη μετ' δικάσιμο, διότι οι εκκαλούσες δεν κόλλησαν τα απαιτούμενα ένσημα του πινακίου, με αποτέλεσμα να καταστεί ανέκκλητη η απόφαση του Ειρηνοδικείου Αλεξανδρούπολης που επικύρωσε το πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής.

9. Η ανωτέρω δημότισσα ανέφερε ότι επιχειρήθηκε η εκτέλεση της Διοικητικής Αποβολής από τον τοπογράφο του Δήμου, πλην όμως δεν ολοκληρώθηκε.

10. Στις 29-01-2019 έλαβε χώρα συμπληρωματική διοικητική αποβολή. Έως δε σήμερα ο ανωτέρω κοινοτικός δρόμος δεν έχει παραδοθεί στην κοινή χρήση.

11. Ως αποτέλεσμα της μη εκτέλεσης του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής που επικυρώθηκε από απόφαση του Ειρηνοδικείου Αλεξανδρούπολης είναι μεταξύ άλλων και η παρεμπόδιση του αυτοκινήτου της καταγγέλλουσας δημότισσας να προσεγγίζει το παρακείμενο οικόπεδο της εντός του οποίου βρίσκεται η μόνιμη κύρια κατοικία της.

12. Κατόπιν τούτων ζήτησε την διαμεσολάβηση του συμπαραστάτη του δημότη προκειμένου να παραδοθεί ο κοινόχρηστος κοινοτικός δρόμος σε κοινή χρήση, κατ' εκτέλεση του ανωτέρω πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του Δήμου Αλεξανδρούπολης, που επικυρώθηκε από την ανωτέρω απόφαση του Ειρηνοδικείου Αλεξανδρούπολης.

13. Συνακόλουθα ο Συμπαραστάτης του Δημότη, ασκώντας το νόμιμο διαμεσολαβητικό του έργο αιτήθηκε από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές να λάβει τις εξής απαντήσεις:

- ✓ Για ποιο νόμιμο λόγο δεν εκτελέστηκε το πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής του Δήμου Αλεξανδρούπολης που επικυρώθηκε από την απόφαση του Ειρηνοδικείου Αλεξανδρούπολης; Επίσης γιατί δεν

εκτελέστηκαν το παλαιότερο πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής Ιουλίου 1982, που αναφέρεται στην ανωτέρω απόφαση και τυχόν συμπληρωματικά υφιστάμενα πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής;

- ✓ Σε ποιες νόμιμες ενέργειες θα προβεί ο Δήμος Αλεξανδρούπολης προκειμένου η καταγγέλλουσα δημότισσα να έχει τη δυνατότητα να μεταβαίνει με το αυτοκίνητο της ανενόχλητη στην παρακείμενη ιδιοκτησία της, όπου κατοικεί μονίμως;
- ✓ Υφίσταται καταπάτηση τμήματος του κοινοτικού δρόμου που βρίσκεται εντός του οικισμού της Μάκρης όπως δέχθηκε η απόφαση του Ειρηνοδικείου και τα έγγραφα αυτοψίας; Ποια άλλα μέτρα θα λάβει ο Δήμος για την αποτροπή της;
- ✓ Ποια είναι η έννομη επιρροή του εγγράφου του Διευθυντή Διεύθυνσης Τοπογραφίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ροδόπης – Έβρου, με το οποίο βεβαιώνεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δρόμου στο Ο.Τ. 48 Συνοικισμού Μάκρης ως δρόμος διανομής με παραχώρηση στο Δήμο Αλεξανδρούπολης, δυνάμει της με αριθμό 2/5439/10-05-2007 απόφασης Νομάρχη Έβρου;
- ✓ Όπως δε επικουρικώς γιατί ο Δήμος Αλεξανδρούπολης δεν προβαίνει σε αναγνώριση ή μεταβολή του καθεστώτος της ανωτέρω οδού στον οικισμό Μάκρης (Ο.Τ. 48) με επίστευση του, εάν αυτή η οδός δεν είναι ήδη κοινοτική κατ' εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στη με Α.Π. 3376/09-09-2021 απάντηση του Αν. Προϊσταμένου του Τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης Κωνσταντίνου Πορτοκαλίδη;

14. Σε απάντηση της αίτησης διαμεσολάβησης του ο Συμπαράστατης του Δημότη έλαβε έγγραφο της Προϊσταμένης του Τμήματος Εσόδων και Περιουσίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης, η οποία αφού έλαβε υπόψη της έγγραφο της Διεύθυνσης Τ.Υ. και Υ.ΔΟΜ. ανέφερε επί λέξει τα παρακάτω: « Σε απάντηση της αίτησης σας ... και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του γραφείου περιουσίας σας ενημερώνουμε ότι: Το ... Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής κατά των ..., επιχειρήθηκε να εκτελεστεί από την υπηρεσία όταν αυτό κατέστη αμετάκλητο, αλλά

στο τοπογραφικό διάγραμμα που συνόδευε το Πρωτόκολλο αναγραφόταν εκ παραδρομής λάθος διαστάσεις με αποτέλεσμα να κριθεί ανεπαρκές για την εκτέλεση. Για το λόγο αυτό ο Δήμος Αλεξανδρούπολης προχώρησε στην έκδοση συμπληρωματικού πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής με ... νέο τοπογραφικό διάγραμμα. Κατά του παραπάνω Πρωτοκόλλου ασκήθηκε ανακοπή ... η οποία μετά από αλληπάλληλες αναβολές εκκρεμεί η εκδίκασή της στο Ειρηνοδικείο. Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι μέχρι να εκδικαστεί η ανακοπή και να επικυρωθεί το Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής ο Δήμος δεν μπορεί να προβεί σε εκτέλεση αυτού. Είμαστε στη διάθεσή σας για την οποιαδήποτε επιπλέον πληροφορία».

15. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη μετά την ανωτέρω αιτίαση απευθύνθηκε με νέο έγγραφο του στις αρμόδιες δημοτικές αρχές στο οποίο επισήμανε τα εξής:

- Το Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής αποτελεί διοικητική πράξη **ΑΜΕΣΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗ**, δε χρήζει επικύρωσης και παράγει άμεσα έννομα αποτελέσματα. Εκτελείται αμέσως εκτός εάν υφίσταται αναστολή εκτέλεσης, μετά από κατάθεση σχετικής αίτησης.
- **Κατά το άρθρο 2 παρ. 3 του α.ν. 263/1968 η άσκηση της ανακοπής ΔΕΝ ΑΝΑΣΤΕΛΛΕΙ την εκτέλεση του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής**, μπορεί όμως το αρμόδιο δικαστήριο να διατάξει την αναστολή εκτέλεσής του **ΜΕΤΑ** την άσκηση αίτησης αναστολής εκτέλεσης.⁶

16. Ειδικότερα, βασικό χαρακτηριστικό της διοικητικής πράξης είναι η εκτελεστότητα, η οποία εξασφαλίζεται με τις κυρώσεις που απειλούνται σε περίπτωση που δεν τηρηθεί η επιβαλλόμενη από αυτές συμπεριφορά και οι οποίες μπορεί να είναι ποινικές, πειθαρχικές, διοικητικές ή αστικές (καταναγκασμός με την ευρεία έννοια του όρου).

Συνακόλουθα, προσήκον σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης για το πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής αποτελεί η διοικητική εκτέλεση προς απόδοση από τον αυθαίρετο καταληψία της κατοχής του επίδικου δημοσίου ή δημοτικού κτήματος και, ελλείψει σχετικής νομοθετικής πρόβλεψης για την επιβολή διοικητικής κύρωσης, αυτό (το πρωτόκολλο) σε περίπτωση μη εκούσιας συμμόρφωσης εκτελείται αμέσως από τη διοικητική αρχή που το εξέδωσε, η οποία, με τη συνδρομή της

⁶ Οράτε Μονομελές Πρωτοδικείο Κω 151/2017 (Ασφαλιστικά Μέτρα) δημοσίευση Νόμος, με αναφορά σε Τζίφρα, Ασφαλιστικά Μέτρα, σελ. 580, Μονομελές Πρωτοδικείο Κεφαλονιάς 11/2014, Ελληνική Δικαιοσύνη 2014 σελ. 862, Ειρηνοδικείο Ρόδου 10/2016 κ.α).

Αστυνομικής Αρχής, προβαίνει με υλικές εκτελεστικές μονομερείς ενέργειες στη βίαιη έξωση του αυθαίρετου κατόχου.

Μάλιστα, με τη διάταξη του άρθρ. 33 παρ. 2 του ν. 1473/1984 προστέθηκε στο άρθρο 2 α.ν. 263/1968 η παράγραφος 5, σύμφωνα με την οποία είναι δυνατή η εκτέλεση του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και από δικαστικό επιμελητή μετά από έγγραφη εντολή του διοικητικού οργάνου που το εξέδωσε. Η συγκεκριμένη ρύθμιση τέθηκε επικουρικά προς διευκόλυνση της Διοίκησης στην εκτέλεση των πρωτοκόλλων, με την πρόβλεψη, παράλληλα με τη διοικητική εκτέλεση, της δυνατότητας εκτέλεσης και από δικαστικό επιμελητή κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, διαδικασία που προσφέρει ταχύτητα και απλότητα⁷.

17. Έχει ομοίως κριθεί ότι το εκτελούμενο αναγκαστικά, κατά το Ν. Δ/γμα 356/1974 «περί Κώδικα Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων» (ΚΕΔΕ), πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής επί διοικητικής εκτέλεσης, που διενεργείται σε βάρος αυθαίρετου καταληψία, προς απόδοση της κατοχής, δημόσιου, ή δημοτικού, ακινήτου, σε περίπτωση μη εκούσιας συμμόρφωσης του καθ' ου η εκτέλεση, αυθαίρετου καταληψία, προκειμένου για δημοτικό ακίνητο, εκτελείται ΑΜΕΣΑ από τον επισπεύδοντα την διοικητική αναγκαστική εκτέλεση Ο.Τ.Α., είτε με συνδρομή της Αστυνομικής Αρχής, προς άμεση βίαιη έξωση του αυθαίρετου καταληψία από το επίδικο δημοτικό ακίνητο, είτε, κατ' άρθρο 2 παρ. 5 του α.ν. 263/1958, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 1473/1984, από δικαστικό επιμελητή, μετά από έγγραφη εντολή του επισπεύδοντος τη διοικητική εκτέλεση Ο.Τ.Α. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 927 του Κ.Πολ.Δ., η εντολή προς τον επιμελητή, για εκτέλεση, ως εξώδικη πράξη, μη αποτελούσα δικόγραφο, απευθυνόμενο σε δικαστήριο, δεν προκαλεί καμιά δίκη, και επομένως, μπορεί να την υπογράψει και ο ίδιος ο διάδικος, και εν προκειμένω, ο επισπεύδων την εκτέλεση Ο.Τ.Α.

Έτσι, η επιταγή προς εκτέλεση, μπορεί να υπογραφεί από κάθε πληρεξούσιο δικηγόρο του εντολέα, επισπεύδοντος την εκτέλεση Ο.Τ.Α., ο οποίος μπορεί να υπογράψει την επιταγή προς εκτέλεση, αφού, ως πληρεξούσιος δικηγόρος του υπέρ ου η εκτέλεση Ο.Τ.Α., δικαιούται να εκτελέσει την απόφαση σύμφωνα με τα άρθρα 94 επ. του Κ.Πολ.Δ., και δεν απαιτείται να λάβει νέα πληρεξουσιότητα⁸.

⁷ Οράτε ad hoc Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 258/2019, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

⁸ βλ. ΕφΑιγ 66/1973 ΝΔ 1974/270, Π.Γ. Φαλτσή. «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως» Γενικό Μέρος, Β' εκδ. 2017, σελ. 518, Μ. Μαργαρίτη. «Κ.Πολ.Δ.» εκδ. 2012, τ. ΙΙ, σελ. 571, Χ. Απαλαγάκη. «Κ.Πολ.Δ.»

18. ΕΠΕΙΔΗ από τα ανωτέρω προκύπτουν τα εξής:

- Α) Δε γίνεται νομικά αντιληπτό για ποιους λόγους δεν εκτελέστηκε το τελευταίο πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής, αντίθετα δημιουργούνται ερωτηματικά για τους λόγους που οδήγησαν στη μη εκτέλεση του.
- Β) Υφίσταται ήδη αμετάκλητο πρωτόκολλο⁹ το οποίο έκρινε περί του «δημοτικού χαρακτήρα» της έκτασης που αναφέρεται στο πρωτόκολλο.
- Γ) Πέρασαν ήδη 11 έτη από την έκδοση του πρώτου πρωτοκόλλου και 3 έτη από την έκδοση του δεύτερου, χωρίς η κοινοτική έκταση να αποδοθεί στο Δήμο.
- Δ) Δεν αναφέρθηκε η ύπαρξη δικαστικής απόφασης που να διατάζει την αναστολή εκτέλεσης του τελευταίου πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής.
- Ε) Υφίσταται μεγάλη καθυστέρηση στην έκδοση απόφασης επί της ασκηθείσας ανακοπής.

18. Για τους ανωτέρω λόγους ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές να απαντήσουν εγγράφως στα παρακάτω:

1^{ον}) Έχει ασκηθεί αίτηση αναστολής εκτέλεσης κατά του τελευταίου πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και εάν ναι ποια ήταν η δικαστική της έκβαση;

Ζήτησε προσθέτως να του χορηγηθεί αντίγραφο της σχετικής δικαστικής απόφασης.

2^{ον}) Πότε προσδιορίστηκε αρχικά να δικαστεί η ασκηθείσα ανακοπή κατά του με πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής; Ποιες αναβολές δόθηκαν; Ποιος τις ζήτησε και σε ποια δικάσιμο θα λάβει επιτέλους χώρα η εκδίκασή της;

3^{ον}) Η εκτέλεση του ανωτέρω πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής σε περίπτωση που δεν υφίσταται δικαστική αναστολή εκτέλεσής του συνεπάγεται έξοδα για το Δήμο και σε τι ύψος ανέρχονται αυτά; Θα ήταν τόσο επαχθής η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση σε περίπτωση που γινόταν δεκτή ανακοπή κατά του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής, που να αντισταθμίζει την ταλαιπωρία των δημοτών που στερούνται τη χρήση της κοινόχρηστης έκτασης;

4^{ον}) Σε περίπτωση που δεν υφίσταται αναστολή εκτέλεσης του πρωτοκόλλου

5η εκδ. 2017, τ. 2, σελ. 1555, Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας [-Νικολόπουλος] Κ.Πολ.Δ. ΙΙ, [2000], 927 αρ. 3, Β. Βαθρακοκοίλη. «Κ.Πολ.Δ.» εκδ. 1997, τ. Ε', άρθρο 927, αρ. 18, σελ. 325.

⁹ Το με αριθμό 12310/16-03-2011.

για ποιους λόγους δεν εκτελέστηκε αυτό με αποτέλεσμα μια δημοτική έκταση να παραμένει υπό κατάληψη για πολλά χρόνια και να εμποδίζεται η χρήση της από τους δημότες και η πρόσβαση των γειτόνων στις οικίες τους;

19. Η υπόθεση φαίνεται ότι εισέρχεται σε τροχιά επίλυσης καθώς η αρμόδια δημοτική αρχή για την εκτέλεση του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής ζήτησε από την αρμόδια νομική υπηρεσία του Δήμου Αλεξανδρούπολης εάν υφίσταται κώλυμα ως προς την εκτέλεση του προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία ορισμού Δικαστικού Επιμελητή για την εκτέλεσή του.

❖ **Υπόχρεοι σε καταβολή των ανταποδοτικών δημοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού και του φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων είναι τα πρόσωπα που ποιούν χρήση των ακινήτων που ωφελούνται και πληρώνουν το λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος. Τα κυρωτικού χαρακτήρα πρόστιμα είναι προσωποπαγή δεν μπορούν να επιβληθούν το πρώτον σε κληρονόμο του δημότη που παρέβη υποχρέωση του απέναντι στο Δήμο. Ευθυγράμμιση της Δημοτικής Αρχής σε υποδείξεις του Συμπαραστάτη του Δημότη μετά τη συμπαράταξη με τις απόψεις μας του Υπουργείου Εσωτερικών.**

1. Επιβλήθηκαν σε βάρος δημότισσας τέλη καθαριότητας και φωτισμού ηλεκτροδοτούμενων χώρων και πρόστιμο καθώς και Τ.Α.Π. με πράξεις αρμοδίων δημοτικών οργάνων. Η δημότισσα παραπονέθηκε εγγράφως για την επιβολή των ανωτέρω τελών και προστίμων διότι όπως μου επισήμανε το ακίνητο ιδιοκτησίας της για το οποίο επιβλήθηκαν τα ανωτέρω τέλη και πρόστιμα ήταν αδιαλείπτως εκμισθωμένο σε τρίτο πρόσωπο, που έκανε χρήση αυτού όλο το κρίσιμο χρονικό

διάστημα, για το οποίο επιβλήθηκαν τα εν λόγω τέλη και πρόστιμα και συνεπώς είναι κατά το νόμο και τη μισθωτική σύμβαση υποχρεωμένος ο μισθωτής και όχι η ίδια να καταβάλει τους **δημοτικούς φόρους** και τα **δημοτικά τέλη** που βαρύνουν το μίσθιο ενώ διαρκεί η μίσθωση. Και τούτο διότι ο μισθωτής κάνει χρήση του μισθίου, πληρώνει τους σχετικούς λογαριασμούς Δ.Ε.Η. και συμφωνήθηκε ρητά και εγγράφως δυνάμει των σχετικών συμφωνητικών μίσθωσης που μου προσκομίστηκαν ότι αναλαμβάνει συμβατικά και επιτρεπτά κατά το άρθρο 361 Α.Κ. (αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων) την πληρωμή τους.

2. Κατόπιν τούτων η δημότισσα αρνήθηκε ότι είναι οφειλέτης των τελών καθαριότητας και φωτισμού ηλεκτροδοτούμενων χώρων αλλά και των προστίμων που της καταλογίστηκαν, ισχυριζόμενη ότι η βεβαίωση τους δεν έγινε νόμιμα στο όνομα της. Προς επίλυση της σχετικής διαφοράς της, που αναφύεται με το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία: «ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ», μου ανέθεσε να διαμεσολαβήσω κατά τις διατάξεις του άρθρου 77 παρ. 3 του Ν. 3852/2010 και του νεώτερου νόμου 4555/2018 προκειμένου να επιλυθεί το ζήτημα της ανάκλησης των σχετικών πράξεων της δημοτικής αρχής και της βεβαίωσης των τελών και προστίμων στον μισθωτή και χρήστη των δημοτικών υπηρεσιών.

3. Ακολούθησε την έγγραφη αυτή καταγγελία αίτηση μου προς την αρμόδια δημοτική αρχή για συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς στην οποία επισημάνθηκαν τα παρακάτω κομβικά σημεία:

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) παρ. 1β : α) τα δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 25/1975, β) ο φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων του άρθρου 10 του Ν. 1080/1980 και γ) το τέλος ακίνητης περιουσίας του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 **βαρύνουν τον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού καταναλισκόμενου ηλεκτρικού ρεύματος** και συνεισπράττονται από τη ΔΕΗ ή από τον εναλλακτικό προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος ... σε δόσεις ίσες με τον αριθμό των ετήσιων λογαριασμών. Για το σκοπό αυτό εκδίδεται ενιαίος λογαριασμός για κάθε υπόχρεο... **Αν ο υπόχρεος** δεν καταβάλει τα ανωτέρω συνεισπραττόμενα ποσά, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας προβαίνει σε διακοπή της παροχής του ηλεκτρικού ρεύματος και δεν το επανασυνδέει μέχρι να εξοφληθεί το οφειλόμενο ποσό. **Αν δεν ζητηθεί από τον υπόχρεο η επανασύνδεση του ρεύματος μέσα σε τρεις μήνες από τη διακοπή του**, ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας γνωστοποιεί στον οικείο δήμο τα στοιχεία των οφειλών του, προκειμένου αυτός να προβεί στην

είσπραξη τους. **Κατά τα λοιπά** ισχύουν οι ρυθμίσεις των νόμων 25/1975, 429/1976, 1080/1980 και 2130/1993.

Από την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 43 του Ν. 3979/2011 προκύπτει ότι για τα ζητήματα που ρυθμίζονται σ' αυτή, δεν εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των νόμων 25/1975, 429/1976, 1080/1980 και 2130/1993.

Επιπλέον προκύπτει ότι **νομικά υπόχρεος κατά τη διάταξη του άρθρου 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) προς καταβολή των ως άνω τελών είναι αυτός που καταναλώνει το ηλεκτρικό ρεύμα**, ότι εάν ο ανωτέρω καταναλωτής δεν προβεί στην καταβολή τους η ΔΕΗ ή ο εναλλακτικός προμηθευτής ηλεκτρικού ρεύματος προβαίνει σε διακοπή της παροχής και εάν δε ζητηθεί από τον καταναλωτή η επανασύνδεση μέσα σε τρεις μήνες τότε μόνο ο προμηθευτής γνωστοποιεί στο Δήμο τα στοιχεία των οφειλών για να βεβαιωθούν και να εισπραχθούν.

Από τις 16-06-2011 που τέθηκε σε ισχύ το ανωτέρω άρθρο 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 δεν ισχύει το άρθρο 24 παρ. 3 και 14 του Ν. 2130/1993. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι το τέλος ακίνητης περιουσίας βαρύνει τον κατά την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους κύριο του ακινήτου και σε περίπτωση επικαρπίας ή νομής τον επικαρπωτή ή νομέα... Σε περίπτωση που ο λογαριασμός της Δ.Ε.Η. εκδίδεται στο όνομα του μισθωτή του ακινήτου, το τέλος καταβάλλεται απ' αυτόν μαζί με τον λογαριασμό κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και αφαιρείται από το καταβαλλόμενο μίσθωμα.

4. Επίσημα επίσης ότι κατά την κρατούσα θέση της νομολογίας **το τέλος ακίνητης περιουσίας (ΤΑΠ)** πριν την ισχύ του άρθρου 43 του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) βάρυνε τον εκμισθωτή εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά κατά το άρθρο 361 Α.Κ (οράτε ad hoc προσκομιζόμενη και επικαλούμενη Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης 15542/2002).

Περαιτέρω κατά το άρθρο 4 του Ν. 429/1976 τα δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού (και όχι και ο ΤΑΠ) δύνανται να βεβαιούνται και να εισπράττονται κατά την κείμενη νομοθεσία και εις βάρος του κυρίου ή νομέως του ακινήτου κατά το χρόνο γενέσεως της οφειλής.

Από τις ανωτέρω διατάξεις (όπως αναφέρεται στο με Α.Π. 196664/4809/05-02-2015 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη προς το Δήμο Αγίων Αναργύρων – Καματερού) προκύπτει ότι **ο αρχικός υπόχρεος για την καταβολή των τελών καθαριότητας και φωτισμού είναι ο μισθωτής του ακινήτου – καταναλωτής της ΔΕΗ.**

Αυτό επιβεβαιώνεται προσθέτως και από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (οράτε Σ.τ.Ε. 2047/1993) κατά την οποία : « ... Με την τελευταία διάταξη (άρθρου 4 Ν. 429/1976) δε θεσπίζεται αυτοτελής και ισότιμη φορολογική υποχρέωση του κατά τον χρόνο της γενέσεως της ως άνω φορολογικής ενοχής κυρίου ή νομέως του αλλά καθιερώνεται επιπροσθέτως η δυνατότητα επιδιώξεως της πληρωμής των εν λόγω τελών και από τον κύριο ή νομέα του ακινήτου ... **μόνο εφόσον κατά την κρίση της δημοτικής αρχής και των διοικητικών δικαστηρίων η βεβαίωση και είσπραξη τούτων εις βάρος του υπόχρεου καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος είναι ως εκ των συνθηκών κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης δυσχερής** (Σ.τ.Ε 1147/1991, 697,1241/1992).

Και ο Συνήγορος του Πολίτη καταλήγει ότι ο Δήμος θα πρέπει να έχει προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες πριν την πληρωμή των οφειλών από τον αρχικό υπόχρεο καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος και να έχει αποδειχθεί η είσπραξη δυσχερής για να δύναται να στραφεί κατά του κυρίου του ακινήτου.

5. Το ακίνητο για το οποίο βεβαιώθηκαν τα τέλη και ο Τ.Α.Π. στο όνομα της εμφανισθείσας – αιτούσας την επίλυση της διαφοράς ήταν εκμισθωμένο σε μισθωτή δυνάμει μισθωτικής σύμβασης αυτού και του δικαιοπαρόχου της δημότισσας σε βάρος της οποίας επιβλήθηκαν τα τέλη και πρόστιμα. Ο αρχικός εκμισθωτής απεβίωσε και έτσι η ψιλή κύριος-αιτούσα απέκτησε την πλήρη κυριότητα του μισθωμένου ακινήτου.

6. Σε όρο του έγγραφου ιδιωτικού συμφωνητικού επαγγελματικής μίσθωσης αναφερόταν ρητά ότι : « Ο μισθωτής υποχρεούται στην καταβολή (του αντίτιμου) του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού καθώς και των δημόσιων και **δημοτικών φόρων και τελών των σχετικών με το μίσθιο που βαρύνουν τους μισθωτές**».

7. Κατόπιν τούτων κατά παράβαση του άρθρου 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011), που ισχύει από 16-06-2011 βεβαιώθηκε Τ.Α.Π. στο όνομα της αιτούσας, αφού το τέλος ακίνητης περιουσίας οφείλεται από τον καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος μισθωτή του επίμαχου καταστήματος, ο οποίος επιπροσθέτως ανέλαβε και συμβατικά κατά το άρθρο 361 Α.Κ. εγγράφως δυνάμει των προσκομισθέντων ιδιωτικών συμφωνητικών την υποχρέωση να τον καταβάλει, αφού τον βαρύνει η πληρωμή κατά το άρθρο 43 παρ. 1β του Ν. 3979/2011.

8. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης του Δημότη επισήμανε ότι πρέπει κατά τις ανωτέρω διατάξεις να αρθεί η βεβαίωση των τελών που επιβλήθηκαν και να

βεβαιωθούν στον μισθωτή του ακινήτου και να χορηγηθεί άμεσα αποδεικτικό ενημερότητας (περί μη οφειλής ΤΑΠ) στην αιτούσα η οποία υφίσταται βλάβη από τη στέρηση της δυνατότητας μεταβίβασης του περιουσιακού της στοιχείου, που δεν μπορεί να λάβει χώρα χωρίς την κατοχή αποδεικτικού μη οφειλής Τ.Α.Π.

9. Πρέπει δε να βεβαιωθούν τα δημοτικά τέλη στον μισθωτή καθόσον αυτός ήταν κατά το άρθρο 43 παρ. 1β του Νόμου 3979/2011 (ΦΕΚ Α 138/16-06-2011) κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα επιβολής τους ο καταναλωτής του ηλεκτρικού ρεύματος του εν λόγω ακινήτου, ο οποίος ανέλαβε και συμβατικά την υποχρέωση πληρωμής τους.

10. Για όλους τους ανωτέρω λόγους ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε την επίλυση της ανακύψασας διαφοράς που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας συμβιβαστικά, την άρση της βεβαίωσης του Τ.Α.Π. και των δημοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού από την αιτούσα δημότισσα και τη βεβαίωση αυτών στον μισθωτή του επίμαχου ακινήτου, την άμεση χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας (περί μη οφειλής ΤΑΠ) στη αιτούσα και την έγγραφη απάντηση στο παρόν έγγραφο.

11. Η αρμόδια δημοτική αρχή αρχικά απάντησε **αρνητικά**, απορρίπτοντας τους προβληθέντες ισχυρισμούς. Ωστόσο ο Συμπαραστάτης του Δημότη, όντας απόλυτα πεπεισμένος για την ουσιαστική και νομική βασιμότητα των αιτιάσεων που λεπτομερώς αναπτύχθηκαν προέβη σε **νέο έγγραφο** προς τις αρμόδιες υπηρεσίες στο οποίο επισημάνθηκαν τα παρακάτω:

12. Σύμφωνα με την προσκομιζόμενη και επικαλούμενη με αριθμό **308/2016** γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων που παρατίθεται στη γνωμοδότηση αυτή ισχύουν τα εξής : « ... **Αντικείμενο κληρονομικής διαδοχής** είναι οι περιουσιακές σχέσεις (ενεργητικό και παθητικό) του θανόντος ήτοι κληρονομητά είναι τα δικαιώματα του θανόντος και οι εις βάρος του υποχρεώσεις, οι οποίες αποτιμώνται σε χρήμα (άρθρο 1710 Α.Κ.). Οι αποτιμώμενες σε χρήμα σχέσεις ανάγονται κατά βάση στο πεδίο του **ιδιωτικού δικαίου**, χωρίς όμως να αποκλείεται να είναι και δημοσίου δικαίου, εφόσον δεν πρόκειται για σχέσεις τις οποίες ο νόμος προβλέπει ή από αυτόν συνάγεται ότι είναι ακληρονόμητες.

13. Σε κείμενες διατάξεις προβλέπεται η κατ' ενάσκηση αρμοδιότητας έκδοση από όργανα της διοικήσεως πράξεων επιβολής **κυρώσεων** μεταξύ των οποίων και

χρηματικές, είτε ως μέσο εξαναγκασμού προς συμμόρφωση με επιταγή του νόμου και κολασμό του διοικούμενου σε περίπτωση παραβίασεως του (**πρόστιμο κυρωτικού χαρακτήρα** – όπως και η ανακλητέα απόφαση επιβολής προστίμου) είτε προς αποκατάσταση ή και προς αποκατάσταση ζημίας, η οποία επήλθε από παράνομη συμπεριφορά του (**πρόστιμο αποζημιωτικού χαρακτήρα**), έναντι των οποίων ο βαρυνόμενος έχει τη δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος, ενώπιον αρμοδίου δικαστηρίου, το οποίο κρίνει περί του εάν συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές προϋποθέσεις επιβολής τους (πρβλ. Συμβούλιο της Επικρατείας 3347/2011, 575/2009, 2671/2007, Ν.Σ.Κ. 172/2012, 591/2002).

14. Κατά γενική αρχή του δικαίου, συναγόμενη από τα άρθρα 34 και 35 του Αστικού Κώδικα, η πράξη με την οποία επιβάλλεται διοικητική χρηματική κύρωση κατά φυσικού προσώπου πρέπει κατ' αρχή **να φέρει ως υπόχρεο πρόσωπο υπάρχον κατά το χρόνο της εκδόσεως της**, ώστε πράξη η οποία εκδίδεται κατά φυσικού προσώπου μετά το θάνατό του είναι άκυρη καθόσον στρέφεται κατά ανυπάρχοντος υποκειμένου (οράτε Ν.Σ.Κ. 591/2002, Διοικητικό Εφετείο Αθηνών 2771/2015, 3349/2011 και 2990/2005 με παραπομπή σε Ολομέλεια Σ.τ.Ε. 179/1977, Σ.τ.Ε. 1779/1988 και 1014/1983).

15. Παγιώθηκε έτσι η επιστημονική άποψη ότι η **διοικητική χρηματική κύρωση** με την οποία επιδιώκεται όχι η ανόρθωση προκληθείσας ζημίας αλλά ο κολασμός του υπόχρεου φυσικού προσώπου (**πρόστιμο κυρωτικού χαρακτήρα**) δεν μπορεί να επιβληθεί το πρώτον, μετά το θάνατο του εν λόγω προσώπου, σε βάρος των κληρονόμων του, εφόσον οι κληρονόμοι, υπό την ιδιότητα αυτή, δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προσώπων σε βάρος των οποίων δύναται να επιβληθεί η κύρωση και κυρίως δεν τους αποδίδεται οιαδήποτε συμμετοχή στην παράβαση (πρβλ. Συμβούλιο της Επικρατείας 1880/2014, 947/2011, 1718/2013, 2696/2006, 1266/2003, 3676/1988, Νομικό Συμβούλιο του Κράτους 172/2012, ομοίως Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 29-08-1997, E.L., R.L.and J.O.L. κατά Ελβετίας και A.P., M.P και T.P. κατά Ελβετίας)...»).

16. Στην κρίνόμενη περίπτωση **τη φερόμενη ανακριβή υπεύθυνη δήλωση** την υπέβαλε ο τότε ιδιοκτήτης του ακινήτου, ο οποίος φέρεται ότι την υπέγραψε και την κατάθεσε! Ωστόσο ο ιδιοκτήτης αυτός απεβίωσε.

Έτσι τα πρόστιμα κυρωτικού χαρακτήρα που επιβλήθηκαν στην αιτούσα δημότισσα, κληρονόμο του προσώπου που υπέβαλε την ανακριβή δήλωση, δεν ήταν νόμιμο να της επιβληθούν τον πρώτον μετά το θάνατο του φυσικού προσώπου που

υπέβαλε την ανακριβή δήλωση.

17. Η απαγόρευση αυτή προκύπτει και από το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 25/1975 το οποίο ορίζει ότι : « ... ο Δήμος ή η κοινότητα αιτείται εγγράφως την παρά της Δ.Ε.Η. χρέωση **του υποβαλόντος την ανακριβή δήλωση καταναλωτού** δια του εν τη αποφάσει ταύτη συνολικού ποσού, αποδιδομένου παρ' αυτής μετά των λοιπών εισπράξεων» !

Επομένως αναμφίβολα τα ανωτέρω πρόστιμα, κυρωτικού και όχι αποζημιωτικού χαρακτήρα, επιβάλλονται αποκλειστικά και μόνο σύμφωνα με τη γραμματική ερμηνεία του Νόμου στο φυσικό πρόσωπο που υπέβαλε την ανακριβή δήλωση.

18. Συνεπώς ήταν μη νόμιμη η μετά το θάνατο του φυσικού προσώπου που υπέβαλε την ανακριβή δήλωση επιβολή κυρωτικού προστίμου στο πρόσωπο του κληρονόμου του.

19. Επιπλέον επισημάνθηκε από το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ότι στην απόφαση επιβολής προστίμου δεν υπάρχει η **πλήρης, ειδική και εμπειριστατωμένη** αιτιολογία που απαιτείται από το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος και το άρθρο 17 παρ. 1 και 2 του κώδικα διοικητικής διαδικασίας (Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999) καθώς ουδόλως αιτιολογείται για ποιο λόγο επιβλήθηκαν το πρώτον τα κυρωτικά πρόστιμα στην κληρονόμο του προσώπου που προέβη στην ανακριβή δήλωση.

20. Για τους λόγους αυτούς ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης ζήτησε την ανάκληση της μη νόμιμης και αναιτιολόγητης πράξης επιβολής προστίμων για ανακριβή δήλωση.

21. Επιπλέον όσον αφορά την απόφαση επιβολής τελών της αρμόδιας δημοτικής αρχής ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπογράμμισε τα εξής:

Τα πρόστιμα για τα δημοτικά τέλη μη νομίμως επιβλήθηκαν καθόσον αποτελούν κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και τις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ανταποδοτικά τέλη και επιβάλλονται **μόνο στον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού του ηλεκτρικού ρεύματος**.

Εάν δε επιβληθούν σε βάρος του φυσικού προσώπου που δεν είναι και υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού του ηλεκτρικού ρεύματος και δεν κάνει χρήση του ακινήτου οι σχετικές πράξεις επιβολής είναι παράνομες και ακυρώνονται, διότι δεν απολαμβάνει αυτός τη χρήση του ακινήτου και των δημοτικών υπηρεσιών

(φωτισμός, καθαριότητα). Αυτή είναι άλλωστε **η έννοια του ανταποδοτικού τέλους**. Πληρώνει αυτός που χρησιμοποιεί - δέχεται τις υπηρεσίες (οράτε ad hoc απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας 585/2011, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ και ΔΔΙΚΗ 2012/380, Συμβούλιο της Επικρατείας 1323/2013, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ, κ.α. επίσης Γνωμοδότηση Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 12/2017).

22. Παρέπεται εκ των ανωτέρω ότι ο ισχυρισμός της Δημοτικής Αρχής ότι όταν προκύπτει διαφορά των δηλούμενων τετραγωνικών μέτρων του ακινήτου από την υπεύθυνη δήλωση που καταθέτει στη Δ.Ε.Η. ο ιδιοκτήτης, η διαφορά των ποσών καταλογίζονται σ' αυτόν και εν συνεχεία τα αυξημένα δημοτικά τέλη επιβαρύνουν τον εκάστοτε μισθωτή αφού γίνει η διόρθωση στο εκδιδόμενο λογαριασμό της Δ.Ε.Η. είναι νομικά αβάσιμος.

23. Και τούτο διότι εφόσον τα δημοτικά τέλη είναι κατά Νόμο **ανταποδοτικά** πρέπει να βαρύνουν τον χρήστη – κάτοχο των αυξημένων τετραγωνικών που απολαμβάνει τις δημοτικές υπηρεσίες καθαριότητας και φωτισμού.

Είναι προφανές ότι τα αυξημένα τετραγωνικά όλο το χρονικό διάστημα της επιβολής τους τα χρησιμοποιεί **ο καταναλωτής του ηλεκτρικού ρεύματος**.

Τα Δικαστήρια παγίως δέχονται ότι ο ιδιοκτήτης δεν υποχρεούται σε καταβολή των τελών που αντιστοιχούν στα αυξημένα τετραγωνικά λόγω υποβολής ανακριβούς δήλωσης όταν το ακίνητο είναι μισθωμένο και τη χρήση αυτού κάνει ο μισθωτής. Τούτο δε διότι δεν χρησιμοποιήθηκε απ' αυτόν ο φωτισμός και η καθαριότητα των παραπάνω τετραγωνικών αλλά από το μισθωτή χρήστη – καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος. Η κύρωση (πρόστιμο) για την υποβολή της ανακριβούς δήλωσης φυσικά και θα επιβληθεί στον δηλώσαντα ιδιοκτήτη, φυσικό πρόσωπο, εφόσον είναι εν ζωή.

24. Τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού βαρύνουν τον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος. Εάν άλλο είναι το πρόσωπο που υποβάλει τη δήλωση και **άλλος είναι εκείνος που χρησιμοποιεί το ακίνητο**, αυτός στο όνομα του οποίου εκδίδεται ο λογαριασμός, πρέπει να γνωστοποιήσει στη Δ.Ε.Η. τη μεταβολή αυτή, άλλως νομίμως του επιβάλλονται τα ανωτέρω τέλη (οράτε ad hoc Συμβούλιο της Επικρατείας 585/2011, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ και ΔΔΙΚΗ 2012/380, Συμβούλιο της Επικρατείας 1323/2013, δημοσίευση Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ, κ.α. επίσης Γνωμοδότηση Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 12/2017).

Από τις ανωτέρω αποφάσεις προκύπτει ότι τα τέλη φωτισμού και καθαριότητας μπορούν να επιβληθούν στον ιδιοκτήτη αποκλειστικά και μόνο όταν ο

λογαριασμός της Δ.Ε.Η ή ετέρου παρόχου ηλεκτρικού ρεύματος εκδίδεται στο όνομα του και αυτός δεν έχει δηλώσει στη Δ.Ε.Η. ή στον πάροχο την κατοχή του ακινήτου από τον μισθωτή ή τον χρήστη και κάτοχο αυτού.

25. ΕΠΕΙΔΗ τα ανωτέρω έγιναν δεκτά από το Συμβούλιο της Επικρατείας στην 4^η σκέψη της με αριθμό 585/2011 απόφασης του.

26. Ακολούθως ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπογράμμισε ότι στην κρινόμενη περίπτωση : α) κάτοχος του εν θέματι ακινήτου, β) λήπτης των δημοτικών υπηρεσιών φωτισμού και καθαριότητας, γ) κάτοχος των επί πλέον τετραγωνικών μέτρων που φέρονται ότι παραλήφθηκαν να δηλωθούν με την ανακριβή δήλωση, δ) υπόχρεος σε πληρωμή του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος δεν ήταν ο ιδιοκτήτης του ακινήτου ο μισθωτής του ακινήτου. Συνεπώς κατ' εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας καθίσταται ανακλητέα η απόφαση της αρμόδιας δημοτικής αρχής που επέβαλε στην ιδιοκτήτρια – δημότισσα τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού, που δεν ήταν λήπτρια των δημοτικών υπηρεσιών καθαριότητας και φωτισμού και συνεπώς ουδόλως όφειλε τα ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ φωτισμού και καθαριότητας.

27. **Τονίστηκε επίσης ότι** στην εν θέματι απόφαση δεν υπήρχε η ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία που απαιτείται από το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος και το άρθρο 17 παρ. 1 και 2 του κώδικα διοικητικής διαδικασίας (Ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09-03-1999) καθώς ουδόλως αιτιολογήθηκε για ποιο λόγο επιβλήθηκαν στην ιδιοκτήτρια τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού χωρίς να διαπιστώνεται εάν έκανε χρήση αυτών των δημοτικών υπηρεσιών και εάν ήταν υπόχρεος προς πληρωμής του ηλεκτρικού ρεύματος.

28. Για τους λόγους αυτούς ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε την άμεση ανάκληση της απόφασης της δημοτικής αρχής με την οποία επιβλήθηκαν ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού σε ιδιοκτήτη που δεν χρησιμοποιούσε τις υπηρεσίες αυτές.

29. Τα αιτήματα του Συμπαραστάτη του Δημότη αντιμετωπίστηκαν με περίσκεψη από τη Δημοτική Αρχή, η οποία απηύθυνε ερώτημα **στο Υπουργείο Εσωτερικών** για περαιτέρω διευκρινήσεις προκειμένου να υιοθετήσει τις προτάσεις του Συμπαραστάτη.

30. Το Υπουργείο Εσωτερικών, δια του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α., Τμήμα Εσόδων, επιβεβαιώνοντας τις προτάσεις – απόψεις μας απάντησε στη Δημοτική Αρχή με το με Α.Π. 54225 έγγραφο του στο οποίο επισήμανε τα εξής: « Από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 4§1 του Ν.

25/1975, του άρθρου 10§1 του Ν. 1080/1980 και του άρθρου 43§1β του Ν. 3979/2011 προκύπτει ότι τα συνεισπραττόμενα με το λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος **τέλη καθαριότητας και φωτισμού και ο φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων βαρύνουν τον υπόχρεο σε πληρωμή του λογαριασμού αυτού**. Μόνο στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η βεβαίωση αυτών σε βάρος του καταναλωτή ηλεκτρικής ενέργειας, παρέχεται η δυνατότητα βεβαίωσης τους και σε βάρος του κυρίου ή νομέα του ακινήτου, κατά το χρόνο γενέσεως της οφειλής (άρθρο 6 του Ν. 25/1975 και άρθρο 10 παρ. 13 του Ν. 1080/1980). Συνεπώς **τα οφειλόμενα τέλη και ο φόρος, λόγω αύξησης των τετραγωνικών μέτρων του ακινήτου θα πρέπει να βεβαιώνονται το πρώτον εις βάρος του χρήστη του ακινήτου**, ο οποίος και θα βαρυνόταν με τα αναλογούντα ποσά, μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος, αν η δηλωθείσα επιφάνεια ήταν η ορθή. Αντίθετα, από το συνδυασμό των παρ. 3 και 14 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 προκύπτει ότι το οφειλόμενο, λόγω της διαφοράς στην επιφάνεια του ακινήτου, Τέλος Ακίνητης Περιουσίας, εφόσον δεν εισπράττεται μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος, οπότε θα αντιμετωπιζόταν ως μέρος του ενιαίου λογαριασμού (περ. β') της παρ. 1 του άρθρου 43 του Ν. 3979/2011, βεβαιώνεται σε βάρος του κυρίου ή επικαρπωτή ή νομέα αυτού. Τέλη που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο του θανάτου του υπόχρεου, βεβαιώνονται σε βάρος των κληρονόμων του, κατά τα προβλεπόμενα στο κληρονομικό δίκαιο για τον επιμερισμό του οφειλόμενου ποσού. Περαιτέρω, αναφορικά με την επιβολή προστίμου για το ΤΑΠ, από το συνδυασμό της παρ. 3 και του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 24 του Ν. 2130/1993 προκύπτει υποχρέωση της κληρονόμου για υποβολή δήλωσης, μέσα στην προθεσμία των δύο μηνών από το θάνατο του επικαρπωτή πατέρα της. Ωστόσο δεδομένου ότι το πρόστιμο που επιβάλλεται δυνάμει της παρ. 12 του εν λόγω άρθρου ορίζεται σε σχέση με το «οφειλόμενο τέλος», για τον υπολογισμό του θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα τέλη που αναλογούν στα υπερβάλλοντα τετραγωνικά για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την απόκτηση της πλήρους κυριότητας μέχρι τη διαπίστωση της ανακρίβειας από την υπηρεσία. **Για το τέλος καθαριότητας και φωτισμού, υποχρέωση υποβολής δήλωσης προβλέπεται** στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 25/1975, μέσω της διαδικασίας για την ηλεκτροδότηση του ακινήτου και στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου (όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 27 του Ν. 2130/1992) **για το «διάδοχο» καταναλωτή ηλεκτρικού ρεύματος**. Έτσι και σύμφωνα με την πρόβλεψη της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 25/1975 (όμοια και η παρ. 11 του άρθρου 10 του Ν.

1080/1980), το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του «υπόχρεου καταναλωτή» που στην περίπτωση μας συμπίπτει με το χρήστη του ακινήτου. Άλλωστε, όπως συμπληρώθηκε η παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 25/1975 με την παρ. 4 του άρθρου 27 του Ν. 2130/1993, ήρθη κάθε ανασφάλεια για το πρόσωπο που βαρύνεται με το πρόστιμο, απορρέουσα από το άρθρο 73 του από 24.9/20.10.1958 β.δ., σύμφωνα με το οποίο το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του «υπόχρεου» σε υποβολή δήλωσης. Υπό το πρίσμα των παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τον **προσωποπαγή χαρακτήρα του προστίμου**, που επιβάλλεται δυνάμει του άρθρου 73 του από 24.9/20.10.1958 β.δ., προκύπτει ότι **η πράξη επιβολής της διοικητικής κύρωσης θα πρέπει να προσδιορίζει με σαφήνεια το πρόσωπο που βαρύνεται με το πρόστιμο και το πρόσωπο αυτό να είναι εν ζωή κατά την έκδοση της πράξης** (ΣτΕ 1880/2014, ΝΣΚ 591/2002, 172/2012, 308/2016)».

31. Το Υπουργείο Εσωτερικών με το ανωτέρω έγγραφο του δικαίωσε πλήρως τις προτάσεις – απόψεις του Συμπαραστάτη του Δημότη. Κατόπιν τούτου **η Δημοτική Αρχή ευθυγραμμίστηκε με τις απόψεις μας και προέβη σε μερικές ανακλήσεις των πράξεων της ως προς την επιβολή του δημοτικού τέλους φωτισμού και καθαριότητας, δημοτικού φόρου και των προσωποπαγών προστίμων.**

32. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ πρόκειται για μια περίπτωση που καταδεικνύει τη ζείδωρη προσφορά μας στην επικράτηση της νομιμότητας, στην εξυπηρέτηση των δημοτών, αλλά κυρίως στην διευκρίνιση νομικών ζητημάτων, τα οποία δεν αντιμετωπίζονταν ορθώς από τη νομική τους σκοπιά. **Κατ’ αποτέλεσμα ικανοποιήθηκε πλήρως η αιτούσα – δημότισσα, αλλά και λύθηκαν νομικά ζητήματα και αποφεύχθηκε ταλαιπωρία δεκάδων δημοτών, με παρόμοιες υποθέσεις.** Υπηρετήθηκε έτσι η αρχή της νομιμότητας με την καταπολέμηση φαινομένων μη ορθής εφαρμογής των νομοθετικών διατάξεων.

- ❖ Πρόστιμο για στάθμευση I.X. αυτοκινήτου σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από διάβαση πεζών ή ποδηλατιστών ή πάνω σ' αυτή.

1. Η δημοτική αστυνομία επέβαλε πρόστιμο σε δημότη για στάθμευση του αυτοκινήτου, ιδιοκτησίας της μητρός μου, σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από διάβαση πεζών ή ποδηλατιστών ή πάνω σ' αυτήν, διότι τον κατέλαβε να διαπράττει την ανωτέρω παράβαση σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα.

Κατόπιν ο δημότης υπέβαλε ένσταση στην αρμόδια αρχή, λόγω ύπαρξης πολλαπλών διορθώσεων (αριθμός κυκλοφορίας, οδός, ημερομηνία βεβαίωσης) με πολλαπλές διαγραφές επί τόπου (μουτζούρες) καθώς επίσης και μη κατανοητές λέξεις ή διορθώσεις εκτός πλαισίου κειμένου.

Ακολουθώντας τηλεφωνικώς του απάντησαν ότι η ένσταση του απορρίφθηκε επειδή φέρει ασάφειες. Κατόπιν τούτου κατέβαλε το ποσό του προστίμου στο ταμείο του Δήμου Αλεξανδρούπολης και έλαβε και απόδειξη που υπογράφεται από δημοτική υπάλληλο είσπραξης. Ωστόσο στο διπλότυπο είσπραξης διαπίστωσε ότι αναγραφόταν ώρα παράβασης διαφορετική από εκείνη που αναγραφόταν στο κείμενο της πράξης επιβολής προστίμου.

2. Ανέφερε τη διαφορά ώρας στην υπάλληλο και αρχικά του είπε ότι δεν πειράζει. Απάντησε ότι **την ώρα αναγραφής της παράβασης στο διπλότυπο είσπραξης δεν ευρισκόταν το όχημα του στο συγκεκριμένο φερόμενο ως χώρο παράβασης**. Τότε παρέδωσε το διπλότυπο είσπραξης αφού του ζητήθηκε, προκειμένου να λάβει χώρα σχετικός έλεγχος. Κατόπιν η υπάλληλος του επέστρεψε τα χρήματα αφού έσκισε το διπλότυπο είσπραξης και του είπε **ότι υπάρχει λάθος της δημοτικής αστυνομίας** και να μεταβεί εκεί για να ακυρώσει την κλήση.

3. Παρά την έκφραση των ενδιασμών του σ' αυτή μετέβη στη συνέχεια στη δημοτική αστυνομία όπου ο αρμόδιος υπάλληλος αρνήθηκε να σβήσει την κλήση και

του ανέφερε ότι «δεν πειράζει» και έγινε λάθος από αυτόν και θα προβεί απλά στη διόρθωση της. Έξω από τη δημοτική αστυνομία κάλεσε το Κέντρο Άμεσης Δράσης Αλεξανδρούπολης, η οποία προσήλθε και κατέγραψε τα παράπονά του. Επιφυλασσόμενος παντός νομίμου δικαιώματος του ζήτησε τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη προς συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς του με το Δήμο Αλεξανδρούπολης και τη δημοτική αστυνομία και συγκεκριμένα να διευκρινιστεί πως είναι δυνατόν να υπάρχει διάσταση ανάμεσα στο χρόνο τέλεσης της παράβασης που αναγράφεται στην έκθεση βεβαίωσης του οργάνου της δημοτικής αστυνομίας και στο διπλότυπο είσπραξης που κόπηκε από την εισπρακτική αρχή του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

4. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 του Ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του Ν. 4623/2019 ζήτησε να ενημερωθεί από τις αρμόδιες αρχές για τα παρακάτω: 1. Που οφείλεται η διαφορά της ώρας τέλεσης της παράβασης ανάμεσα στην πράξη επιβολής προστίμου της δημοτικής αστυνομίας και στην απόδειξη είσπραξης του προστίμου. 2. Εάν υπάρχει έγγραφη απάντηση στην ένσταση του δημότη με επικαλούμενους λόγους την ύπαρξη πολλαπλών διορθώσεων (αριθμός κυκλοφορίας, οδός, ημερομηνία βεβαίωσης, πλαίσιο 5^α) και πολλαπλών διαγραφών επί τόπου (μουτζούρες) καθώς επίσης και μη κατανοητών λέξεων ή διορθώσεων (μουτζούρες) εκτός πλαισίου κειμένου. Σε περίπτωση ύπαρξης τέτοιας έγγραφης απάντησης ζήτησε να του χορηγηθεί σχετικό αντίγραφο. Τέλος ζήτησε πληροφορίες για την εξέλιξη της υπόθεσης, εάν ανακλήθηκε η πράξη επιβολής προστίμου και σε θετική απάντηση από ποια αρχή και τέλος εάν διορθώθηκε ή εκδόθηκε νέα πράξη επιβολής προστίμου.

- ❖ Πρόστιμα παράνομης αφισοκόλλησης. Άκυρη η ταμειακή βεβαίωση τους εφόσον από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο εκδόθηκε ο νόμιμος τίτλος έως τη διενέργεια της ταμειακής βεβαίωσης έχει παρέλθει τριετία, λόγω απόσβεσης του σχετικού δικαιώματος του ν.π.δ.δ. να προβεί στη βεβαίωση κατ' άρθρο 71 του ν. 542/1977. Η παράνομη ταμειακή βεβαίωση προστίμων αφισοκόλλησης, εφόσον δεν πρόκειται για φορολογική διαφορά, αποτελεί παράνομη ατομική διοικητική πράξη που πρέπει να ανακληθεί. Ταμειακή βεβαίωση χωρίς την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξης είναι μη νόμιμη, άκυρη και δεν επιφέρει έννομα αποτελέσματα. Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας με τις με αριθμούς 616/2021 και 617/2021 αποφάσεις της έκρινε ότι από την αρχή της φανερής δράσης της Διοίκησης, η οποία συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 1 §§§ 1, 2 και 3, 66 § 1, 93 § 2 του Συντάγματος¹⁰ απορρέει ο κανόνας ότι δυσμενής ατομική διοικητική πράξη που κατά νόμο δεν δημοσιεύεται, δεν επιφέρει τα έννομα αποτελέσματά της έναντι εκείνου τον οποίο αφορά, παρά μόνον από την ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ της προς αυτόν, ή τουλάχιστον από τη γνώση του, δίχως η κοινοποίηση να καθίσταται

¹⁰ Οράτε Ολομέλεια ΣτΕ 3319/2010, πρβλ ΣτΕ Ολομέλεια 2386/1970, 2638/1973, ΣτΕ 7μ. 1361/2013, 2310/2014, Συμβούλιο της Επικρατείας 1940/1983, 1599, 1732/2017 κ.α.

συστατικό στοιχείο της πράξης¹¹. Η αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου και ιδίως από τις διατάξεις των άρθρων 2 § 1 και 25 § 1 εδ. α' του Συντάγματος, ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελούν η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου ... πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα, όταν πρόκειται για διατάξεις που μπορούν να έχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στους ενδιαφερόμενους, όπως είναι οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή επιβαρύνσεων υπό τη μορφή φόρων, τελών, εισφορών και οποιασδήποτε φύσης κυρώσεων για παράβαση των σχετικών διατάξεων.

1. Δημότισσα εξέθεσε στο Συμπαραστάτη του Δημότη ότι στις 19 Οκτωβρίου του έτους 2021 παρέλαβε για πρώτη φορά από το Δήμο Αλεξανδρούπολης πίνακα χρεών στον οποίο αναφερόταν ότι όφειλε ποσό 1.467,35€ πλέον προσαυξήσεων 1.819,51€ και συνολικά ποσό 3.286,86€.

Στον ανωτέρω πίνακα χρεών αναγραφόταν ότι επρόκειτο για *πρόστιμα παράνομης αφισκοκόλλησης έτους 2008* και ότι ο χρηματικός κατάλογος συντάχθηκε στις 05-01-2021, ήτοι 13 έτη ΜΕΤΑ το χρόνο τέλεσης της φερόμενης παράβασης. Ωστόσο στην ημερομηνία γνωστοποίησης υπήρχε ΚΕΝΟ όσο και στην ημερομηνία λήξης της προσφυγής.

2. Κατόπιν τούτων διαμαρτυρήθηκε διότι ένα πρόστιμο για δήθεν παράνομη αφισκοκόλληση που αφορά παράβαση του έτους 2008 **το πληροφορήθηκε για πρώτη φορά στις 19-10-2021 ήτοι 13 ολόκληρα χρόνια μετά.**

Εικάζει δε ότι το χρέος αφορά *επιχείρηση της που έχει κλείσει εδώ και πολλά χρόνια*. Αρνούμενη το χρέος και δηλώνοντας απορία και αδυναμία αποπληρωμής του ζήτησε τη διαμεσολάβηση του συμπαραστάτη του δημότη προς επίλυση της διαφοράς της με τις αρμόδιες αρχές του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

3. Ο Συμπαραστάτης του δημότη στη διαμεσολάβηση του προς τις αρμόδιες δημοτικές αρχές εξέθεσε μεταξύ άλλων τα εξής:

Κατά το άρθρο 3 του ΒΔ17/5-15/6/1959 « βεβαίωση εσόδου νοείται η κατά τους κειμένους νόμους παρά των αρμοδίων αρχών ή υπηρεσιών και οργάνων των Δήμων ή Κοινοτήτων εκκαθάριση απαιτήσεως τινός των Δήμων ή Κοινοτήτων και ο

¹¹ Οράτε Ολομέλεια ΣτΕ 602/2003.

προσδιορισμός του ποσού αυτής, του προσώπου του οφειλέτου, του είδους του εσόδου και της αιτίας για την οποία οφείλεται».

Ο ανωτέρω ορισμός αντιστοιχεί στη «βεβαίωση υπό ευρεία έννοια», σε εκείνη δηλαδή τη μορφή βεβαίωσης **που συνίσταται στην κατάρτιση του οικείου χρηματικού καταλόγου.**

4. Στην κρινόμενη υπόθεση σύμφωνα με την από 19-10-2021 ατομική ειδοποίηση ο οικείος χρηματικός κατάλογος φέρεται ότι καταρτίστηκε στις **05-01-2021** ΉΤΟΙ 13 έτη ΜΕΤΑ την φερόμενη παράβαση, την δήθεν παράνομη αφισοκόλληση. Συνεπώς η υπό ευρεία έννοια βεβαίωση του προστίμου έλαβε χώρα στις 05-01-2021 !!!

5. Η βεβαίωση υπό ευρύτατη έννοια συντελείται με την πράξη του Δημάρχου ή της Δημοτικής Αρχής με την οποία καταλογίζεται ορισμένο χρηματικό ποσό (φόρος, τέλος, πρόστιμο κλπ) σε βάρος συγκεκριμένου προσώπου. **Στην κρινόμενη περίπτωση η πράξη επιβολής του προστίμου παράνομης αφισοκόλλησης.** Η πράξη αυτή μετά την οριστικοποίηση της (δηλαδή μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, ένστασης κ.λ.π.) αποτελεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ΒΔ 17/5-15/6/1959 «νόμιμο τίτλο βεβαίωσης», βάσει του οποίου διενεργείται στη συνέχεια η **«βεβαίωση υπό ευρεία έννοια»**, δηλαδή η σύνταξη του χρηματικού καταλόγου.

6. Η βεβαίωση υπό ευρεία έννοια υλοποιείται με τη σύνταξη του οικείου χρηματικού καταλόγου και **συνίσταται στην εκκαθάριση του εισπρακτέου ποσού βάσει του «τίτλου βεβαιώσεως» που έχει στη διάθεση της η βεβαιωτική αρχή (άρθρο 4 παρ. 2 ΒΔ17/5-15/6/1959).**

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ΒΔ17/5-15/6/1959 τίτλος βεβαιώσεως είναι κάθε έγγραφο αποδεικτικό ή και απλώς βεβαιωτικό της οφειλής προς το δήμο, ειδικότερα δε αποτελούν νόμιμους τίτλους τα ακόλουθα έγγραφα:

- Α) οι οριστικές και τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων,
- Β) Οι πειθαρχικές αποφάσεις,
- Γ) Οι καταλογιστικές αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου,
- Δ) **Οι καταλογιστικές αποφάσεις των αρμόδιων δημοσίων και δημοτικών αρχών που εκδίδονται κατά τη νόμιμη διαδικασία,**
- Ε) Οι δηλώσεις των φορολογουμένων και οι φορολογικοί κατάλογοι, οι οποίοι

καταρτίζονται από τις υπηρεσίες, ή τα δημοτικά όργανα που είναι αρμόδια για τη βεβαίωση του εσόδου στο οποίο αυτοί αφορούν,

- ΣΤ) Οι χρεωστικές ομολογίες πάσης φύσεως οφειλετών των δήμων.
- Ζ) Τα κηρυσσόμενα από το νόμο διοικητικώς εκτελεστά πρωτόκολλα.

Στην κρινόμενη υπόθεση τίτλος βεβαίωσης αποτελεί η καταλογιστική απόφαση της δημοτικής αρχής του Δήμου Αλεξανδρούπολης επιβολής του προστίμου της παράνομης αφισκοκόλλησης.

7. Ο χρηματικός κατάλογος, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, αποτελεί τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ΚΕΔΕ «τίτλο είσπραξης» βάσει του οποίου εισπράττονται κατά κανόνα τα έσοδα των δήμων (άρθρο 4 παρ. 4 ΒΔ17/5-15/6/1959).

8. Βεβαίωση υπό στενή έννοια είναι η ταμειακή βεβαίωση, η εμφάνιση δηλαδή των βεβαιωμένων υπό ευρεία έννοια εσόδων στα τηρούμενα από την αρμόδια ταμειακή υπηρεσία βιβλία και στοιχεία. Η «βεβαίωση υπό στενή έννοια» συντελείται **με την έκδοση του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής του χρηματικού καταλόγου** και την καταχώρισή του στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων του ταμείου (άρθρα 4 παρ. 6, 52 παρ. 1 και 67 ΒΔ17/5-15/6/1959, άρθρα 61 παρ. 2 π.δ. 16/1989).

9. Απόσπασμα του βεβαιωτικού καταλόγου κοινοποιείται στους οφειλέτες που περιλαμβάνονται σε αυτόν ως εξής: Εάν το ποσό που βεβαιώθηκε υπερβαίνει τα 29,35 ευρώ η κοινοποίηση του αποσπάσματος στον οφειλέτη γίνεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά (άρθρο 2 παρ. 2 ν. 505/1976, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 61 παρ. 5 του ν. 1416/1984, Εγκ. Υπ. Εσωτ. 71578/27-09-1984).

Συγκεκριμένα η επίδοση γίνεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο (άρθρο 48 παρ. 2) στον τόπο κατοικίας ή εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του οφειλέτη (άρθρο 50) στον ίδιο προσωπικά ή στα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 50, 51, 52 και 53 (πληρεξούσιοι, σύνοικοι, υπάλληλοι κ.λ.π.) και σε περίπτωση απουσίας ή άρνησης παραλαβής γίνεται θυροκόλληση παρουσία ενός μάρτυρα (άρθρο 55). Η θυροκόλληση συνίσταται στην επικόλληση του επιδοτέου εγγράφου εντός σφραγισμένου και αδιαφανούς φακέλου, επί του οποίου αναγράφονται μόνο τα στοιχεία της επιδίδουσας υπηρεσίας και του προς η κοινοποίηση προσώπου από μέρους του οργάνου της επίδοσης, με την παρουσία ενός μάρτυρα, στη θύρα της κατοικίας ή του χώρου εργασίας ή του υπηρεσιακού καταστήματος όπου κατοικεί ή εργάζεται, κατά

περίπτωση το πρόσωπο προς το οποίο έπρεπε να διενεργηθεί η παράδοση του εγγράφου (άρθρο 55 παρ. 2 ν. 2717/1999, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 49 του ν. 4055/2012).

Για κάθε επίδοση συντάσσεται έκθεση η οποία περιέχει τα στοιχεία που ορίζουν τα άρθρα 44 και 56 και υπογράφεται από αυτόν που επιδίδει και αυτόν που παραλαμβάνει το έγγραφο καθώς και από το μάρτυρα, αν ο παραλήπτης αρνείται ή αδυνατεί να υπογράψει (άρθρο 56). Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Εγκ.Υπ.Οικον. ΠΟΛ 1249/1-12-2014).

10. Η εγγραφή στο βεβαιωτικό κατάλογο γίνεται οριστική μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής (άρθρο 70 ΒΔ24/9-20/10/1958, άρθρο 22 παρ. 3 ΝΔ 318/1969, άρθρο 4 παρ. 4 ΒΔ 17/5-15/6/1959, Εγκ.Υπ.Εσωτ. 51920/17-06-1969). Συνεπώς πριν παρέλθει η προθεσμία αυτή ή χωρίς να γίνει κοινοποίηση του αποσπάσματος δεν υφίσταται «νόμιμος τίτλος είσπραξης» και δεν μπορεί να βεβαιωθεί ταμειακά το χρέος¹².

11. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εκδόθηκαν από τον οικείο δήμο μη νόμιμες διοικητικές πράξεις ταμειακής βεβαίωσης εσόδων που δεν έχουν το χαρακτήρα φόρου, όπως οι διοικητικές πράξεις επιβολής προστίμου παράνομης αφισκοκόλλησης είναι δυνατή στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας του αρμόδιου οργάνου **κατά τις γενικές περί ανακλήσεως αρχές, η ανάκληση από τη διοίκηση, μετά από αίτηση, λόγω νομικών ή ουσιαστικών πλημμελειών των ανωτέρω ατομικών διοικητικών πράξεων**¹³.

12. Μόλις οι χρηματικοί κατάλογοι περιέλθουν στο ταμείο, ο δημοτικός ταμίας τους ελέγχει αυτοπροσώπως ή αναθέτει τον έλεγχό τους στον προϊστάμενο και στους άλλους υπαλλήλους του γραφείου εσόδων του ταμείου και στη συνέχεια εκδίδει μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την παραλαβή τους **τριπλότυπο «αποδεικτικό παραλαβής εισπρακτέων εσόδων»**. Για κάθε χρηματικό κατάλογο εκδίδεται ξεχωριστό αποδεικτικό.

13. Ως χρονολογία ταμειακής βεβαίωσης του χρηματικού καταλόγου θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής των εισπρακτέων εσόδων.

14. Οι οφειλότες των δήμων λαμβάνουν γνώση του χρέους τους με ατομική ειδοποίηση η οποία αποστέλλεται σε αυτούς από το δημοτικό ταμείο, μέσα σε ένα

¹² Οράτε Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 1831/1990, Διοικητική Δίκη 1990 σελ. 866.

¹³ Οράτε Γνωμοδότηση Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 118/2017.

μήνα από την ημέρα κατά την οποία ο χρηματικός κατάλογος βεβαιώθηκε στο ταμείο (άρθρο 41 ΝΔ 4260/1962, άρθρο 4 παρ. 1 ΝΔ 356/1974, όπως ισχύει).

Στην ατομική ειδοποίηση περιέχονται:

- ✓ Τα στοιχεία και ο ΑΦΜ του οφειλέτη,
- ✓ Το είδος και το ποσό του χρέους,
- ✓ Το οικονομικό έτος στο οποίο ανήκει το χρέος,
- ✓ Ο αριθμός και η ημερομηνία του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής εισπρακτέων,
- ✓ Η χρονολογία και ο τρόπος πληρωμής του χρέους,
- ✓ Η μνεία ότι τα ληξιπρόθεσμα χρέη βαρύνονται με τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, εάν πρόκειται για οφειλές που βεβαιώνονται μετά την 31/12/2014.

15. Οι ατομικές ειδοποιήσεις αποστέλλονται είτε με δημοτικούς υπαλλήλους, οπότε ο παραλήπτης οφειλέτης ή, εάν αυτός απουσιάζει, οι οικείοι του υπογράφουν σε ειδικό βιβλίο, είτε με το ταχυδρομείο, οπότε τηρείται ειδικό βιβλίο στο οποίο φαίνεται η έκδοση και αποστολή των ατομικών ειδοποιήσεων. **Για χρέη άνω των 14,67 ευρώ οι ατομικές ειδοποιήσεις αποστέλλονται με απόδειξη** (άρθρο 41 ΝΔ 4260/1962).

16. Σύμφωνα με το με Α.Π. 29281/09-07-2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η αποσβεστική προθεσμία των πέντε ετών που ορίζεται με το άρθρο 2 παρ. 1 του α.ν. 344/1968 (ΦΕΚ 71 Α') αφορά στην **ταμειακή βεβαίωση** των εσόδων των Ο.Τ.Α. που προέρχονται από την επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας. Για τα ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΑ (όπως είναι και το πρόστιμο αυθαίρετης αφισοκόλλησης) δεν ορίζεται ρητά με την ισχύουσα νομοθεσία προθεσμία για τη βεβαίωσή τους. Συνεπώς για το θέμα αυτό τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 1 του ν. 2362/1995 (περί δημοσίου λογιστικού) και του άρθρου 71 παρ. 1 του ν. 542/1977, με τις οποίες ορίζονται τα ακόλουθα:

Α. Άρθρο 86 του ν. 2362/1995: « Καμία χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν υπόκειται σε παραγραφή πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο

έσοδο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή Τελωνείο (βεβαίωση εν στενή εννοία). Ο κανόνας αυτός δεν αλλοιώνεται από την τυχόν βραδεία βεβαίωση (παρ. 1). Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που γεννήθηκε από αυτοτελή πρόστιμα που επιβλήθηκαν από διοικητικές αρχές παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοία (ταμειακή) βεβαίωση αυτής (παρ. 3, περ. ζ).

Β. Άρθρο 71§1 του ν. 542/1977: Η βεβαίωση οιαδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων ενεργείται εντός προθεσμίας ΤΡΙΩΝ ΜΗΝΩΝ από τη λήξη του μηνός εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψη της βεβαιώσεως εντός της προθεσμίας ταύτης ... επισύρει κατά των υπευθύνων τις ποινές που προβλέπονται από το ν. 1811/1951. **Η βεβαίωση δύναται να ενεργηθεί και μετά την πάροδο της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης.**

17. Από την διάταξη του άρθρου 71 § 1 του ν. 542/1977 που εφαρμόζεται και στους ΟΤΑ συνάγεται ότι ο Δήμος δεν δύναται να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή εννοία) απαιτήσεων μετά την πάροδο τριετίας από της λήξεως του έτους, εντός του οποίου εκτήθησαν οι σχετικοί τίτλοι βεβαιώσεως.¹⁴

Συνεπώς εφόσον από το τέλος του χρόνου εκδόσεως του νομίμου τίτλου μέχρι του χρόνου διενέργειας της ταμειακής βεβαίωσης έχει παρέλθει η τριετία εντός της οποίας έπρεπε να βεβαιωθεί ταμειακώς το εν λόγω χρέος, η ταμειακή αυτή βεβαίωση, βάσει της οποίας επισπεύσθηκε η διοικητική εκτέλεση σε βάρος του διοικουμένου είναι **άκυρη** λόγω αποσβέσεως του σχετικού δικαιώματος του Δημοσίου, που εφαρμόζεται και στους ΟΤΑ, σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 542/1977.¹⁵

18. Κατόπιν τούτων ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές να του χορηγήσουν όπως έχουν νόμιμη υποχρέωση από το άρθρο 77§3 του ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του ν. 4623/2019 τα εξής έγγραφα:

¹⁴ Οράτε Συμβούλιο της Επικρατείας 1783/2002, 1503/2006 και 2944/2008.

¹⁵ Οράτε Συμβούλιο της Επικρατείας 1093/2010, δημοσίευση ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

1^{ov}) Τον τίτλο βεβαίωσης του προστίμου παράνομης αφισκοκόλλησης ήτοι την απόφαση της αρμόδιας δημοτικής αρχής που καταλόγισε – επέβαλε το πρόστιμο αυτό.

2^{ov}) Το χρηματικό κατάλογο με τον οποίο έγινε η εν ευρεία βεβαίωση του ανωτέρω προστίμου.

3^{ov}) Αντίγραφο του **τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής του ανωτέρω χρηματικού καταλόγου.**

4^{ov}) Έγγραφες αποδείξεις επίδοσης στην δημότισσα του τίτλου βεβαίωσης του προστίμου, του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου και της ατομικής ειδοποίησης.

19. Επιπλέον ζήτησε από τις αρμόδιες υπηρεσίες να απαντήσουν στα εξής ερωτήματα:

1^{ov}) Πότε εκδόθηκε ο τίτλος βεβαίωσης του προστίμου της παράνομης αφισκοκόλλησης.

2^{ov}) Πότε εκδόθηκε ο χρηματικός κατάλογος και έγινε η εν ευρεία εννοία βεβαίωση του χρέους και

3^{ov}) Πότε έλαβε χώρα η ταμειακή βεβαίωση του προστίμου ήτοι η εν στενή εννοία βεβαίωση του προστίμου.

20. Επισήμανε δε ότι στην περίπτωση που η ταμειακή βεβαίωση του προστίμου έλαβε χώρα μετά την παρέλευση ΤΡΙΕΤΙΑΣ από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο σχετικός τίτλος βεβαίωσης ήτοι η απόφαση επιβολής – καταλογισμού προστίμου της αρμόδιας δημοτικής αρχής **η ταμειακή αυτή βεβαίωση είναι άκυρη** σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 71§1 του ν. 542/1977 που εφαρμόζεται και στους ΟΤΑ σύμφωνα με την επικαλούμενη με Α.Π. 29281/09-07-2007 απόφαση της Διεύθυνσης Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών.

21. Στην ανωτέρω περίπτωση πρόκειται για ΠΑΡΑΝΟΜΗ ταμειακή βεβαίωση ήτοι για παράνομη ατομική διοικητική πράξη η οποία πρέπει **ΝΑ ΑΝΑΚΛΗΘΕΙ**. Είναι δε δυνατή η ανάκληση καθόσον δεν είναι φορολογική η

διαφορά που προκύπτει από την επιβολή των προστίμων παράνομης υπαίθριας διαφήμισης.¹⁶

22. Οι αρμόδιες δημοτικές αρχές χορήγησαν στο Συμπαραστάτη του Δημότη τα αιτηθέντα έγγραφα και τότε αυτός εξέθεσε σε νέα αίτηση του τα εξής:

23. Η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αλεξανδρούπολης αναφορικά με την επιβολή προστίμου για αυθαίρετη αφισκοκόλληση, που αποτελεί ΔΥΣΜΕΝΗ, ατομική διοικητική καταλογιστική πράξη, δεν αποδεικνύεται ότι επιδόθηκε – κοινοποιήθηκε νόμιμα στην αιτούσα δημότισσα.

Το έγγραφο της Διευθύντριας που απεστάλη είναι ΑΝΥΠΟΓΡΑΦΟ. Επιπλέον δεν προκύπτει η αποστολή, κοινοποίηση και παραλαβή της ανωτέρω απόφασης από την εν λόγω δημότισσα, που υποτίθεται ότι έγινε με το ανωτέρω ανυπόγραφο έγγραφο.

24. Ο Χρηματικός Κατάλογος αποδεικνύεται ότι ΔΕΝ παραλήφθηκε από τη δημότισσα, αφού επιστράφηκε στο Δήμο με την ένδειξη ΑΖΗΤΗΤΟ.

Επιπλέον το απόσπασμα βεβαιωτικού καταλόγου που απεστάλη είναι ΚΕΝΟ και δε φέρει ουδεμία υπογραφή τόσο στη θέση « ο επιδούς», όσο και στη θέση « ο παραλήπτης». Επίσης ουδεμία υπογραφή ή ένδειξη φέρει και κάτω από τους μάρτυρες θυροκόλλησης.

Επιπλέον η ατελεσφόρως επιχειρηθείσα κοινοποίηση του αποσπάσματος του βεβαιωτικού καταλόγου με το ταχυδρομείο είναι ΜΗ ΝΟΜΙΜΟΣ καθόσον όπως αναφέρθηκε στη με Α.Π. 33819/27-10-2021 αίτηση του Συμπαραστάτη του Δημότη¹⁷, εφόσον το πρόστιμο υπερέβαινε τα 29,35€ έπρεπε να λάβει χώρα με δικαστικό επιμελητή, ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο κατά τις διατάξεις των άρθρων 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.¹⁸

25. Τέλος η βεβαίωση του χρηματικού καταλόγου στις 04-05-2011 που αποτελεί την εν στενή εννοία βεβαίωση του επιβληθέντος προστίμου των 1.467,35€ εις βάρος της δημότισσας έλαβε χώρα χωρίς να αποδεικνύεται ότι έχει ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ οποιαδήποτε κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξης¹⁹. Τέτοια ταμειακή (εν στενή εννοία) βεβαίωση, χωρίς την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξης είναι ΜΗ

¹⁶ Οράτε Γνωμοδότηση ΝΣΚ 124/2015, Εγκ. Υπ. ΕΣΔΑ 26463/30-07-2015.

¹⁷ Οράτε στοιχείο 9, σελ. 4 της με Α.Π. 33819/27-10-2021 αίτησης μου.

¹⁸ Οράτε άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 505/1976, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 61 παρ. 5 του Ν. 1416/1984, Εγκύκλιος Υπουργείου Εσωτερικών 71578/27-09-1984.

¹⁹ Της με αριθμό 467/2008 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου.

NOMIMH και AKYPH και ουδέν έννομο αποτέλεσμα επιφέρει.

26. Τέλος προκύπτει ότι η από 04-05-2011 μη νόμιμη ταμειακή (εν στενή εννοία) βεβαίωση του ανωτέρω προστίμου, που επίσης αποτελεί δυσμενή ατομική διοικητική πράξη, δεν γνωστοποιήθηκε στη δημότισσα έως τις 29-10-2021, ΉΤΟΙ για πάνω από ΔΕΚΑΕΤΙΑ, με αποτέλεσμα να τις καταλογισθούν ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΑ προσ αυξήσεις 1.819,51€ χωρίς γνώση από μέρους της ύπαρξης ληξιπρόθεσμου χρέους.

27. Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ του Συμβουλίου της Επικρατείας με τις με αριθμούς 616/2021 και 617/2021 αποφάσεις της έκρινε ότι από την αρχή της φανεράς δράσης της Διοίκησης, η οποία συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 και 3, 66 παρ. 1, 93 παρ. 2 του Συντάγματος²⁰ απορρέει ο κανόνας ότι δυσμενής ατομική διοικητική πράξη που κατά νόμο δεν δημοσιεύεται, δεν επιφέρει τα έννομα αποτελέσματά της έναντι εκείνου τον οποίο αφορά, παρά μόνον από την ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ της προς αυτόν, ή τουλάχιστον από τη γνώση του, δίχως η κοινοποίηση να καθίσταται συστατικό στοιχείο της πράξης²¹.

Έκρινε ομοίως ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου και ιδίως από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 και 25 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος, ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελούν η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου ... πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα, όταν πρόκειται για διατάξεις που μπορούν να έχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στους ενδιαφερόμενους, όπως είναι οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή επιβαρύνσεων υπό τη μορφή φόρων, τελών, εισφορών και οποιασδήποτε φύσης κυρώσεων για παράβαση των σχετικών διατάξεων.

Συνακόλουθα και προκειμένου οι ρυθμίσεις περί της διάρκειας, της έναρξης και λήξης, των περιπτώσεων διακοπής και αναστολής της παραγραφής, ήτοι το πλέγμα των κανόνων που συνθέτουν συνολικά το ρυθμιστικό πλαίσιο της παραγραφής²² να εκπληρώνουν τις απαιτήσεις των ως άνω αρχών της φανεράς δράσης της Διοίκησης και της ασφάλειας δικαίου, πρέπει να εξαρτούν τη διακοπή (και άρα την τήρηση) της προθεσμίας παραγραφής από γεγονός γνωστό

²⁰ Οράτε Ολομέλεια ΣτΕ 3319/2010, πρβλ ΣτΕ Ολομέλεια 2386/1970, 2638/1973, ΣτΕ 7μ. 1361/2013, 2310/2014, Συμβούλιο της Επικρατείας 1940/1983, 1599, 1732/2017 κ.α.

²¹ Οράτε Ολομέλεια ΣτΕ 602/2003.

²² πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2019, C-637/17, σκ. 45, 47, 48.

στον διοικούμενο, τέτοιο, δε, δεν συνιστά μόνη η έκδοση της καταλογιστικής πράξης.

Ως εκ τούτου, προκειμένου να μην παραγραφεί η αξίωση του Δημοσίου για βεβαίωση και επιβολή φόρου ή/και κύρωσης για παράβαση των σχετικών διατάξεων, πρέπει, εντός της θεσπιζόμενης προθεσμίας παραγραφής, όχι μόνον να εκδίδεται η καταλογιστική πράξη αλλά και να γίνεται κοινοποίηση αυτής στο πρόσωπο, σε βάρος του οποίου χωρεί ο καταλογισμός. Διότι, σε αντίθετη περίπτωση, η τήρηση της προθεσμίας της παραγραφής, μετά την πάροδο της οποίας δεν είναι νόμιμη η βεβαίωση και επιβολή κύρωσης για παράβαση των σχετικών διατάξεων, συναρτάται προς γεγονός άγνωστο στον διοικούμενο και επέρχεται πριν από την κοινοποίηση της πράξης σ' αυτόν ή έστω την εκ μέρους του γνώση αυτής κατά παράβαση των επιταγών της αρχής της φανεράς δράσης της Διοίκησης.

Επιπρόσθετα, σε μια τέτοια περίπτωση, δεν θεραπεύονται οι προεκτεθέντες δημοσίου συμφέροντος σκοποί της αρχής της ασφάλειας δικαίου. Τούτο, διότι ναι μεν δεν ενθαρρύνεται η απραξία των αρμοδίων διοικητικών αρχών, οι οποίες εκδίδουν την καταλογιστική πράξη μέσα στην προθεσμία της παραγραφής, πλην οι διοικούμενοι καταλείπονται επ' αόριστον (εφόσον, μάλιστα, δεν προβλέπεται προθεσμία για την κοινοποίηση της πράξης) σε αβεβαιότητα ως προς τις υποχρεώσεις τους με συνέπεια να αποτρέπονται από τον προγραμματισμό και την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων με ιδιαίτερα δυσμενείς επιπτώσεις για την ανάπτυξη και, γενικότερα, την εθνική οικονομία.²³

28. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπογράμμισε ότι δεν αποδεικνύεται από τα έγγραφα που απεστάλησαν ότι ΕΠΙΔΟΘΗΚΑΝ (κοινοποιήθηκαν) νομίμως στη δημότισσα:

- α) η δυσμενής ατομική διοικητική καταλογιστική πράξη του δημοτικού συμβουλίου περί επιβολής σ' αυτή προστίμου παράνομης αφισκοκόλλησης και
- β) το απόσπασμα του Χρηματικού Καταλόγου. Συγκεκριμένα δεν αποδεικνύεται ότι επιδόθηκαν οι ανωτέρω δυσμενείς διοικητικές πράξεις μέσα στην ΤΡΙΕΤΙΑ από της λήξεως του έτους, εντός του

²³ Πρβλ. ΣτΕ 389/1935, 222/1939, 3563/2013 και 1738/2017 Ολομέλεια.

οποίου αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης του προστίμου.²⁴ Πιο συγκεκριμένα η καταλογιστική πράξη έπρεπε σύμφωνα με τις με αριθμούς 616/2021 και 617/2021 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας να ΕΠΙΔΟΘΟΥΝ για να διακόψουν την ΤΡΙΕΤΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ του άρθρου 71 § 1 του ν. 542/1977 έως τις 31-12-2011.

29. ΕΠΕΙΔΗ από τη διάταξη του άρθρου 71 § 1 του ν. 542/1977 που εφαρμόζεται και στους ΟΤΑ συνάγεται ότι ο Δήμος δε δύναται να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή εννοία) απαιτήσεων ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΤΡΙΕΤΙΑΣ από της λήξεως του έτους, εντός του οποίου εκτήθησαν οι σχετικοί τίτλοι βεβαίωσης και στην περίπτωση μας η καταλογιστική πράξη του δημοτικού συμβουλίου.²⁵ Μάλιστα το ΣτΕ δέχεται ότι δεν τίθεται θέμα κατάργησης της αποσβεστικής προθεσμίας του άρθρου 71 §1 του ν. 542/1977 από τη διάταξη του άρθρου 86 παρ. 1 του ν. 2362/1995.²⁶

30. Η ταμειακή (εν στενή εννοία) βεβαίωση που επιχείρησε ο Δήμος στις **04-05-2011 ΔΕΝ ΔΙΕΚΟΨΕ** την ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ του άρθρου 71 §1 του ν. 542/1977, σύμφωνα με τις με αριθμούς 616 και 617/2021 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας και τις αρχές της α) **της φανεράς δράσης της Διοίκησης η οποία συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 1 §§§1, 2 και 3, 66 §1, 93 § 2 του Συντάγματος²⁷** και β) **της ασφάλειας του δικαίου**, καθόσον ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ νόμιμη επίδοση τόσο της δυσμενούς ατομικής καταλογιστικής πράξης επιβολής προστίμου του δημοτικού συμβουλίου όσο και του χρηματικού καταλόγου.

31. Συνεπώς πρέπει να εξεταστεί η παραγραφή δικαιώματος του Δήμου κατ' άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 να προβεί στην ταμειακή βεβαίωση του επίδικου προστίμου. Περαιτέρω ενόψει του ότι: α) η ταμειακή βεβαίωση έλαβε χώρα χωρίς να προηγηθεί νόμιμη επίδοση των καταλογιστικών πράξεων και β) το επίδικο πρόστιμο παράνομης αφισοκόλλησης δεν έχει το χαρακτήρα φόρου σύμφωνα με τη με αριθμό 118/2017 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους πρέπει να

²⁴ Ο τίτλος βεβαίωσης του προστίμου ήταν στην περίπτωσή μας η με αριθμό 467/2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και έπρεπε η επίδοση του να λάβει χώρα νομίμως έως τις 31-12-2011.

²⁵ Οράτε ΣτΕ 1783/2002, 1503/2006, 2944/2008.

²⁶ Ρητή σκέψη ως προς το ζήτημα αυτό διαλαμβάνει η ΣτΕ 1408/2017, σκέψη 4.

²⁷ Οράτε Ολομέλεια ΣτΕ 3319/2010, πρβλ ΣτΕ Ολομέλεια 2386/1970, 2638/1973, ΣτΕ 7μ. 1361/2013, 2310/2014, Συμβούλιο της Επικρατείας 1940/1983, 1599, 1732/2017 κ.α.

ΕΞΕΤΑΣΤΕΙ είτε : α) η ανάκληση της ταμειακής βεβαίωσης του προστίμου είτε β) η διαγραφή του χρέους **κατ' εφαρμογή του άρθρου 65 του ν. 3852/2010, με έκδοση αποφάσεως του οικείου δημοτικού συμβουλίου, περί διαγραφής της ως άνω βεβαιωμένης στο Δήμο οφειλής.**²⁸

32. Προσθέτως το Συμβούλιο της Επικρατείας στις με αριθμούς 169/2015 και 1875/2015 αποφάσεις του δέχθηκε ότι **η άκυρη επίδοση στον υπόχρεο της καταλογιστικής πράξεως, ήτοι πράξεως κοινοποιητέας κατά το νόμο, δεν δύναται να αποτελέσει αρχή αποδείξεως πλήρους γνώσεως της πράξεως αυτής επομένως, από την εν λόγω άκυρη επίδοση δεν αρχίζει η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής από τον υπόχρεο ούτε επιτρέπεται η ταμειακή βεβαίωση καταλογισθείσης φορολογικής επιβαρύνσεως εις βάρος του.** Σημειωτέον ότι για να γίνει ταμειακή (εν στενή εννοία) βεβαίωση προστίμου πρέπει να έχει οριστικοποιηθεί η οφειλή είτε με μη άσκηση προσφυγής, είτε με τελεσίδικη απόρριψή της.

33. Μάλιστα η με αριθμό 185/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Κομοτηνής που μου προσκομίσατε στην πρώτη σελίδα αυτής αναφέρει ότι κρίνει την από **02-12-2012** «προσφυγή» με αριθμό κατάθεσης 89/13-10-2014, την οποία απορρίπτει για τυπικούς λόγους, είτε λόγω μη νομιμοποίησης της πληρεξούσιας δικηγόρου και καταβολής παραβόλου. Έτσι δε δημιουργήθηκε δεδικασμένο για το ουσιαστικό ζήτημα της συμπλήρωσης της ανωτέρω παραγραφής. Περαιτέρω εφόσον η ανωτέρω απόφαση εκδόθηκε το έτος 2015 δεν είχε οριστικοποιηθεί η οφειλή και συνεπώς η ταμειακή βεβαίωση του χρέους που έλαβε χώρα στις 04-05-2011 ήταν μη νόμιμη, διότι έλαβε χώρα πριν την οριστικοποίηση της οφειλής.

34. **Επίσης** η με αριθμό 5014/2019 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών δέχθηκε ότι υφίσταται κατ' άρθρο 86 παρ. 2 του ν. 2362/1995²⁹ πενταετής παραγραφή των ταμειακών **βεβαιωθεισών** απαιτήσεων των Δήμων, που αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους στο οποίο βεβαιώθηκαν πρόστιμα όπως το επίδικο που η εν στενή εννοία βεβαίωση του έχει διενεργηθεί από υπηρεσίες του ίδιου του Δήμου Αλεξανδρούπολης δίχως την παρεμβολή - μεταξύ του τελευταίου και της δημότισσας - οποιουδήποτε τρίτου, φυσικού ή νομικού προσώπου στη σχετική διαδικασία. Με βάση λοιπόν την ανωτέρω απόφαση, ακόμη και εάν θεωρήσουμε ότι ήταν νόμιμη η από 04-05-2011 ταμειακή βεβαίωση του υπό κρίση προστίμου η

²⁸ Οράτε προσκομιζόμενη συνημμένα και επικαλούμενη με αριθμό 308/2016 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών.

²⁹ Που ίσχυε κατά το χρόνο ταμειακής βεβαίωσης του προστίμου παράνομης αφισκοκόλλησης (04-05-2011).

σχετική απαίτηση του Δήμου προς είσπραξη του παραγράφηκε στις 31-12-2016.

35. Τέλος αποτελεί καταχρηστική, μη νόμιμη, άσκηση δικαιώματος η επίδοση ατομικής ειδοποίησης στις 29-10-2021, δέκα χρόνια ΜΕΤΑ τη φερόμενη ταμειακή βεβαίωση του προστίμου, που έλαβε χώρα στις 04-05-2011, επιβαρύνοντας έτσι τη δημότισσα με προσαυξήσεις 1.819,51 ευρώ (μεγαλύτερες από το επιβληθέν πρόστιμο των 1.467,35€).

36. Για τους ανωτέρω λόγους ο Συμπαράστατης του Δημότη αιτήθηκε από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές:

1^ο) Να εξεταστούν τα ζητήματα παραγραφής που τίθενται στο ιστορικό της αίτησης του.

2^ο) Να εξεταστεί σε περίπτωση κατάφασης της παραγραφής η ανάκληση των δυσμενών διοικητικών πράξεων εις βάρος της δημότισσας άλλως η διαγραφή του προστίμου και των προσαυξήσεων κατ' άρθρο 65 του ν. 3852/2010, με έκδοση αποφάσεως του δημοτικού συμβουλίου, *περί διαγραφής της ως άνω βεβαιωμένης στο Δήμο οφειλής*.³⁰

3^ο) Όπως επικουρικός να εξεταστεί η διαγραφή των προσαυξήσεων.

37. Μέχρι τη σύνταξη της απολογιστικής έκθεσης έτους 2021 δεν υπήρξε ενημέρωση του Συμπαράστατη του Δημότη για την εξέλιξη της υπόθεσης αυτής.

- ❖ **Ανάκληση άδειας στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου ως μη νόμιμη λόγω μη λήψης της έγκρισης της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε) που προβλέπεται στο άρθρο 10§2 του π.δ. 111/2004. Ανάκληση της ανάκλησης και χορήγηση της άδειας.**

³⁰ Οράτε προσκομιζόμενη συνημμένα και επικαλούμενη με αριθμό 308/2016 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών.

1. Δημότης εξέθεσε στο Συμπαραστάτη του Δημότη ότι κατόπιν υποβολής αίτησης του προς το Δήμο Αλεξανδρούπολης **ακυρώθηκε – ανακλήθηκε** με απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης **άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου**, διότι ήταν μη νόμιμη αφού δεν λήφθηκε η απαιτούμενη έγκριση της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε.) που προβλέπεται από το άρθρο 10 § 2 του π.δ. 111/2004, το οποίο τροποποίησε το άρθρο 4 § 3 του π.δ. της 3/10-08-1987.

Ωστόσο, μετά από λίγες μόλις ημέρες εκδόθηκε η απόφαση της ίδιας Διεύθυνσης, η οποία ανακάλεσε την προηγηθείσα απόφαση της και οριστικοποίησε και διατήρησε σε ισχύ την άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου, με την αιτιολογία ότι τάχα η έγκριση της Ε.Π.Α.Ε. τέθηκε ως νομική απαίτηση λίγους μήνες μετά την έκδοση της οικοδομικής άδειας της Πολεοδομίας Αλεξανδρούπολης.

2. Η ανωτέρω αιτιολογία της διοικητικής πράξης κατά τον αιτούντα δημότη είναι μη ειδική και εμπεριστατωμένη διότι η άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου εκδόθηκε επτά (7) περίπου έτη ΜΕΤΑ την ισχύ του άρθρου 10 παρ. 2 του π.δ. 111/2004 και συνεπώς το άρθρο αυτό διεκδικεί εφαρμογής και προβλέπει ρητά την έγκριση της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε) για τη χορήγηση της άδειας στιγμιαίας χρήσης του πεζοδρομίου, η οποία δεν υφίσταται.

3. Κατόπιν τούτων αιτήθηκε τη διαμεσολάβηση του συμπαραστάτη του Δημότη προς επίλυση της διαφοράς που αναφύεται από τα ανωτέρω εκτεθέντα πραγματικά περιστατικά».

4. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη επισήμανε τα παρακάτω στις αρμόδιες δημοτικές αρχές:

Με βάση την αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσης, το νομικό και πραγματικό καθεστώς που λαμβάνεται υπόψη για την εγκυρότητα της διοικητικής πράξης, είναι αυτό της ημερομηνίας έκδοσης της.³¹

Με βάση την αρχή αυτή η άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου, ως διοικητική πράξη του Δήμου Αλεξανδρούπολης έπρεπε να εφαρμόσει τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 2 του π.δ. 111/2004, το οποίο τροποποίησε το άρθρο 4 παρ. 3 του π.δ. της 3/10-08-1987, **καθόσον ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσής της** και να λάβει υπόψη της την ύπαρξη ή όχι έγκρισης της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού

³¹ Οράτε ad hoc Συμβούλιο της Επικρατείας 453/2011, 73/2001, 250/1996 και 2282/2014.

Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε.) που προβλέπεται στο ανωτέρω άρθρο, όπως ορθά αναγράφτηκε στην αρχική απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

5. ΕΠΕΙΔΗ η ανακλητική της ανακλητικής απόφαση της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης της εμπεριέχει **επάλληλες αιτιολογίες** για την ανάκληση αυτή. Συγκεκριμένα η ανάκληση αιτιολογείται ως εξής:

- ✓ Η είσοδος και η απότμηση του πεζοδρομίου για τη λειτουργία των χώρων στάθμευσης είναι διαφορετική έννοια από τη χωροθέτηση των χώρων στάθμευσης σε μια οικοδομή.
- ✓ Η έγκριση της ΕΠΑΕ τέθηκε ως νομική απαίτηση λίγους μήνες μετά την έκδοση της με αριθμό 130/2003 οικοδομικής άδειας της Πολεοδομίας Αλεξανδρούπολης.
- ✓ Η προστασία του μορφολογικού – πολιτιστικού χαρακτήρα και της ιστορικής αξίας του ιστορικού – εμπορικού κέντρου της Αλεξανδρούπολης μέσω της μερικής απαγόρευσης δημιουργίας θέσεων στάθμευσης σε αυτό, εξασφαλίστηκε, με απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας – Θράκης το έτος 2004.
- ✓ Τις προφορικές οχλήσεις περί α) διερεύνησης τήρησης των όσων προβλέπονται στην οικοδομική άδεια και β) έλλειψης θέσεων στάθμευσης επί του οδοστρώματος της οδού Δικαστηρίων έμπροσθεν της εν λόγω οικοδομής και
- ✓ Το γεγονός ότι η άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών για το πεζοδρόμιο έμπροσθεν της οικοδομής εκδόθηκε το έτος 2011.

6. Κατόπιν των ανωτέρω ο Συμπαράστατης του Δημότη αιτήθηκε να του χορηγηθεί αντίγραφο της επικληθείσας απόφασης του Γ.Γ. Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας – Θράκης που εκδόθηκε το έτος 2004, προκειμένου να εξετασθεί η έννομη επιρροή της στη νομιμότητα της ανακλητικής απόφασης της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.

Επίσης αιτήθηκε να απαντηθούν τα παρακάτω ερωτήματα:

- ❖ α) Γιατί δεν εφαρμόστηκε από την άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου και την απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών το άρθρο 10 παρ. 2 του π.δ. 111/2004, το οποίο τροποποίησε το άρθρο 4 παρ. 3 του π.δ. της 3/10-08-1987, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της νομιμότητας της δράσης των διοικητικών υπηρεσιών και του γεγονότος ότι αποτελούσε ισχύον δίκαιο κατά το χρόνο έκδοσης της άδειας στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου;
- ❖ β) Γιατί δεν απαιτείται για τη χορήγηση της άδειας η έγκριση της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε.) που προβλέπεται στο ανωτέρω άρθρο 10 παρ. 2 του π.δ. 111/2004;
- ❖ γ) Ποια είναι η έννομη επιρροή της οικοδομικής άδειας στην χορήγηση της άδειας στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου και στην απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών;
- ❖ δ) Μπορούσε η επικαλούμενη απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας – Θράκης του έτος 2004, περί μερικής απαγόρευσης δημιουργίας θέσεων στάθμευσης ιστορικού – εμπορικού κέντρου της Αλεξανδρούπολης να υποκαταστήσει την έγκριση της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε.);
- ❖ ε) Οι προφορικές οχλήσεις που αναφέρονται στην ανακλητική της ανακλητικής απόφασης δεν υπήρχαν στις 27-01-2022, όταν εκδόθηκε η με ανακλητική απόφαση;

7. Η αρμόδια Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης, ανταποκρινόμενη στο καθήκον απάντησης στο Συμπαραστάτη του Δημότη εξέθεσε τα παρακάτω:

8. Η άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου χορηγεί στον δικαιούχο τη δυνατότητα για στιγμιαία χρήση του πεζοδρομίου έμπροσθεν του προσώπου του οικοπέδου. Τα όσα αναφέρονται στο άρθρο 4 §2 του π.δ. 111/2004 αφορούν το συνολικό άθροισμα των ανοιγμάτων εισόδων – εξόδων των χώρων στάθμευσης σε κάθε πρόσωπο του οικοπέδου – έννοια διαφορετική από τη στιγμιαία χρήση πεζοδρομίου, η αδειοδότηση της οποίας δεν επηρεάζεται από το προαναφερθέν π.δ. αλλά μόνο από τα εγκεκριμένα ανοίγματα εισόδων – εξόδων των χώρων στάθμευσης

στο πρόσωπο του οικοπέδου.

9. Κατά την έκδοση της οικοδομικής άδειας της Πολεοδομίας Αλεξανδρούπολης ως άνοιγμα εισόδου – εξόδου των χώρων στάθμευσης της εν θέματι οικοδομής ορίστηκε το σύνολο του προσώπου του οικοπέδου. Αυτό προκύπτει από το θεωρημένο διάγραμμα κάλυψης της οικοδομικής άδειας, στο οποίο φαίνεται πως ο μόνος τρόπος πρόσβασης στις οριζόμενες θέσεις στάθμευσης του οικοπέδου είναι από την οδό Δικαστηρίων. Η χρήση του συνόλου του προσώπου του οικοπέδου ως είσοδος – έξοδος του χώρου θέσης στάθμευσης επιτρεπόταν από την κατά το έτος 2003 ισχύουσα νομοθεσία (π.δ. 3/10.08.1987, άρθρο 4 παρ. 3) καθώς η σχετική παρ. 3 του άρθρου 4 του π.δ. 3/10.08.1987 τροποποιήθηκε το έτος 2004 από το π.δ. 111/2004, μεταγενέστερα δηλαδή της έκδοσης της προαναφερθείσας οικοδομικής άδειας.

10. Με βάση τα όσα αναφέρονται σύννομα η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών χορήγησε στον αιτούντα την άδεια στιγμιαίας χρήσης πεζοδρομίου.

11. Το π.δ. 111/2004 δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ στις 05.03.2004. Η απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης με τίτλο: « Μερική απαγόρευση δημιουργίας θέσεων στάθμευσης στο ιστορικό – εμπορικό κέντρο Αλεξανδρούπολης» δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ στις 03.05.2004 καταργώντας ουσιαστικά τη δυνατότητα δημιουργίας μέχρι και 15 θέσεων στάθμευσης (και ως εκ τούτου, τη δυνατότητα δημιουργίας ανοιγμάτων εισόδου – εξόδου οχημάτων σε πρόσωπο οικοπέδου υπό τους όρους του π.δ. 111/2004) στο ιστορικό – εμπορικό κέντρο Αλεξανδρούπολης. Τυχόν εγκρίσεις της ΕΠΑΕ αναφορά με το εν λόγω ζήτημα, εκδοθείσες πριν την 03.05.2004 συνέχισαν να παραμένουν σε ισχύ και μετά την προαναφερθείσα ημερομηνία.

12. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και ο Δήμος Αλεξανδρούπολης γίνονται, κατά διαστήματα αποδέκτες παραπόνων περί έλλειψης θέσεων στάθμευσης λόγω ενδεχόμενων αποτμήσεων πεζοδρομίου ή αυθαίρετων κατασκευών στο οδόστρωμα, οι οποίες εξασφαλίζουν πρόσβαση σε χώρους στάθμευσης. Σε όλες τις περιπτώσεις οι καταγγελίες ελέγχονται ως προς την ακρίβεια τους.

13. Οι ανωτέρω εξηγήσεις κρίνονται ικανοποιητικές από το Συμπαράστατη του Δημότη. Μαζί με αυτές απεστάλη σ' αυτόν το ΦΕΚ 638/Β/03.05.2004 στο οποίο δημοσιεύθηκε η με αριθμό 1017/2004 απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης με τίτλο: « Μερική απαγόρευση δημιουργίας θέσεων στάθμευσης στο ιστορικό – εμπορικό κέντρο Αλεξανδρούπολης».

- ❖ Συμμόρφωση της δημοτικής αρχής σε δικαστικές αποφάσεις. Κατ' άρθρο 94 § 4 του Συντάγματος στα πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί και κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, όπως νόμος ορίζει. Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνεται και η λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις. Στο δε άρθρο 95§5 του Συντάγματος εξειδικεύεται η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις όλων των δικαστηρίων³². Συγκεκριμένα ορίζεται ότι : « Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης». Από τις αρχές της νομιμότητας της διοικητικής δράσης και της έννομης προστασίας του προσώπου (άρθρο 20Σ) πηγάζει η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται στις δικαστικές αποφάσεις.

1. Δημότης ζήτησε από το συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης να μεριμνήσει για την συμμόρφωση του Δήμου Αλεξανδρούπολης σε δικαστικές αποφάσεις και κυρίως στην αμετάκλητη με αριθμό 1846/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου που αναίρεσε εν μέρει τη με αριθμό 189/2015 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Θράκης ως προς τη διάταξη της περί επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση και περί της υποχρέωσης του δημότη καταβολής στο Δήμο του ποσού των δεκαοκτώ χιλιάδων τριάντα δύο

³² Για τη γενική αποτίμηση της αναθεωρημένης διάταξης του άρθρου 95§5 εδ.α' Σ. βλ. Ράντο Αθ. Παπασπύρου Ν., « Η συμμόρφωση της διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις», Αθήνα – Κομοτηνή, 2006, καθώς και Ράντο Αθ. «Οι νέες ρυθμίσεις των άρθρων 94§4 και 95§5 του Συντάγματος και προτάσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή τους», σε συλλογικό έργο « Συμμόρφωση της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις – Μέτρα εκτέλεσης των αποφάσεων μέσω δικαστικής συνδρομής», Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2003.

ευρώ και είκοσι λεπτών με το νόμιμο τόκο από 16-2-2013.

2. Επίσης να συμμορφωθεί και με το περιεχόμενο της με αριθμό 93/2020 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, η οποία ακύρωσε αναγκαστική εκτέλεση του Δήμου κατά του ανωτέρω δημότη.

3. Συγκεκριμένα μου αναφέρθηκε ότι άσκησε την από 10-08-2004 αγωγή του κατά του νομικού προσώπου με την επωνυμία: « Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Τραϊανούπολης», απώτερου δικαιοπαρόχου του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η με αριθμό 263/2005 πρωτόδικη και ήδη αμετάκλητη απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης με την οποία του επιδικάστηκε το ποσό των 8.951,14€.

4. Στη συνέχεια και λόγω των εκ του νόμου συγχωνεύσεων και απορροφήσεων των υποχρεώσεων του Νομικών Προσώπων των Δήμων προχώρησε σε αναγκαστική εκτέλεση κατά του καθολικού διαδόχου Δήμου Αλεξανδρούπολης με βάση την υπ' αριθ. 25/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, ύστερα από απόρριψη σχετικής ανακοπής του Δήμου εναντίον του.

5. Η απόφαση αυτή προσβλήθηκε με έφεση από το Δήμο Αλεξανδρούπολης και εκδόθηκε η με αριθμό 189/2015 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Θράκης με την οποία έγινε δεκτή η ανακοπή, ακυρώθηκε η αναγκαστική εκτέλεση και διατάχθηκε η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση.

6. Με βάση την ανωτέρω εφετειακή η Ταμειακή Υπηρεσία του Δήμου βεβαίωσε εις βάρος του Δημότη με τον 1129/2016 κατάλογο το ποσό των 18.032,28€, πλέον νομίμων τόκων ποσού 3.662,22€ και δικαστικής δαπάνης 300€, συνολικώς δε ποσό 21.994,50€.

7. Στη συνέχεια ο δημότης άσκησε Αίτηση Αναίρεσης κατά της ανωτέρω με αριθμό 189/2015 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Θράκης, η οποία έγινε εν μέρει δεκτή με τη με αριθμό 1846/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου ως προς το κεφάλαιο της επαναφοράς, κρίνοντας ότι εσφαλμένα διατάχθηκε αυτή και ότι οι όποιες απαιτήσεις του Δήμου εναντίον του δημότη έπρεπε να κριθούν μέσω τακτικής αγωγής.

8. Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης ωστόσο αντί να συμμορφωθεί με την ανωτέρω απόφαση του Αρείου Πάγου και να διαγράψει την οφειλή από την ταμειακή υπηρεσία του προχώρησε σε (συντηρητική) κατάσχεση - δέσμευση των τραπεζικών καταθέσεων του δημότη, παραβιάζοντας τις διατάξεις της.

9. Επί της ενέργειας αυτής άσκησε την από 10-12-2018 Ανακοπή του, επί της οποίας εκδόθηκε η με αριθμό 93/2020 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, η οποία την έκανε δεκτή κρίνοντας άκυρη τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος του δημότη, επαναλαμβάνοντας τη δεσμευτική κρίση του Αρείου Πάγου, ότι η όποια διαφορά πρέπει να κριθεί με τακτική αγωγή.

10. Κατόπιν των ανωτέρω ο δημότης ζήτησε από το Δήμο Αλεξανδρούπολης (νομική υπηρεσία) με την από 30-08-2021 αίτηση του να διαταχθεί αρμοδίως η Ταμειακή Υπηρεσία του Δήμου Αλεξανδρούπολης και κάθε άλλη αρμόδια υπηρεσία ή τμήμα του να προβεί άμεσα στη διαγραφή της ανωτέρω εις βάρος του οφειλής και να χορηγήσει εντολή σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα στα οποία διαθέτει τραπεζικούς λογαριασμούς να άρουν την οποιαδήποτε δέσμευση ή συντηρητική κατάσχεση αυτών και να ΣΥΜΜΟΡΦΩΘΕΙ με τη με αριθμό 93/2020 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης.

11. Ο δημότης μάλιστα επισήμανε ότι ο Δήμος ενήργησε εμφανώς μεροληπτικά εις βάρος του. Αιτιολόγησε την κρίση του αυτή διότι σε άλλη παρόμοια περίπτωση, την οποία επικαλέστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, το Δημοτικό Συμβούλιο έκρινε ότι ο Δήμος είναι όντως διάδοχος του Δήμου Τραϊανούπολης και κατέβαλε χρέος αυτού σε πιστωτή, ύστερα από γνωμοδότηση του τότε νομικού συμβούλου του (υπ' αριθ. 507/2014 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου περί διαδοχής υποχρεώσεων, υπ' αριθ. 657/2015 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου περί καταβολής) ενώ ταυτοχρόνως υποστήριζε την έλλειψη διαδοχής στην υπόθεση εναντίον του.

12. Ο Συμπαράστατης του Δημότη επισήμανε στη δημοτική αρχή ότι στο άρθρο 94 § 4 του Συντάγματος ορίζεται ότι: « Στα **πολιτικά** ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί και κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, όπως νόμος ορίζει. **Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνεται και η λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις.** Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, όπως νόμος ορίζει.

Στο άρθρο 95§5 του Συντάγματος εξειδικεύεται η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις όλων των δικαστηρίων ³³.

³³ Για τη γενική αποτίμηση της αναθεωρημένης διάταξης του άρθρου 95§5 εδ.α' Σ. βλ. Ράντο Αθ. Παπασπύρου Ν., « Η συμμόρφωση της διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις», Αθήνα – Κομοτηνή, 2006, καθώς και Ράντο Αθ. «Οι νέες ρυθμίσεις των άρθρων 94§4 και 95§5 του Συντάγματος και

Συγκεκριμένα ορίζεται ότι : « **Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις.** Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής **γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει.** Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης».

13. Από την αρχή του Κράτους Δικαίου πηγάζουν οι αρχές της νομιμότητας της διοικητικής δράσης και της έννομης προστασίας του προσώπου (άρθρο 20 Σ). Λαμβάνοντας υπόψη τις εν λόγω αρχές συνδυαστικά προκύπτει αδιαμφισβήτητα η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις.

14. Νομοθετική εξειδίκευση της συνταγματικής ρύθμισης και προσαρμογή αυτής στα πλαίσια των διαφορών που γεννώνται στον κάθε κλάδο της διοικητικής δικαιοσύνης, αποτελούν οι διατάξεις των άρθρων 50§4 του π.δ. 18/1989 για το Συμβούλιο της Επικρατείας και 198§§1 και 2 του Κ.Δ.Δ.

Ειδικότερα το άρθρο 50§4 του π.δ. 18/1989 ορίζει ότι : « Οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95§5 Σ., πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου, ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. **Ο παραβάτης εκτός από τη δίωξη κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα³⁴ υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση**».

Τέλος το άρθρο 198§§ 1, 2 Κ.Δ.Δ. προβλέπει : « 1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής. 2. Η παράλειψη διοικητικής αρχής προς συμμόρφωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, έχει ως συνέπεια, για τον παραβάτη, εκτός από την κατ' άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα ποινική του δίωξη και την προσωπική του ευθύνη προς αποζημίωση».

15. Η υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφώνεται με θετική ενέργεια ή παράλειψή της προς το περιεχόμενο των δικαστικών αποφάσεων πηγάζει ευθέως από

προτάσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή τους», σε συλλογικό έργο « Συμμόρφωση της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις – Μέτρα εκτέλεσης των αποφάσεων μέσω δικαστικής συνδρομής», Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2003.

³⁴ Το άρθρο 259 Π.Κ. ορίζει ότι: « Υπάλληλος που με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντα της υπηρεσίας του με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή για να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν η πράξη αυτή δεν τιμωρείται με άλλη ποινική διάταξη».

το άρθρο 95§5 Σ. που αποτελεί **αυθύπαρκτο** και **αυτοτελή** συνταγματικό κανόνα³⁵ για την εφαρμογή του οποίου **δεν υπάρχει ανάγκη νομοθετικής παρέμβασης**. Ο κοινός νομοθέτης μπορεί μόνο να **εξειδικεύει** ή να **προσαρμόζει** το γενικό αυτό συνταγματικό κανόνα στις εκάστοτε διαδικαστικές και δικονομικές συνθήκες, όπως ορθά γίνεται με τις διατάξεις του άρθρου 50§4 του π.δ. 18/1989 και του άρθρου 198 παρ. 1 και 2 του ΚΔΔ.

16. Υπό το φως της διάταξης του άρθρου 20§1 Σ. γίνεται δεκτό ότι στην έννοια **των δικαστικών αποφάσεων**, στις οποίες η Διοίκηση οφείλει να συμμορφώνεται εμπίπτουν και οι εν ευρεία έννοια δικαστικές αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένης και της διαταγής πληρωμής, η οποία λειτουργεί ως οιονεί δικαστική απόφαση.

17. Ο νόμος 3068/2002, στο άρθρο 1 αυτού, επιβάλλει τη συμμόρφωση της Διοίκησης σε ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ και φυσικά και αυτές των ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ. Το άρθρο 1 προβλέπει ότι: «Το Δημόσιο, **οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης** και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου **έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων**. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, **πολιτικών**, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει».

18. Ως πρώτη μορφή (αποθετικής) συμμόρφωσης της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις θεσπίζεται η παύση της εκτέλεσης της ακυρωθείσας πράξης. Ο τρόπος παύσης της πράξης διακρίνεται ανάλογα με το εάν έχει αρχίσει η εκτέλεση της ακυρωθείσας πράξης ή όχι. Στην πρώτη περίπτωση αρκεί η μη εφαρμογή της, ενώ στην αντίθετη περίπτωση η Διοίκηση πρέπει να **απέχει από κάθε νομική ή υλική ενέργεια που κατατείνει στην εκτέλεσή της**. Συνεπώς η Διοίκηση απαγορεύεται να εκφράζει μέσω των πράξεων ή των παραλείψεων της εμμονή στη διατήρηση του αποτελέσματος της ακυρωθείσας πράξης³⁶. Ως εκ τούτου ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η λήψη ή διατήρηση εξαναγκαστικών μέτρων σχετικών με υποχρεώσεις που απορρέουν από

³⁵ Οράτε Βενιζέλος Ε., « Το αναθεωρητικό κεκτημένο –Το συνταγματικό φαινόμενο στον 21^ο αιώνα και η εισφορά της αναθεώρησης του 2001», Αθήνα – Κομοτηνή, 2002, σελ. 353.

³⁶ Οράτε Συμβούλιο της Επικρατείας 3381/2006, ΣτΕ 3956/2008.

ακυρωθείσα πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης. Δεν μπορούν επίσης να εκδοθούν νέες πράξεις που ερείδονται ή αναφέρονται στην ακυρωθείσα.

19. Ως θετική συμμόρφωση στις δικαστικές αποφάσεις νοείται η υποχρέωση της Διοίκησης – ιδίως στην περίπτωση που η ακυρωθείσα πράξη παρήγαγε αποτελέσματα στο νομικό κόσμο – να προβεί σε θετικές ενέργειες προκειμένου να επαναφέρει την νομική και πραγματική κατάσταση ως είχε ΠΡΙΝ την έκδοση της ακυρωθείσας πράξης. Νομολογιακά έχει κριθεί ότι αυτή διακρίνεται σε δύο είδη: α) στην στατική αποκατάσταση και β) στη δυναμική αποκατάσταση.

Ξεκινώντας από τη στατική αποκατάσταση, **η Διοίκηση οφείλει να επαναφέρει την κατάσταση ως ίσχυε πριν από την έκδοση της ακυρωθείσας πράξης.** Η αρχή της αναδρομικότητας της ακύρωσης τελεί σε συνάφεια με την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που επιτάσσει την πλήρη εξαφάνιση των παράνομων πράξεων.

Η δεύτερη μορφή θετικής συμμόρφωσης είναι αυτή της δυναμικής αποκατάστασης, η οποία συνίσταται όχι απλά στην υποχρέωση της Διοίκησης να επαναφέρει τα πράγματα σε θέση που θα βρίσκονταν εάν δεν είχε εκδοθεί η ακυρωθείσα πράξη αλλά και στο σημείο που θα εξελίσσονταν άνευ αυτής.

20. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις επέρχονται τόσο ποινικές όσο και αστικές συνέπειες, τα αρμόδια δε όργανα της Διοίκησης που δε συμμορφώνονται εν γνώσει τους με τις δικαστικές αποφάσεις διαπράττουν το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος του άρθρου 259 Π.Κ. Ο θιγόμενος μάλιστα πολίτης μπορεί να προβεί σε εξαναγκασμό της Διοίκησης προς εκτέλεση και με την προσφυγή του στα αρμόδια τριμελή δικαστικά συμβούλια που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3 του ν. 3068/2002, οπότε επιβάλλονται οι εκεί προβλεπόμενες κυρώσεις εις βάρος της Διοίκησης που δε συμμορφώνεται. Για τη συμμόρφωση δε της Διοίκησης στην εκτέλεση των αποφάσεων των πολιτικών δε δικαστηρίων αρμόδιο είναι κατ' άρθρο 2 του ν. 3068/2002 το δικαστικό συμβούλιο του Αρείου Πάγου.

21. Η υπαίτια μη συμμόρφωση του Δήμου στις αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων αποτελεί και κακοδιοίκηση εις βάρος του θιγόμενου δημότη, οπότε υφίσταται σχετική αρμοδιότητα του συμπαραστάτη του Δημότη προς επισήμανση της κακοδιοίκησης αυτής και διαμεσολάβησης του προς άρση της.

22. Συνακόλουθα ο Συμπαραστάτης του Δημότη ζήτησε από την αρμόδια δημοτική αρχή τα εξής:

- 1^{ον}) Να δοθούν βάσιμες εξηγήσεις για ποιους λόγους καθυστέρησε ο Δήμος να συμμορφωθεί θετικά και αποθετικά στις δικαστικές αποφάσεις που αναφέρονται στο ιστορικό, λαμβανομένης υπόψη και της ρητής όχλησης του Δήμου από το δημότη ήδη από τον Αύγουστο του έτους 2021.
- 2^{ον}) Να προβεί ο Δήμος στη συνταγματική του υποχρέωση από τα άρθρα 94 παρ. 4 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος αλλά και στη νομοθετική του υποχρέωση από το άρθρο 1 του νόμου 3068/2002 θετικής και αποθετικής συμμόρφωσης με τις δικαστικές αποφάσεις που αναφέρονται στο ιστορικό της (σε περίπτωση που δεν υφίσταται νόμιμος δικαιολογητικός λόγος μη συμμόρφωσης που δεν είναι γνωστός στο συμπαραστάτη του δημότη), ώστε να αποφευχθεί η αναγκαστική του συμμόρφωση μέσω της διαδικασίας του άρθρου 3 του Ν. 3068/2002 που θα έχει ως συνέπεια την οικονομική επιβάρυνση του Δήμου αλλά και να αποφευχθεί η διάπραξη του αδικήματος της παράβασης καθήκοντος.
- 3^{ον}) Να απαντηθεί αιτιολογημένα η από 30-08-2021 αίτηση του δημότη.
- 4^{ον}) Να προβεί ο Δήμος σε άρση κάθε μέτρου αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος της περιουσίας του και των τραπεζικών του λογαριασμών που ακυρώθηκε δικαστικά με άρση οποιασδήποτε κατάσχεσης.

23. Η αρμόδια δημοτική αρχή ισχυρίστηκε εις απάντηση των ανωτέρω ότι κρίθηκε αμετάκλητα τόσο με τη με αριθμό 1846/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου όσο και τελεσίδικα από τη με αριθμό 189/2015 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Θράκης ότι δεν υφίσταται οφειλή του Δήμου Αλεξανδρούπολης προς τον αιτούντα δημότη για τη με αριθμό 293/2005 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, που τούτος εξέδωσε εις βάρος του τότε ΝΠΔ με την επωνυμία: «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ Ν. ΈΒΡΟΥ» και μετέπειτα « ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ Ν. ΕΒΡΟΥ».

24. Επιπλέον ο δημότης δεν επιστρέφει από το έτος 2017 αλλά παρανόμως και καταχρηστικώς παρακρατεί το συνολικό ποσό των 21.994,50€, που καταβλήθηκε αναγκαστικά από το Δήμο Αλεξανδρούπολης σε εκτέλεση της με αριθμό 25/2013 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, η οποία όμως στη συνέχεια ανετράπη με τις ανωτέρω αναφερόμενες δικαστικές αποφάσεις.

Μάλιστα η Νομική Υπηρεσία του Δήμου προσπάθησε προφορικώς να έρθει σε διαπραγμάτευση με το δημότη ώστε να επιστραφεί στο Δήμο το εισπραχθέν ποσό,

χωρίς όμως τούτο να επιτευχθεί. Έτσι ο Δήμος Αλεξανδρούπολης προχώρησε σε κατάθεση αγωγής εις βάρος του δημότη για να εισπράξει το αδικαιολογήτως καταβληθέν ποσό, ενώ συγχρόνως θα προχωρήσει σε κάθε ένδικο μέσο για τη διασφάλιση ότι θα εισπράξει το συγκεκριμένο ποσό, ακόμη και σε συντηρητική κατάσχεση των τραπεζικών λογαριασμών του δημότη.

- ❖ **Αχρεωστήτως καταβληθέντα δημοτικά τέλη και τέλος ακίνητης περιουσίας.** Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή αχρεωστήτως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ' αυτό χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία (3) έτη από την καταβολή. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και επί ποσών που εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων (άρθρο 140 παρ. 2 του ν. 4270/2014, πρώην άρθρο 90 παρ. 2 του ν. 2362/1995). Όλοι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας (ΔΕΗ, ΗΡΩΝ, Elpedison κτλ) υποχρεούνται να συνεισπράττουν με τους λογαριασμούς ρεύματος την αξία των Δημοτικών Τελών, Δημοτικών Φόρων και το ΤΑΠ.

1. Δημότισσα υπέβαλε στο Δήμο Αλεξανδρούπολης αίτηση με την οποία ζήτησε να της αποδοθούν ως **αχρεωστήτως καταβληθέντα** υπερβάλλοντα δημοτικά τέλη και ΤΑΠ που καταβλήθηκαν στο Δήμο για ιδιόκτητη οικία της στην Αλεξανδρούπολη, που κληρονόμησε με διαθήκη από τον παππού της, που απεβίωσε στις 27.08.2020.

Τα τέλη καταβάλλονταν για 120 τετραγωνικά μέτρα, ενώ σύμφωνα με την από 04.02.2022 δήλωσή της τα τετραγωνικά μέτρα της οικίας της που έπρεπε να

υπολογίζονται για το Δ.Τ. ήταν 108, για το Δ.Φ. 108 και για το ΤΑΠ 106.

2. Ο λανθασμένος υπολογισμός λάμβανε χώρα για πολλά χρόνια χωρίς ευθύνη της κληρονόμου και του κληρονομούμενου, μέσω λογαριασμών της Δ.Ε.Η. **που είναι όλοι πληρωμένοι** από το έτος 2000 και εφεξής και μέχρι σήμερα. Για την ευόδωση της αίτησης της προσκόμισε όλα τα νομιμοποιητικά της έγγραφα. Με απάντηση της η Αν. Προϊσταμένη Τμήματος Εσόδων – Περιουσίας – Αδειοδοτήσεων και Εμπορικών Δραστηριοτήτων της επέστρεψε την αίτηση διότι δεν υπέβαλε τα δικαιολογητικά που αναφέρονται σ' αυτή και συγκεκριμένα:

- α) συμβολαιογραφική πράξη απόκτησης ακινήτου,
- β) εξοφλητικός λογαριασμός ηλεκτρικού ρεύματος πρόσφατος, φωτοτυπία,
- γ) φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας της αιτούσας και
- δ) εξοφλημένες αποδείξεις με τα ποσά που καταβλήθηκαν υπέρ τελών του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

3. Τελικά ευρέθησαν τα ανωτέρω δικαιολογητικά πλην όμως ο Δήμος δεν προέβη σε καμία περαιτέρω ενέργεια για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων στη δικαιούχο δημότισσα η οποία και ζήτησε τη διαμεσολάβηση μου για την ευόδωση της αίτησης της.

4. Διαμεσολαβώντας ο Συμπαραστάτης του Δημότη εξέφρασε τα παρακάτω επιχειρήματα: Κατά το άρθρο 904 παρ. 1 ΑΚ «όποιος έγινε πλουσιότερος χωρίς νόμιμη αιτία **από την περιουσία ή με ζημία άλλου έχει υποχρέωση να αποδώσει την ωφέλεια**. Η υποχρέωση αυτή γεννιέται ιδίως **σε περίπτωση παροχής αχρεώστητης ή παροχής για αιτία που δεν επακολούθησε ή έληξε ή αιτία παράνομη ή ανήθικη**».

Κατά δε το άρθρο 908 εδ. α του ιδίου Κώδικα «**ο λήπτης οφείλει να αποδώσει το πράγμα που έλαβε ή το αντάλλαγμα που τυχόν έλαβε από αυτό**».

5. Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων προκύπτει, ότι, σε περίπτωση που εισπράττονται δημοτικά τέλη ή φόροι **ανώτερα** των προβλεπόμενων από τις σχετικές διατάξεις ή **υπολογιζόμενα με βάση περισσότερα τετραγωνικά μέτρα από τα αληθινά**, ο Δήμος υποχρεούται να αποδώσει την ωφέλεια την οποία απέκτησε χωρίς νόμιμη αιτία και μάλιστα ανεξάρτητα από την υπαιτιότητα του καταβάλλοντος τα

υπερβάλλοντα ποσά.³⁷

Ο παραπάνω γενικός κανόνας του άρθρου 904 ΑΚ, που απορρέει από τις κοινωνικές αντιλήψεις περί **ισότητας και επιείκειας, έχει εφαρμογή και για το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., άρα και τους Δήμους**, αφού γι' αυτά δεν καθιερώνεται εξαίρεση με τη διάταξη αυτή ή με άλλη.

6. Ο ν. 2362/1995 (Δημόσιο Λογιστικό) ο οποίος καταργήθηκε από τον ισχύοντα από 01.01.2015 ν. **4270/2014** (Αρχές Δημοσιονομικής Διαχείρισης – Εποπτείας – Δημόσιο Λογιστικό) όριζε με τις διατάξεις των άρθρων 90 παρ. 1 και 91 εδ. α' (*όμοιες των οποίων εισήχθησαν και με τα άρθρα 140 παρ. 1, 141 ν. 4270/2014*) τα ακόλουθα: α) Το άρθρο 90 παρ. 1: «Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου **παραγράφεται μετά πενταετία**, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής» και β) το άρθρο 91 εδ. α' : «Επιφυλασσόμενης κάθε άλλης ειδικής διάταξης του παρόντος, η παραγραφή οποιασδήποτε απαιτήσεως κατά του Δημοσίου, αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής». **Όσον αφορά την παραγραφή των αξιώσεων κατά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως**, τόσο το προϊσχύσαν π.δ. 410/1995 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας), όσον και ο ισχύων ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) αντιστοίχως στα άρθρα 304 εδ. α', β' και 276 παρ. 2 ορίζουν με ίδιες διατάξεις ότι : «**Για την παραγραφή των αξιώσεων κατά των ΟΤΑ εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά του Δημοσίου**. Κάθε άλλη διάταξη που ορίζει μεγαλύτερο χρόνο παραγραφής των αξιώσεων κατά των ΟΤΑ καταργείται».

7. Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει, ότι εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής, οποιαδήποτε απαίτηση κατά των Δήμων παραγράφεται μετά από την πάροδο πενταετίας η οποία αρχίζει, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλη ειδική διάταξη του νόμου περί Δημοσίου Λογιστικού, από το τέλος του οικονομικού έτους εντός του οποίου γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη της απαιτήσεως. Η ρύθμιση αυτή, ως ειδικότερη για το Δημόσιο και τους ΟΤΑ, υπερισχύει της γενικής διατάξεως του άρθρου 251 ΑΚ, σύμφωνα με την οποία η παραγραφή της αξιώσεως αρχίζει από τότε που γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη της.³⁸

³⁷ Οράτε Άρειος Πάγος 1462/2012, ΧρΙΔ 2003 σελ. 195, ΑΠ 1225/2008, Α' δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, ΕΦΑΘ 157/2014, Α' δημοσίευση ΝΟΜΟΣ.

³⁸ Οράτε Α.Π. 125/2020 και Α.Π. 303/2016.

8. Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή αχρεωστήτως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ' αυτό χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία (3) έτη από την καταβολή. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και επί ποσών που εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων (άρθρο 140 παρ. 2 του ν. 4270/2014, πρώην άρθρο 90 παρ. 2 του ν. 2362/1995).

9. Η παραγραφή **διακόπτεται με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αίτησης για την πληρωμή της απαίτησης**, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγγραφη απάντηση του διατάκτη ή της αρμόδιας για την πληρωμή της απαίτησης αρχής. Αν η αρμόδια αρχή δεν απαντήσει η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο έξι (6) μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αίτησης. Υποβολή δεύτερης αίτησης δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή (άρθρο 143 περ. β' του ν. 4270/2014, πρώην άρθρο 93 ν. 2362/1995).

Διακοπή της παραγραφής των απαιτήσεων κατά των Ο.Τ.Α. επέρχεται, μεταξύ άλλων, **με την υποβολή αίτησης για πληρωμή στην αρμόδια δημόσια αρχή** καθώς και με την έκδοση τίτλου πληρωμής.³⁹

10. Τα Δημοτικά τέλη επιβλήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου 25/1975, **σε κάθε ακίνητο που βρίσκεται εντός της διοικητικής περιφέρειας των Δήμων** και προορίζεται αποκλειστικά για την κάλυψη των πάσης φύσεως δαπανών που αφορούν την παροχή των υπηρεσιών της αποκομιδής και διαχείρισης των απορριμμάτων, του ηλεκτροφωτισμού των οδών, των πλατειών και του συνόλου των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και κάθε άλλης, παγίως παρεχόμενης από τους δήμους, υπηρεσίας, που σχετίζεται ή είναι συναφής με αυτές.

11. Κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 25/1975 το εμβαδόν σε μ² **γνωστοποιείται** από τον Δήμο ή από την Κοινότητα **στην ΔΕΗ**. Η ΔΕΗ δεν προχωρά στην σύνδεση της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος σε νεόδμητα κ.λπ., κτίρια εάν δεν ενημερωθεί με σχετικό έγγραφο από τους Δήμους ή τις Κοινότητες από το οποίο να προκύπτει το καθορισθέν εμβαδόν του ακινήτου με βάση το οποίο θα εισπράττει η ΔΕΗ τα Δημοτικά Τέλη για λογαριασμό του Δήμου.

Κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 24/1975 το ενιαίο τέλος καθαριότητας και φωτισμού είναι ανταποδοτικό και υπολογίζεται επί της επιφάνειας του κάθε ακινήτου. Προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφανείας του ακινήτου επί τον συντελεστή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους, ο οποίος ορίζεται,

³⁹ Ελεγκτικό Συνέδριο, Κλιμάκιο, Τμήμα VII Πράξη 117/2012

ανά κατηγορία χρήσεως των ακινήτων, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία παρέχει ακριβή, επίκαιρη και πλήρη αιτιολογία του καθορισμού των συντελεστών του τέλους στο προσήκον ύψος.

12. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, όλοι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας (ΔΕΗ, ΗΡΩΝ, Εlpedison κτλ) υποχρεούνται να συνεισπράττουν με τους λογαριασμούς ρεύματος την αξία των Δημοτικών Τελών, Δημοτικών Φόρων και το ΤΑΠ. Τα ποσά αυτά έπειτα αποδίδονται στους αρμόδιους δήμους.

13. Από την ελάσσονα και μείζονα πρόταση του νομικού συλλογισμού που εκτέθηκαν προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα ότι ο Δήμος Αλεξανδρούπολης έχει νόμιμη υποχρέωση να αποδώσει στην αιτούσα δημότισσα τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά των δημοτικών τελών, φόρων και τελών ακίνητης περιουσίας από τον κληρονομούμενο από αυτή παππού της και την ίδια τουλάχιστον για τα χρονικά διαστήματα από 01-01-2018 έως και σήμερα, αφού η **αίτηση της το 2021 διέκοψε την παραγραφή.**

14. Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης οφείλει να κρατεί τις αποδείξεις είσπραξης και απόδοσης σ' αυτόν από τη ΔΕΗ των καταβληθέντων ποσών από τους δημότες που αφορούν δημοτικά τέλη, φόρους και τέλη ακίνητης περιουσίας. Συνεπώς είναι στην κατοχή των υπηρεσιών του Δήμου Αλεξανδρούπολης τα σχετικά παραστατικά που αποδεικνύουν την καταβολή των ανωτέρω τελών και φόρων από την αιτούσα και το δικαιούπαροχο παππού της.

15. Χονδρικά κάθε χρόνο εκδίδονται από τη ΔΕΗ 6 λογαριασμοί. Έτσι το χρονικό διάστημα από 01-01-2018 έως και 31-12-2021 εκδόθηκαν 24 λογαριασμοί (4 έτη X 6 λογαριασμοί το έτος = 24).

Έτσι καταβλήθηκαν αχρεώστητα στο Δήμο Αλεξανδρούπολης τα παρακάτω ποσά:

- Α) Για τέλη καθαριότητας και φωτισμού: 24 λογαριασμοί X (120 – 108 = 12) = 288€
- Β) Για δημοτικούς φόρους: 24 λογαριασμοί X (120-108 = 12) = 288€ και

➤ Γ) Για ΤΑΠ: 24 λογαριασμοί X (120-106 = 14) = 336€.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ: 288€ + 288€ + 336€ = **912€.**

16. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη υπέβαλε στο Δήμο σε αρχεία pdf:

- ✓ **A) Την αίτηση της δημότισσα.**
- ✓ **B) Την 04.02.2022 δήλωσή της για τα τετραγωνικά της κατοικίας της.**
- ✓ **Γ) Το με Α.Π. 41512/01-02-2022 έγγραφο - απάντηση της Αν. Προϊσταμένης του Τμήματος Εσόδων – Περιουσίας – Αδειοδοτήσεων και Εμπορικών Δραστηριοτήτων και**
- ✓ **Δ) Ενδεικτικά όσους λογαριασμούς Δ.Ε.Η. χορηγήθηκαν στη δημότισσα.**

17. Με βάση τα ανωτέρω ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε:

1^{ον}) Να γίνει δεκτή η με Α.Π. **41512/30-12-2021 αίτηση** της δημότισσας.

2^{ον}) Να της αποδοθούν τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά από το δικαιοπάροχο – κληρονομούμενο αυτής και την ίδια, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν.

3^{ον}) Σε περίπτωση άρνησης εκτεθούν αιτιολογημένα οι λόγοι άρνησης.

18. Εκκρεμεί από τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες η επεξεργασία της αίτησης και η παροχή απαντήσεων επί των τεθέντων ερωτημάτων.

❖ **Λανθασμένος εκκαθαριστικός λογαριασμός Δ.Ε.Υ.Α.Α. Λογοδοσία.**

1. Δημότισσα κατέθεσε στο Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης αναφορά – διαμαρτυρία της και αιτήθηκε να πληροφορηθεί από τη ΔΕΥΑΑ (Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Δήμου Αλεξανδρούπολης. Δ. Σολωμού 24) τα εξής:

- ✓ α) Πως είναι δυνατό να αναγράφεται στον εκκαθαριστικό λογαριασμό, που εξέδωσε η Δ.Ε.Υ.Α.Α, περιόδου 28.05.2021 έως και 28.09.2021, ότι τάχα το με αριθμό 28423 υδρόμετρό της είχε ΝΕΑ (τελευταία) **ένδειξη 1372**, όταν στο νεότερο (μεταγενέστερο) εκκαθαριστικό λογαριασμό περιόδου 28.09.2021 έως και 28.01.2022 αναγράφηκε ότι το ανωτέρω υδρόμετρό της είχε ΝΕΑ (τελευταία) **ένδειξη 1340** (32 κυβικά λιγότερο),
- ✓ β) Με δεδομένο ότι εξόφλησε όλους τους λογαριασμούς της ΔΕΥΑΑ και χρεώθηκε σύμφωνα με λανθασμένες ενδείξεις, αιτείται να ζητηθεί λογοδοσία ώστε να προκύψει εάν υφίστανται αυξημένες χρεώσεις της και σε ποιο ποσό ανέρχονται αυτές».

2. Επιπροσθέτως αιτήθηκε να μην επαναληφθεί στο μέλλον λανθασμένη αναγραφή καταναλωθέντων κυβικών νερού στους λογαριασμούς της και να μην χρεωθεί για κυβικά που δεν κατανάλωσε ποτέ.

3. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε από την αρμόδια δημοτική επιχείρηση Δ.Ε.Υ.Α.Α. να απαντηθούν τα ανωτέρω τεθέντα ερωτήματα, εντός του νόμιμου χρόνου που προβλέπει ο κώδικας διοικητικής διαδικασίας (Άρθρο 4 ν. 2690/1999, ΦΕΚ Α' 45/09.03.1999). Προσθέτως, διαβίβασε την από 06.07.2022 αίτηση – αναφορά διαμαρτυρία της δημότισσας, μαζί

με 4 λογαριασμούς της Υπηρεσίας (2 εκκαθαριστικούς, τους οποίους επικαλείται η δημότισσα και 2 έναντι) προκειμένου να συνεκτιμηθούν από την Υπηρεσία στην απάντηση της.

4. Έως τη σύνταξη της παρούσας απολογιστικής έκθεσης δεν υπάρχει εξέλιξη στην υπόθεση.

❖ Ακίνητα στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση, απαλλάσσονται από την καταβολή ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, από την ημερομηνία υποβολής δήλωσης του ιδιοκτήτη τους ή του νόμιμου εκπροσώπου αυτού προς τον οικείο δήμο ότι δεν ηλεκτροδοτούνται και ότι δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κατ' άρθρο 222 του ν. 4555/2018 (ΦΕΚ Α'/74). Μέχρι την υποβολή της ανωτέρω δήλωσης, τα τέλη οφείλονται ανά κατηγορία ακινήτου και καταβάλλονται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του από 24.09/20.10.1958 β.δ. (Α' 171). Εάν παρά την υποβολή της δήλωσης διαπιστωθεί ηλεκτροδότηση ή χρήση του ακινήτου, επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου το τέλος που αναλογεί από το χρόνο απαλλαγής και ισόποσο πρόστιμο.

1. Ο Συμπαραστάτης του Δημότης και της Επιχείρησης δέχθηκε με e-mail αίτηση για διαμεσολάβηση προς επίλυση διαφοράς που ανέκυψε ανάμεσα στο Δήμο Αλεξανδρούπολης και τις αιτούσες που εξέθεσαν ότι είναι ιδιοκτήτριες καταστημάτων εντός του εμπορικού κέντρου που βρίσκεται στην Αλεξανδρούπολη.

2. Στις 2 Φεβρουαρίου του έτους 2021 κατέθεσαν τη αίτησή τους στο Τμήμα

Εσόδων του Δήμου Αλεξανδρούπολης, αιτούμενες να τους χορηγηθούν βεβαιώσεις περί μη οφειλής ΤΑΠ για 3 καταστήματα ιδιοκτησίας τους, του β' ορόφου του ως άνω εμπορικού κέντρου, που επρόκειτο να πουληθούν, αναφέροντας ότι τα καταστήματα αυτά **δεν είναι ηλεκτροδοτούμενα και δε χρησιμοποιούνται.**

3. Η τρίτη αιτούσα μάλιστα, δικηγόρος, σε τηλεφωνική επικοινωνία με την υπάλληλο του Τμήματος Εσόδων του Δήμου Αλεξανδρούπολης, υπογράμμισε με έμφαση ότι **είχαν κατατεθεί εμπρόθεσμες αιτήσεις, τον Αύγουστο του 2020, ώστε να μη χρεωθούν αναδρομικά και να μη χρεώνονται με δημοτικά τέλη, σύμφωνα με το άρθρο 222 του ν. 4555/2018, καθώς τα καταστήματα ήταν μη ηλεκτροδοτούμενα και δε χρησιμοποιούνται.** Συγκεκριμένα για τα καταστήματα K7, K8, K9 και K10 του β' ορόφου, K5 και K6 του γ' ορόφου του ως άνω εμπορικού κέντρου κατατέθηκαν έξι (6) αιτήσεις που πήραν αριθμό πρωτοκόλλου 26630, 26636, 26637, 26638, 26639 και 26640/28-08-2020. Για τα καταστήματα K4, K5 και K6 του α' ορόφου του ως άνω εμπορικού κέντρου, κατατέθηκαν τρεις (3) αιτήσεις που πήραν αριθμό πρωτοκόλλου 26629, 26631, 26632 και 26633/28-08-2020 (εκ παραδρομής το Τμήμα Πρωτοκόλλου χορήγησε δύο διαφορετικά πρωτόκολλα στην ίδια αίτηση, όπως οι ίδιοι ανέφεραν). Τέλος για τα καταστήματα K7 και K8 του α' ορόφου, του ως άνω εμπορικού κέντρου, κατατέθηκαν δύο (2) αιτήσεις που πήραν αριθμό πρωτοκόλλου 26634 και 26635/28-08-2020.

4. Στις 19 Φεβρουαρίου 2021 εστάλη e-mail στην 3^η αιτούσα, από το Τμήμα Εσόδων, το οποίο ενημέρωνε ότι υπήρχε οφειλή για δημοτικά τέλη στο Δήμο Αλεξανδρούπολης. Ανέρχονταν δε:

- για την 1^η αιτούσα στο συνολικό ποσό των 531,70 ευρώ,
- για την 2^η αιτούσα στο συνολικό ποσό των 260,90 ευρώ και
- για την 3^η αιτούσα στο συνολικό ποσό των 154,30 ευρώ.

5. Η δικηγόρος, τρίτη αιτούσα, επικοινωνήσε με την αρμόδια υπάλληλο επισημαίνοντάς της ότι **σύμφωνα με το άρθρο 222 του ν. 4555/2018 δεν οφείλονται δημοτικά τέλη, με δεδομένο το εμπρόθεσμο των αιτήσεων-υπεύθυνων δηλώσεων τους για τα μη ηλεκτροδοτούμενα και μη χρησιμοποιούμενα ακίνητα,** όπως άλλωστε δέχθηκαν σε παρόμοιες αιτήσεις τους οι Δήμοι Πατρέων και Ορεστιάδας, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος **ότι δεν υπήρχαν διαφορές ως προς τα τετραγωνικά.** Μάλιστα υφίσταται και σχετική γνωμοδότηση του Συνηγόρου του Πολίτη και ενημέρωση της ΠΟΜΙΔΑ.

Συνακόλουθα κατά τους ισχυρισμούς των αιτουσών δεν υφίσταται νομοθετική

διάταξη περί οφειλής τους δημοτικών τελών για το διάστημα από 01/2020 έως 08/2020.

6. Κατόπιν επί νέας αιτήσεως τους προς την Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου Αλεξανδρούπολης, που κοινοποιήθηκε και στον Δήμαρχο, έλαβαν απάντηση του Τμήματος Εσόδων που υπολάμβανε ότι στην περίπτωση των αιτουσών εφαρμόζοταν η **διάταξη του άρθρου 51 παρ. 2 του ν.4647/2019 (ΦΕΚ 204/Α)**. Ωστόσο η απάντηση αυτή ήταν νομικά αβάσιμη διότι η επικληθείσα διάταξη δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση τους, καθόσον αφορά ιδιοκτήτες ακινήτων με λανθασμένα δηλωμένα εμβαδά στους Δήμους και όχι στους ιδιοκτήτες ακινήτων που δε ρευματοδοτούνται ούτε χρησιμοποιούνται, όπως είναι οι αιτούσες.

7. Μάλιστα στις 11 Οκτωβρίου του έτους 2021 οι αιτούσες παρέλαβαν ταχυδρομικώς από τρία αποσπάσματα βεβαιωτικού καταλόγου η κάθε μία.

I. Σύμφωνα με αυτά η πρώτη αιτούσα, έχει γραφτεί :

- ❖ α) στο με αριθμό 1326/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 406,64€, που αφορά Δημοτικά Τέλη έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων,
- ❖ β) στο με αριθμό 1327/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 25,76€, που αφορά δημοτικούς φόρους έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων και
- ❖ γ) στο με αριθμό 1328/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 24,01 € που αφορά οφειλές από ΤΑΠ έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων.

Εμφανίζονταν έτσι να οφείλει στο Δήμο Αλεξανδρούπολης για τις ανωτέρω αιτίες, από τους τρεις (3) ανωτέρω βεβαιωτικούς καταλόγους συνολικό ποσό τετρακοσίων πενήντα έξι ευρώ και σαράντα ενός λεπτών (406,64€ + 25,76€ + 24,01€ = **456,41€**).

Μάλιστα η πρώτη αιτούσα κατέβαλε στο Δήμο Αλεξανδρούπολης με το με αριθμό 1648, Διπλότυπο Είσπραξης, Σειράς Α, το ποσό των 51,68 ευρώ, που αφορά Τ.Α.Π. των τριών ως άνω καταστημάτων της, που ήταν προς πώληση. Αν προστεθεί το ποσό αυτό στην ανωτέρω φερόμενη οφειλή της των 456,41€, το «φερόμενο» ως οφειλόμενο ποσό ανέρχεται σε **508,09 ευρώ, ενώ στο e-mail** της τρίτης αιτούσας είχε αναγραφεί το ποσό των **531,70 ευρώ**.

II. Η δεύτερη αιτούσα, έχει γραφτεί:

- ❖ α) στο με αριθμό 1326/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 199,68€, που αφορά Δημοτικά Τέλη έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων,
- ❖ β) στο με αριθμό 1327/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 12,96€, που αφορά δημοτικούς φόρους έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων και
- ❖ γ) στο με αριθμό 1328/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 24,37 € που αφορά οφειλές από ΤΑΠ έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων.

Εμφανίζονταν έτσι η δεύτερη αιτούσα να οφείλει στο Δήμο Αλεξανδρούπολης για τις ανωτέρω αιτίες, από τους τρεις (3) ανωτέρω βεβαιωτικούς καταλόγους συνολικό ποσό διακοσίων τριάντα επτά ευρώ και ενός λεπτού (199,68€ + 12,96€ + 24,37€ = **237,01€**) ενώ στο e-mail της τρίτης αιτούσας είχε αναγραφεί το ποσό των 260,90 ευρώ.

III. Η τρίτη αιτούσα, έχει γραφτεί:

- ❖ α) στο με αριθμό 1326/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 110,40€, που αφορά Δημοτικά Τέλη έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων,
- ❖ β) στο με αριθμό 1327/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 8,96€, που αφορά δημοτικούς φόρους έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων και
- ❖ γ) στο με αριθμό 1328/2021 βεβαιωτικό κατάλογο με συνολικό ποσό: 17,47 € που αφορά οφειλές από ΤΑΠ έτους 2020, από αίτηση της για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων.

Εμφανίζονταν έτσι η τρίτη αιτούσα να οφείλει στο Δήμο Αλεξανδρούπολης για τις ανωτέρω αιτίες, από τους τρεις (3) ανωτέρω βεβαιωτικούς καταλόγους συνολικό ποσό εκατόν τριάντα έξι ευρώ και ογδόντα τριών λεπτών (110,40€ + 8,96€ + 17,47€ = **136,83€**) ενώ στο e-mail της τρίτης αιτούσας είχε αναγραφεί το ποσό των 154,30 ευρώ.

8. Οι αιτούσες μετά την παραλαβή των ανωτέρω αποσπασμάτων των

βεβαιωτικών καταλόγων υπέβαλαν εκ νέου αίτησή τους τόσο προς τη νομική υπηρεσία του Δήμου Αλεξανδρούπολης όσο και το Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης και άσκησαν και την από 03-11-2021 προσφυγή τους **με αίτημα συμβιβασμού** ενώπιον του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης.

9. Στην ανωτέρω προσφυγή τους οι αιτούσες εξέθεσαν:

- α) ότι εσφαλμένα χαρακτηρίστηκε στα αποσπάσματα των ανωτέρω βεβαιωτικών καταλόγων ότι η πηγή των οφειλών τους από Δ.Τ, ΔΦ και ΤΑΠ ήταν αιτήσεις τους για διόρθωση τετραγωνικών μέτρων, αφού ουδέποτε υπέβαλαν τέτοιες δηλώσεις, αλλά αντίθετα υπέβαλαν δηλώσεις για ακίνητα μη ρευματοδοτούμενα και μη χρησιμοποιούμενα.
- β) ότι οι βεβαιωτικοί κατάλογοι εφάρμοσαν εσφαλμένα τη διάταξη του άρθρου 51§ 2 του ν. 4647/2019 αντί της ορθής του άρθρου 222 του ν. 4555/2018.
- γ) ότι οι βεβαιωτικοί κατάλογοι ήταν αναιτιολόγητοι, με αποτέλεσμα να υφίσταται παράλειψη ουσιώδους τύπου της διαδικασίας. Επίσης ότι παραβιάστηκε η αρχή της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου και
- δ) ότι οι εγγραφές στους βεβαιωτικούς καταλόγους ήταν πλημμελείς και ακυρωτές.

10. Τέλος οι αιτούσες παρέλαβαν ταχυδρομικά ατομικές ειδοποιήσεις υποτιθέμενων οφειλών:

- α) η πρώτη οφειλή **456,41 ευρώ**,
- β) η δεύτερη οφειλή **237,01 ευρώ** και
- γ) η τρίτη οφειλή **136,83 ευρώ**.

11. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη στα πλαίσια της διαμεσολαβητικής τους αρμοδιότητας επισήμανε στις αρμόδιες δημοτικές αρχές ότι η αναιτιολόγητη εφαρμογή εσφαλμένων διατάξεων από τις δημοτικές αρχές με αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των δημοτών και την υποχρέωση τους να προσφύγουν στη Δικαιοσύνη, με άσκηση προσφυγών και ανακοπών, που αρχικά τους επιβαρύνουν οικονομικά και σε περίπτωση δικαίωση τους ζημιώνουν το Δήμο με τα δικαστικά έξοδα και των προσφευγόντων – ανακοπτόντων, αποτελεί κακοδιοίκηση.

12. Στην κρινόμενη υπόθεση που πρόκειται για μικρά ποσά δημοτικών τελών η ταλαιπωρία των δημοτών με «άσκοπους» δικαστικούς αγώνες και τα δικαστικά έξοδα είναι ιδιαίτερα υψηλά σε σύγκριση με το δικαστικό διακύβευμα.

13. Σύμφωνα με το άρθρο 72 § 1 περ. ι' του ν. 3852/2010 η οικονομική επιτροπή, ως συλλογικό όργανο είναι αρμόδια να συνάπτει δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό ή να καταργεί δίκη με αντικείμενο διαφοράς έως **τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ**. Προϋπόθεση για την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής είναι η γνωμοδότηση δικηγόρου (άρθρο 72 §2 ν. 3852/2010).

Η συγκεκριμένη υπόθεση θα μπορούσε σε περίπτωση που όπως φαίνεται έλαβε χώρα εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και δη του άρθρου 51 §2 του ν. 4647/2019 και υποβλήθηκε έγκαιρη δήλωση των αιτουσών για μη καταβολή δημοτικών τελών για το έτος 2020 λόγω μη **ηλεκτροδότησης** και μη **χρησιμοποίησης** των ακινήτων τους να εισαχθεί με σχετική γνωμοδότηση δικηγόρου στην οικονομική επιτροπή του Δήμου Αλεξανδρούπολης προς διαγραφή των σχετικών τελών και κατάργηση της ανοιγείσας δίκης με την προσφυγή των αιτουσών.

Επίσης στην ανωτέρω περίπτωση μπορεί να λάβει χώρα και ανάκληση των σχετικών αποφάσεων (βεβαιωτικών καταλόγων) που αποτελούν δυσμενείς ατομικές διοικητικές πράξεις και των ατομικών ειδοποιήσεων στα πλαίσια της αρχής της νομιμότητας.

14. Οι αρμόδιοι δημοτικοί υπάλληλοι απάντησαν εγγράφως στις αιτιάσεις του Συμπαραστάτη του Δημότη επαγόμενοι τα εξής:

15. Στις 03.02.2021 παραλήφθηκε αίτηση της πρώτης αιτούσας περί έκδοσης βεβαίωσης μη οφειλής ΤΑΠ για τα καταστήματα K7, K8 και K9 του 2^{ου} ορόφου του εμπορικού κέντρου που βρίσκεται επί της οδού 14^{ης} Μαΐου 11 και Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στην Αλεξανδρούπολη. Από την αίτηση προκύπτουν τα εξής:

ΑΚΙΝΗΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ ΕΜΒΑΔΟ Τ.Μ.	ΜΙΚΤΟ ΕΜΒΑΔΟ Τ.Μ.	ΟΓΚΟΣ Μ3	%ΕΞ' ΑΔΙΑΙΡΕΤΟΥ ΣΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ
K7	23,00	37,96	121,47	18,32
K8	25,40	41,92	134,14	13,61
K9	23,20	38,29	122,53	16,55

Αναφέρεται ρητά ότι τα ως άνω καταστήματα δεν είναι ρευματοδοτούμενα στην παρούσα φάση, ούτε χρησιμοποιούνται. Όταν ήταν ηλεκτροδοτούμενα είχαν

αριθμό παροχής ΔΕΗ 822047175. Ο ΔΕΔΔΗΕ ενημέρωσε ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου θα ασχοληθούν να βεβαιώσουν ότι έχει διακοπεί η ηλεκτροδότηση.

Σύμφωνα με τον ΟΕΥ του Δήμου, το Τμήμα Εσόδων, Περιουσίας, Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων δεν είναι καθ' ύλη αρμόδιο να βεβαιώνει διακοπή ηλεκτροδότησης. Αυτή πραγματοποιείται από τη ΔΕΔΔΗΕ. Η εικόνα του αριθμού παροχής φαίνεται στην ιστοσελίδα της ΔΕΔΔΗΕ όπου το Τμήμα έχει πρόσβαση και έτσι διαπιστώνετε εάν τελεί ή όχι υπό ρευματοδότηση ένα ακίνητο.

16. Δεν υφίσταται νομοθετική διάταξη ή απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αλεξανδρούπολης περί μη οφειλής δημοτικών τελών για το διάστημα από 01/2020 έως 08/2020 από την οποία να προκύπτει ρητά η μη οφειλή δημοτικών τελών.

17. Σύμφωνα με το άρθρο 222 του ν. 4555/2018 (ΦΕΚ 74/Α) : « Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 25/1975 (Α' 74), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 5 του ν. 3345/2005 (Α' 138) αντικαθίστανται ως εξής: « Ακίνητα στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση, απαλλάσσονται από την καταβολή ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, **από την ημερομηνία υποβολής δήλωσης του ιδιοκτήτη τους ή του νόμιμου εκπροσώπου** αυτού προς τον οικείο δήμο ότι δεν ηλεκτροδοτούνται και ότι δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Μέχρι την υποβολή της ανωτέρω δήλωσης, τα τέλη οφείλονται ανά κατηγορία ακινήτου και καταβάλλονται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του από 24.09/20.10.1958 β.δ. (Α' 171).

Εάν παρά την υποβολή της δήλωσης διαπιστωθεί ηλεκτροδότηση ή χρήση του ακινήτου, επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου το τέλος που αναλογεί από το χρόνο απαλλαγής και ισόποσο πρόστιμο».

Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού, που αντιστοιχούν σε χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατά το οποίο είχε διακοπεί η ηλεκτροδότηση ενός ακινήτου, σύμφωνα με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου και αυτό δεν χρησιμοποιούνταν, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου εκπροσώπου του, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους. Εφόσον η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση δεν έχει υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από αυτήν. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται.

18. Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία καταλόγισε τέλη σύμφωνα με το άρθρο 222

του ν. 4555/2018 (ΦΕΚ Α'/74).

19. Σύμφωνα με το άρθρο 51§2 του ν. 4647/2019 (ΦΕΚ 204/Α): « Οι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης για τον καθαρισμό της επιφάνειας ή και της χρήσης ακινήτου περί του υπολογισμού φόρων, τελών και εισφορών προς τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, μπορούν να υποβάλουν δήλωση με τα ορθά στοιχεία μέχρι 31.3.2020, χωρίς την επιβολή προστίμων για τη μη υποβολή ή την υποβολή ανακριβούς δήλωσης. Διαφορές στους αναλογούντες φόρους, τέλη και εισφορές εκ των δηλώσεων του προηγούμενου εδαφίου υπολογίζονται και οφείλονται μόνο από την 1.1.2020».

Η Υπηρεσία επισήμανε ότι στο άρθρο 51§2 του ν. 4647/2019 καταρχάς γίνεται ρητή αναφορά σε πρόστιμα και όχι σε οφειλές –τέλη. Επιπλέον οι διαφορές όπως αναφέρεται ρητά οφείλονται μόνο από 01.01.2020.

20. Κατόπιν εστάλησαν τα αποσπάσματα βεβαιωτικού καταλόγου που αφορούν ΔΤ, ΔΦ και ΤΑΠ έτους 2020.

Στις 20.10.2021 παραλήφθηκε η αίτηση της οικογένειας προς το Δήμαρχο με κοινοποίηση στη Νομική Υπηρεσία του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

21. Η Υπηρεσία δεν έλαβε γνώση της από 03.11.2021 προσφυγής με αίτημα συμβιβασμού. Μάλιστα το γραφείο πρωτοκόλλου διαβεβαίωσε ότι ουδέποτε παραλήφθηκε κάτι σχετικό από πλευράς του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

Τα αποσπάσματα των βεβαιωτικών καταλόγων εστάλησαν ορθώς αιτιολογημένα, χωρίς παραλείψεις, οι δε εγγραφές σ' αυτούς είναι νόμιμες, ορθές, πλήρεις και ολοκληρωμένες.

22. Τέλος ο αριθμός παροχής 822047175 παρουσιάζεται από τη ΔΕΔΔΗΕ ως ενεργός και η Υπηρεσία δεν έχει αποδεικτικό από τη ΔΕΔΔΗΕ που να παρουσιάζει τον ίδιο αριθμό παροχής ως μη ενεργό το επίμαχο διάστημα.

23. Για τους ανωτέρω λόγους η Υπηρεσία θεώρησε ότι έπραξε τα δέοντα και απαντά στις αιτούσες και το Συμπαραστάτη του Δημότη σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 του ν. 2690/1999, ΦΕΚ 45/Α'.

24. Έτσι ο διαμεσολαβητικός ρόλος του Συμπαραστάτη του Δημότη ολοκληρώθηκε χωρίς να τηρηθεί οριστικά η διαφορά των αιτουσών με το Δήμο, αφού αμφότερα τα μέρη εμμένουν στις απόψεις τους.

- ❖ Για να εκδοθεί πράξη βεβαιώσεως παραβάσεως με την οποία επιβάλλεται από τα αρμόδια όργανα διοικητικό πρόστιμο για παράβαση Κ.Ο.Κ. απαιτείται το φυσικό πρόσωπο – παραβάτης να τυγχάνει ζων κατά το χρόνο της επιβολής του, η οποία συμπίπτει με το χρόνο της εκδόσεως της σχετικής πράξεως. Μετά το θάνατο φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ. δεν είναι επιτρεπτή η έκδοση πράξεως βεβαιώσεως παραβάσεως σε βάρος των κληρονόμων του, για τις παραβάσεις τις οποίες είχε τελέσει ζων ο θανών. Ο θάνατος φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ., μετά την έκδοση σχετικής πράξεως βεβαιώσεως παραβάσεως στο όνομα του αλλά πριν την επίδοσή της σ' αυτόν, δεν επιδρά επί του κύρους της πράξεως, ώστε επιτρεπτά η εν λόγω πράξη επιδίδεται στους κληρονόμους του παραβάτη. Ο θάνατος φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ. μετά την έκδοση και επίδοση σ' αυτόν σχετικής πράξεως βεβαιώσεως παραβάσεως, αλλά πριν τη διενέργεια εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της οφειλής από το πρόστιμο του Κ.Ο.Κ., επάγεται την υποχρέωση η εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της οφειλής να διενεργηθεί επ' ονόματι των κληρονόμων του θανόντος παραβάτη, μετά τον, κατά τα προβλεπόμενα στο κληρονομικό δίκαιο, επιμερισμό της, ώστε, κατ' αυτό τον τρόπο, να προσδιοριστεί το πρόσωπο ενός εκάστου υπόχρεου καθώς και το ύψος της υποχρεώσεώς του. Τέλος ο θάνατος φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ., μετά τη διενέργεια από το δικαιούχο Δήμο της εν στενή εννοία-ταμειακής βεβαιώσεως της οφειλής στο όνομα του, δε θίγει το κύρος της βεβαιώσεως και, επομένως, δεν απαιτείται νέα εν στενή εννοία-

ταμειακή βεβαίωση στο όνομα των κληρονόμων του, προκειμένου να διενεργηθεί σε βάρος τους διοικητική εκτέλεση.

1. Δημότισσα εξέθεσε στο Συμπαραστάτη του Δημότη ότι ειδοποιήθηκε από τη θυγατέρα της ότι η Δ' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης, προέβη στην παρακράτηση – κατάσχεση χρηματικού ποσού 200€ σε τραπεζικό λογαριασμό της. Η αιτία της ανωτέρω κατάσχεσης πληροφορήθηκε για ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ότι ήταν πρόστιμα του αποβιώσαντος **στις 25 Αυγούστου του έτους 2007** πατέρα της.

2. Μετά από επικοινωνία με το Δήμο Αλεξανδρούπολης έμαθε ότι επρόκειτο για πρόστιμα Κ.Ο.Κ. από παραβάσεις που τελέστηκαν **όχι από την ίδια** αλλά από τον αποθανόντα στις 25 Αυγούστου 2007 πατέρα της και αναγόταν (τα πρόστιμα) από το έτος 1999 και έκτοτε!!! Μου ανέφερε ότι κανένα μέλος της οικογένειας δε γνώριζε την ύπαρξη των προστίμων αυτών. Αρνούμενη το χρέος, τη βεβαίωση του στους κληρονόμους του συζύγου της, την κοινοποίηση οποιασδήποτε πράξης βεβαίωσης του στους κληρονόμους και δηλώνοντας απορία και αδυναμία αποπληρωμής του ζήτησε τη διαμεσολάβηση του συμπαραστάτη του δημότη προς επίλυση της διαφοράς της με τις αρμόδιες αρχές του Δήμου Αλεξανδρούπολης».

3. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη εξέθεσε εγγράφως προς τις αρμόδιες δημοτικές αρχές ότι σύμφωνα με τη με αριθμό 308/2016 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, **που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό⁴⁰**, έχουν γίνει αποδεκτά τα εξής:

- **Α) Προκειμένου να είναι νόμιμη η πράξη βεβαιώσεως παραβάσεως με την οποία επιβάλλεται από τα αρμόδια όργανα διοικητικό πρόστιμο για παράβαση Κ.Ο.Κ. απαιτείται το φυσικό πρόσωπο – παραβάτης να τυγχάνει ζων κατά το χρόνο της επιβολής του, η οποία συμπίπτει με το χρόνο της εκδόσεως της σχετικής πράξεως. Εάν ο παραβάτης έχει ήδη αποβιώσει, δεν είναι νόμιμη η έκδοση πράξεως βεβαιώσεως παραβάσεως στο όνομά του, τυχόν δε εκδοθείσα τυγχάνει άκυρη, ως στρεφόμενη κατά ανυπάρκτου υποκειμένου και συνακόλουθα δεν υπάρχει νόμιμο έρεισμα για την εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της σχετικής οφειλής, τυχόν γενομένη, δεν είναι νόμιμη και θα πρέπει να διαγραφεί.**
- **Β) Μετά το θάνατο φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ. δεν είναι**

⁴⁰ Οράτε συνημμένα το με Α.Π. : οικ.24139/19-07-2017 έγγραφο του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών.

επιτρεπτή η έκδοση πράξεως βεβαιώσεως παραβάσεως σε βάρος των κληρονόμων του, για τις παραβάσεις τις οποίες είχε τελέσει ζων ο θανών, εφ' όσον οι κληρονόμοι, υπό την ιδιότητα αυτή, δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προσώπων σε βάρος των οποίων δύναται να επιβληθεί πρόστιμο και δεν τους αποδίδεται, υπό άλλη ιδιότητα, οιαδήποτε συμμετοχή στην παράβαση. Εάν παρά τα ανωτέρω, εκδοθεί τέτοια πράξη βεβαιώσεως παραβάσεως, αυτή τυγχάνει άκυρη, ως βαρύνουσα πρόσωπα, τα οποία δεν έχουν την ιδιότητα του παθητικού υποκειμένου του προστίμου, και, κατά συνέπεια, δεν υπάρχει νόμιμο έρεισμα και για την εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της οφειλής, τυχόν δε γενομένη, δεν είναι νόμιμη και θα πρέπει να διαγραφεί.

- Γ) Ο θάνατος φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ., μετά την έκδοση σχετικής πράξεως βεβαιώσεως παραβάσεως στο όνομα του αλλά πριν την επίδοσή της σ' αυτόν, δεν επιδρά επί του κύρους της πράξεως, ώστε επιτρεπτά η εν λόγω πράξη επιδίδεται στους κληρονόμους του παραβάτη. Η σχετική χρηματική οφειλή από το πρόστιμο του Κ.Ο.Κ. αποτελεί, πλέον, στοιχείο του παθητικού της κληρονομιάς του παραβάτη, για την οποία ευθύνονται οι κληρονόμοι του, ανάλογα με το είδος της γενομένης αποδοχής (με ή χωρίς το ευεργέτημα της απογραφής). Περαιτέρω, προκειμένου η εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της οφειλής του προστίμου να είναι νόμιμη, αυτή πρέπει να διενεργηθεί επ' ονόματι των κληρονόμων του θανόντος παραβάτη, μετά από τον, κατά τα προβλεπόμενα στο κληρονομικό δίκαιο, επιμερισμό της, ώστε κατ' αυτό τον τρόπο, να προσδιοριστεί το πρόσωπο ενός εκάστου υπόχρεου καθώς και το ύψος της υποχρεώσεώς του.
- Δ) Ο θάνατος φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ. μετά την έκδοση και επίδοση σ' αυτόν σχετικής πράξεως βεβαιώσεως παραβάσεως, αλλά πριν τη διενέργεια εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της οφειλής από το πρόστιμο του Κ.Ο.Κ., επάγεται την υποχρέωση η εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της οφειλής να διενεργηθεί επ' ονόματι των κληρονόμων του θανόντος παραβάτη, μετά τον, κατά τα προβλεπόμενα στο κληρονομικό δίκαιο, επιμερισμό της, ώστε, κατ' αυτό τον τρόπο, να προσδιοριστεί το πρόσωπο ενός εκάστου υπόχρεου καθώς και το ύψος της υποχρεώσεώς του.
- Ε) Ο θάνατος φυσικού προσώπου-παραβάτη του Κ.Ο.Κ., μετά τη διενέργεια από το δικαιούχο Δήμο της εν στενή εννοία-ταμειακής βεβαιώσεως της οφειλής στο όνομα του, δε θίγει το κύρος της

βεβαιώσεως και, επομένως, δεν απαιτείται νέα εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση στο όνομα των κληρονόμων του, προκειμένου να διενεργηθεί σε βάρος τους διοικητική εκτέλεση. Εάν, όμως μετά την, κατά τα προηγούμενα, εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση της οφειλής, ο δικαιούχος Δήμος αποστέλλει αυτή προς στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση στη Φορολογική Διοίκηση, ο, εν τω μεταξύ, θάνατος του παραβάτη επάγεται την υποχρέωση η εν στενή εννοία-ταμειακή βεβαίωση να διενεργηθεί επ' ονόματι των κληρονόμων του παραβάτη, μετά τον κατά τα προβλεπόμενα στο κληρονομικό δίκαιο επιμερισμό της, ώστε, κατ' αυτό τον τρόπο, να προσδιοριστεί το πρόσωπο ενός εκάστου υπόχρεου καθώς και το ύψος της υποχρεώσεώς του.

4. Με τις διατάξεις του άρθρου 174 του ν. 3463/2006 προβλέφθηκαν περιπτώσεις **ολικής ή μερικής διαγραφής** βεβαιωμένων απαιτήσεων Δήμου σε βάρος οφειλέτη του, μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Οι περιπτώσεις αυτές είναι περιοριστικές και η ενεργοποίησή τους απαιτεί τη συνδρομή εξαιρετικά αυστηρών προϋποθέσεων, οι οποίες συνδέονται με την ανυπαρξία περιουσίας και κληρονόμων του οφειλέτη, σε περίπτωση θανάτου του, την ανυπαρξία περιουσίας του οφειλέτη και τη μη απόδοση των προσπαθειών εισπράξεως της οφειλής, την ανυπαρξία περιουσίας και γνωστής διαμονής του οφειλέτη και τη μη απόδοση των προσπαθειών ανευρέσεως της διαμονής του και την εσφαλμένη εγγραφή στους οικείους βεβαιωτικούς καταλόγους είτε της φορολογητέας ύλης είτε του προσώπου του φορολογουμένου.

Οι ρυθμίσεις ωστόσο αυτές ΔΕΝ ΑΠΟΚΛΕΙΟΥΝ την κατ' εφαρμογή του άρθρου 65 του ν. 3852/2010, έκδοση αποφάσεως του οικείου δημοτικού συμβουλίου, περί μη βεβαιώσεως ή και περί διαγραφής βεβαιωμένης στο Δήμο οφειλής από διοικητικά πρόστιμα του Κ.Ο.Κ., εφ' όσον τούτο επιβάλλεται από το πλέγμα των ειδικότερων αρχών και των ρυθμίσεων που διέπουν τα εν λόγω πρόστιμα και τις αντίστοιχες οφειλές.⁴¹

5. Περαιτέρω κατά το άρθρο 3 του ΒΔ17/5-15/6/1959 «βεβαίωση εσόδου νοείται η κατά τους κειμένους νόμους παρά των αρμοδίων αρχών ή υπηρεσιών και οργάνων των Δήμων ή Κοινοτήτων εκκαθάριση απαιτήσεως τινός των Δήμων ή Κοινοτήτων και ο προσδιορισμός του ποσού αυτής, του προσώπου του οφειλέτου,

⁴¹ Οράτε προσκομιζόμενη συνημμένα και επικαλούμενη με αριθμό 308/2016 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών.

του είδους του εσόδου και της αιτίας δι' ην οφείλεται».

6. Ο ανωτέρω ορισμός αντιστοιχεί στη «βεβαίωση υπό ευρεία έννοια», σε εκείνη δηλαδή τη μορφή βεβαίωσης που συνίσταται στην κατάρτιση του οικείου χρηματικού καταλόγου.

7. Η βεβαίωση υπό ευρύτατη έννοια συντελείται με την πράξη του Δημάρχου ή της Δημοτικής Αρχής με την οποία καταλογίζεται ορισμένο χρηματικό ποσό (φόρος, τέλος, πρόστιμο κλπ) σε βάρος συγκεκριμένου προσώπου. Στην κρινόμενη περίπτωση η πράξη επιβολής του προστίμου Κ.Ο.Κ.. Η πράξη αυτή μετά την οριστικοποίηση της (δηλαδή μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, ένστασης κ.λ.π.) αποτελεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ΒΔ 17/5-15/6/1959 «νόμιμο τίτλο βεβαίωσης», βάσει του οποίου διενεργείται στη συνέχεια η «βεβαίωση υπό ευρεία έννοια», δηλαδή η σύνταξη του χρηματικού καταλόγου.

8. Η βεβαίωση υπό ευρεία έννοια υλοποιείται με τη σύνταξη του οικείου χρηματικού καταλόγου και συνίσταται στην εκκαθάριση του εισπρακτέου ποσού βάσει του «τίτλου βεβαιώσεως» που έχει στη διάθεση της η βεβαιωτική αρχή (άρθρο 4 παρ. 2 ΒΔ17/5-15/6/1959).

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ΒΔ17/5-15/6/1959 τίτλος βεβαιώσεως είναι κάθε έγγραφο αποδεικτικό ή και απλώς βεβαιωτικό της οφειλής προς το δήμο, ειδικότερα δε αποτελούν νόμιμους τίτλους τα ακόλουθα έγγραφα:

Α) οι οριστικές και τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων,

Β) Οι πειθαρχικές αποφάσεις,

Γ) Οι καταλογιστικές αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

Δ) Οι καταλογιστικές αποφάσεις των αρμόδιων δημοσίων και δημοτικών αρχών που εκδίδονται κατά τη νόμιμη διαδικασία,

Ε) Οι δηλώσεις των φορολογουμένων και οι φορολογικοί κατάλογοι, οι οποίοι καταρτίζονται από τις υπηρεσίες, ή τα δημοτικά όργανα που είναι αρμόδια για τη βεβαίωση του εσόδου στο οποίο αυτοί αφορούν,

ΣΤ) Οι χρεωστικές ομολογίες πάσης φύσεως οφειλετών των δήμων.

Ζ) Τα κηρυσσόμενα από το νόμο διοικητικώς εκτελεστά πρωτόκολλα.

Στην κρινόμενη υπόθεση τίτλους βεβαίωσης αποτελούν οι αποφάσεις επιβολής των προστίμων Κ.Ο.Κ.

9. Ο χρηματικός κατάλογος, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για την άσκηση

προσφυγής, αποτελεί τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ΚΕΔΕ «τίτλο εισπραξής» βάσει του οποίου εισπράττονται κατά κανόνα τα έσοδα των δήμων (άρθρο 4 παρ. 4 ΒΔ17/5-15/6/1959).

10. Βεβαίωση υπό στενή έννοια είναι η ταμειακή βεβαίωση, η εμφάνιση δηλαδή των βεβαιωμένων υπό ευρεία έννοια εσόδων στα τηρούμενα από την αρμόδια ταμειακή υπηρεσία βιβλία και στοιχεία. Η «βεβαίωση υπό στενή έννοια» συντελείται **με την έκδοση του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής του χρηματικού καταλόγου** και την καταχώρισή του στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων του ταμείου (άρθρα 4 παρ. 6, 52 παρ. 1 και 67 ΒΔ17/5-15/6/1959, άρθρα 61 παρ. 2 π.δ. 16/1989).

11. Απόσπασμα του βεβαιωτικού καταλόγου **κοινοποιείται** στους οφειλότες που περιλαμβάνονται σε αυτόν ως εξής: Εάν το ποσό που βεβαιώθηκε υπερβαίνει τα 29,35 ευρώ η κοινοποίηση του αποσπάσματος στον οφειλέτη **γίνεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999)**, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά (άρθρο 2 παρ. 2 ν. 505/1976, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 61 παρ. 5 του ν. 1416/1984, Εγκ. Υπ. Εσωτ. 71578/27-09-1984).

Συγκεκριμένα η επίδοση γίνεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο (άρθρο 48 παρ. 2) στον τόπο κατοικίας ή εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του οφειλέτη (άρθρο 50) στον ίδιο προσωπικά ή στα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 50, 51, 52 και 53 (πληρεξούσιοι, σύνοικοι, υπάλληλοι κ.λ.π.) και σε περίπτωση απουσίας ή άρνησης παραλαβής γίνεται θυροκόλληση παρουσία ενός μάρτυρα (άρθρο 55). Η θυροκόλληση συνίσταται στην επικόλληση του επιδοτέου εγγράφου εντός σφραγισμένου και αδιαφανούς φακέλου, επί του οποίου αναγράφονται μόνο τα στοιχεία της επιδίδουσας υπηρεσίας και του προς η κοινοποίηση προσώπου από μέρους του οργάνου της επίδοσης, με την παρουσία ενός μάρτυρα, στη θύρα της κατοικίας ή του χώρου εργασίας ή του υπηρεσιακού καταστήματος όπου κατοικεί ή εργάζεται, κατά περίπτωση, το πρόσωπο προς το οποίο έπρεπε να διενεργηθεί η παράδοση του εγγράφου (άρθρο 55 παρ. 2 Ν. 2717/1999, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 49 του Ν. 4055/2012). Για κάθε επίδοση συντάσσεται **έκθεση** η οποία περιέχει τα στοιχεία που ορίζουν τα άρθρα 44 και 56 και υπογράφεται από αυτόν που επιδίδει και αυτόν που παραλαμβάνει το έγγραφο καθώς και από το μάρτυρα, αν ο παραλήπτης αρνείται ή αδυνατεί να υπογράψει (άρθρο 56). Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Εγκ.Υπ.Οικον. ΠΟΛ 1249/1-12-2014).

12. Η εγγραφή στο βεβαιωτικό κατάλογο γίνεται οριστική μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής (άρθρο 70 ΒΔ24/9-20/10/1958, άρθρο 22 παρ. 3 ΝΔ 318/1969, άρθρο 4 παρ. 4 ΒΔ 17/5-15/6/1959, Εγκ.Υπ.Εσωτ. 51920/17-06-1969). Συνεπώς πριν παρέλθει η προθεσμία αυτή ή χωρίς να γίνει κοινοποίηση του αποσπάσματος δεν υφίσταται «νόμιμος τίτλος είσπραξης» και δεν μπορεί να βεβαιωθεί ταμειακά το χρέος⁴².

13. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εκδόθηκαν από τον οικείο δήμο μη νόμιμες διοικητικές πράξεις ταμειακής βεβαίωσης εσόδων που δεν έχουν το χαρακτήρα φόρου, όπως οι διοικητικές πράξεις επιβολής προστίμου Κ.Ο.Κ. είναι δυνατή στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας του αρμόδιου οργάνου **κατά τις γενικές περί ανακλήσεως αρχές, η ανάκληση από τη διοίκηση, μετά από αίτηση, λόγω νομικών ή ουσιαστικών πλημμελειών των ανωτέρω ατομικών διοικητικών πράξεων.**⁴³

14. Μόλις οι χρηματικοί κατάλογοι περιέλθουν στο ταμείο, ο δημοτικός ταμίας τους ελέγχει αυτοπροσώπως ή αναθέτει τον έλεγχο τους στον προϊστάμενο και στους άλλους υπαλλήλους του γραφείου εσόδων του ταμείου και στη συνέχεια εκδίδει μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την παραλαβή τους **τριπλότυπο «αποδεικτικό παραλαβής εισπρακτέων εσόδων»**. Για κάθε χρηματικό κατάλογο εκδίδεται ξεχωριστό αποδεικτικό.

15. Ως χρονολογία ταμειακής βεβαίωσης του χρηματικού καταλόγου θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής των εισπρακτέων εσόδων.

16. Οι οφειλέτες των δήμων λαμβάνουν γνώση του χρέους τους **με ατομική ειδοποίηση** η οποία αποστέλλεται σε αυτούς από το δημοτικό ταμιά, μέσα σε ένα μήνα από την ημέρα κατά την οποία ο χρηματικός κατάλογος βεβαιώθηκε στο ταμείο (άρθρο 41 ΝΔ 4260/1962, άρθρο 4 παρ. 1 ΝΔ 356/1974, όπως ισχύει).

Στην ατομική ειδοποίηση περιέχονται:

- ✓ Τα στοιχεία και ο ΑΦΜ του οφειλέτη,
- ✓ Το είδος και το ποσό του χρέους,
- ✓ Το οικονομικό έτος στο οποίο ανήκει το χρέος,

⁴² Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 1831/1990, Διοικητική Δίκη 1990 σελ. 866.

⁴³ Οράτε Γνωμοδότηση Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 118/2017.

- ✓ Ο αριθμός και η ημερομηνία του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής εισπρακτέων,
- ✓ Η χρονολογία και ο τρόπος πληρωμής του χρέους,
- ✓ Η μνεία ότι τα ληξιπρόθεσμα χρέη βαρύνονται με τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, εάν πρόκειται για οφειλές που βεβαιώνονται μετά την 31/12/2014.

17. Οι ατομικές ειδοποιήσεις αποστέλλονται είτε με δημοτικούς υπαλλήλους, οπότε ο παραλήπτης οφειλέτης ή, εάν αυτός απουσιάζει, οι οικείοι του υπογράφουν σε ειδικό βιβλίο, είτε με το ταχυδρομείο, οπότε τηρείται ειδικό βιβλίο στο οποίο φαίνεται η έκδοση και αποστολή των ατομικών ειδοποιήσεων. **Για χρέη άνω των 14,67 ευρώ οι ατομικές ειδοποιήσεις αποστέλλονται με απόδειξη** (άρθρο 41 ΝΔ 4260/1962).

18. Σύμφωνα με το με Α.Π. 29281/09-07-2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η αποσβεστική προθεσμία των **πέντε** ετών που ορίζεται με το άρθρο 2 παρ. 1 του α.ν. 344/1968 (ΦΕΚ 71 Α') αφορά στην **ταμειακή βεβαίωση** των εσόδων των Ο.Τ.Α. που προέρχονται από την επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας. Για τα ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΑ (όπως είναι και το πρόστιμο Κ.Ο.Κ) δεν ορίζεται ρητά με την ισχύουσα νομοθεσία προθεσμία για τη βεβαίωσή τους. Συνεπώς για το θέμα αυτό τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου **86 παρ. 1 του ν. 2362/1995** (περί δημοσίου λογιστικού) και του άρθρου **71 παρ. 1 του ν. 542/1977**, με τις οποίες ορίζονται τα ακόλουθα:

Α. Άρθρο 86 του ν. 2362/1995: « Καμία χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν υπόκειται σε παραγραφή πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή Τελωνείο (βεβαίωση εν στενή εννοία). Ο κανόνας αυτός δεν αλλοιώνεται από την τυχόν βραδεία βεβαίωση (παρ. 1). Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που γεννήθηκε από αυτοτελή πρόστιμα που επιβλήθηκαν από διοικητικές αρχές παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοία (ταμειακή) βεβαίωση αυτής (παρ. 3, περ. ζ).

Β. Άρθρο 71, παρ. 1 του ν. 542/1977: Η βεβαίωση οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ

τρίτων ενεργείται εντός προθεσμίας ΤΡΙΩΝ ΜΗΝΩΝ από τη λήξη του μηνός εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψη της βεβαιώσεως εντός της προθεσμίας ταύτης ... επισύρει κατά των υπευθύνων τις ποινές που προβλέπονται από το ν. 1811/1951. **Η βεβαίωση δύναται να ενεργηθεί και μετά την πάροδο της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης.**

19. Από την διάταξη του άρθρου 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 που εφαρμόζεται και στους ΟΤΑ συνάγεται ότι ο Δήμος δεν δύναται να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή εννοία) απαιτήσεων μετά την πάροδο τριετίας από της λήξεως του έτους, εντός του οποίου εκτήθησαν οι σχετικοί τίτλοι βεβαιώσεως.⁴⁴

Συνεπώς και με βάση τα ανωτέρω, εφόσον από του χρόνου εκδόσεως του νομίμου τίτλου μέχρι του χρόνου διενέργειας της ταμειακής βεβαίωσης έχει παρέλθει **η τριετία** εντός της οποίας έπρεπε να βεβαιωθεί ταμειακώς το εν λόγω χρέος, η ταμειακή αυτή βεβαίωση, βάσει της οποίας επισπεύσθηκε η διοικητική εκτέλεση σε βάρος του διοικουμένου είναι **άκυρη** λόγω αποσβέσεως του σχετικού δικαιώματος του Δημοσίου, που εφαρμόζεται και στους ΟΤΑ, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Ν. 542/1977.⁴⁵

20. Κατόπιν των ανωτέρω ο Συμπαραστάτης του Δημότη αιτήθηκε από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές να του χορηγήσουν όπως έχουν νόμιμη υποχρέωση από το άρθρο 77 παρ. 3 του ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του Ν. 4623/2019 τα εξής έγγραφα:

1^{ov}) Τους τίτλους βεβαίωσης των εν θέματι προστίμων Κ.Ο.Κ ήτοι των αποφάσεων επιβολής αυτών εις βάρος του κληρονομούμενου ή ενδεχομένως των κληρονόμων αυτού.

2^{ov}) Το χρηματικό κατάλογο με τον οποίο έγινε η εν ευρεία βεβαίωση των ανωτέρω προστίμων.

3^{ov}) Αντίγραφο των **τριπλοτύπων αποδεικτικών παραλαβής των ανωτέρω χρηματικών καταλόγων.**

⁴⁴ Οράτε ΣτΕ 1783/2002, 1503/2006, 2944/2008.

⁴⁵ Οράτε Συμβούλιο της Επικρατείας 1093/2010, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

4^{ον}) Έγγραφες αποδείξεις επίδοσης του τίτλου βεβαίωσης των προστίμων, των αποσπασμάτων των βεβαιωτικών καταλόγων και των ατομικών ειδοποιήσεων.

19. Επιπροσθέτως ζήτησε να απαντηθούν τα εξής ερωτήματα:

1^{ον}) Πότε εκδόθηκαν οι τίτλοι βεβαίωσης των προστίμων Κ.Ο.Κ. και εις βάρος ποιου προσώπου.

2^{ον}) Πότε έγινε η εν ευρεία εννοία βεβαίωση των προστίμων με την έκδοση των οικείων χρηματικών καταλόγων και εις βάρος ποιου προσώπου.

3^{ον}) Πότε έλαβε χώρα η ταμειακή βεβαίωση των προστίμων ήτοι η εν στενή εννοία βεβαίωση τους και εις βάρος ποιου ή ποιων προσώπων.

4^{ον}) Ποιες από τις ανωτέρω πράξεις έλαβαν χώρα ΠΡΙΝ το θάνατο του υπόχρεου κληρονομούμενου που απεβίωσε στις 25 Αυγούστου του έτους 2007 στην Αλεξανδρούπολη και ποιες μετά το θάνατο του.

5^{ον}) Εάν έγινε επιμερισμός των οφειλών σύμφωνα με το κληρονομικό δίκαιο και σε θετική περίπτωση τι ποσό βεβαιώθηκε σε κάθε κληρονόμο.

21. Έως τη στιγμή της σύνταξης της απολογιστικής έκθεσης η αρμόδια δημοτική αρχή δεν χορήγησε στο Συμπαραστάτη του Δημότη τα αιτηθέντα έγγραφα, ούτε προέβη σε εμπεριστατωμένη απάντηση επί των ανωτέρω τεθέντων ερωτημάτων.

VII. Συστάσεις και Ψηφίσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

1. Σύσταση αρ. R (85) 13 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για το θεσμό του Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Συνηγόρου του Πολίτη (θεσπίστηκε από την Επιτροπή των Υπουργών στις 23.07.1985, στην 388^η συνάντηση των Αναπληρωτών Υπουργών).

Με την παραπάνω σύσταση, η Επιτροπή των Υπουργών, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 15β του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, θεωρώντας ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να επιτύχει μεγαλύτερη ενότητα μεταξύ των μελών του, ιδίως με την διατήρηση και περαιτέρω πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καλώντας τα κράτη να διορίσουν Συνηγόρους του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης, συνέστησε στις κυβερνήσεις των κρατών μελών μεταξύ άλλων «να εξετάσουν την δυνατότητα διορισμού ενός Συνηγόρου του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης». Το ίδιο έτος, η Επιτροπή Υπουργών θέσπισε το Ψήφισμα (85)8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2.- Σύσταση 61 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των Τοπικών και Περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων του Πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.

Το Κογκρέσο συνιστά: I. Στις κυβερνήσεις των κρατών μελών που δεν έχουν ακόμη τέτοιον θεσμό: να ενθαρρύνουν την ίδρυση Γραφείων Συνηγόρων σε εθνικό επίπεδο, καθώς επίσης και σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο και να διασφαλίσουν ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να βοηθήσουν στην επαύξηση της προστασίας των πολιτών και των μειονοτήτων και στον σεβασμό του κράτους δικαίου και να βελτιώσουν την διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων και την λειτουργία των αρχών, με τα κατάλληλα νομικά και δημοσιονομικά εργαλεία και II. Στις Κυβερνήσεις των κρατών μελών που ήδη έχουν τέτοιον θεσμό σε εθνικό επίπεδο: να λάβουν μέτρα εισαγωγής του θεσμού και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και κατάλληλης ενημέρωσης των πολιτών για την φύση του θεσμού και τις δυνατότητες που προσφέρει.

3.- Ψήφισμα 80 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης για τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.

Με το παραπάνω ψήφισμα διακηρύσσεται ότι ο θεσμός των τοπικών και περιφερειακών Συνηγόρων συμβάλλει στην εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ότι η πρακτική της “θεσμικής διαμεσολάβησης” θα πρέπει να ενισχυθεί όπου ήδη υπάρχει και να εισαχθεί επίσημα σε Δήμους και περιφέρειες που δεν έχουν ακόμη αυτόν τον μηχανισμό προστασίας των πολιτών. Επίσης, καλούνται οι τοπικές και περιφερειακές αρχές που ήδη έχουν τον θεσμό να ιδρύσουν ένα εθνικό δίκτυο τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών για την συγκέντρωση εμπειριών και να εξεταστεί η δυνατότητα της συνεργασίας και εναρμόνισης για την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών με τις δημόσιες αρχές. Ταυτόχρονα θεσπίζει σε ιδιαίτερο κείμενο που παρατίθεται ως Παράρτημα τις «Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο». Στο παραπάνω κείμενο ορίζεται ότι κατά τον καθορισμό των εξουσιών και καθηκόντων του Συνηγόρου, θα πρέπει να προβλέπεται: i. μια συμβουλευτική λειτουργία, για να βοηθά τα άτομα να λύνουν τα προβλήματά τους με τις δημόσιες αρχές, ii. η ουσιώδης λειτουργία της εποπτείας και μεσολάβησης, iii. η λειτουργία της

δημοσιότητας, η οποία είναι αναγκαία για να βοηθηθεί η επίλυση υποθέσεων κακοδιοίκησης στην πηγή τους και για να γίνουν οι δημόσιες αρχές πιο αποτελεσματικές, τηρώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα.

4. Ψήφισμα 191 (2004) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για τους Περιφερειακούς Συνηγόρους του Πολίτη: ένας θεσμός στην υπηρεσία των δικαιωμάτων των πολιτών, με το οποίο ενθαρρύνονται οι ευρωπαϊκές Περιφέρειες να προγραμματίσουν την ίδρυση γραφείων Περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη, σύμφωνα με τις Αρχές που θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1999, για να επιβοηθηθούν τόσο οι πολίτες στον έλεγχο των αρχών, όσο και οι μηχανισμοί προστασίας ανθρώπινων δικαιωμάτων και να αναπτύξουν / ενισχύσουν ανάλογα τις αρμοδιότητες και τα μέσα δράσης των Περιφερειακών Συνηγόρων του Πολίτη, προκειμένου να εξασφαλίζονται τα δικαιώματα των πολιτών και η δημοκρατία.

5.- Ψήφισμα 296 (2010) του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, σχετικά με τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την εφαρμογή των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Στο ψήφισμα αυτό ορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται από την τοπική αυτοδιοίκηση σε σχέση με τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Τα κράτη εξετάζονται ως προς την τήρηση του Ψηφίσματος από το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο εκδίδει στη συνέχεια εκθέσεις για την κατάσταση της τοπικής αυτοδιοίκησης σε κάθε χώρα

6.- Ψήφισμα 1959 (2013) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα «Ενισχύοντας τον θεσμό του Συνηγόρου στην Ευρώπη».

Με το παραπάνω ψήφισμα η Κοινοβουλευτική Συνέλευση συστήνει στα κράτη να αναθεωρήσουν την νομοθεσία τους προκειμένου οι Συνήγοροι να έχουν αρμοδιότητες κατά τα διεθνή πρότυπα και να αποφύγουν με κάθε τρόπο την μείωση του προϋπολογισμού των Συνηγόρων, καθώς αυτή “συνεπιφέρει την απώλεια της ανεξαρτησίας των θεσμών Συνηγόρου ή ακόμη και την κατάργησή τους.” Το Ψήφισμα αναφέρει ότι η εποπτεία της διοίκησης από ανεξάρτητα όργανα είναι

απαραίτητη λειτουργία σε πολιτειακά συστήματα διάκρισης των λειτουργιών.⁴⁶

VIII. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.

1. Το Δεκέμβριο του 2012 ιδρύθηκε από τους τότε εν ενεργεία Συμπαραστάτες του Δημότη και της Επιχείρησης και του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης το Δίκτυο των Συμπαραστατών του Δημότη και της Επιχείρησης και Περιφερειακών Συμπαραστατών του Πολίτη και της Επιχείρησης με σκοπό την προώθηση και εδραίωση του θεσμού, την ανταλλαγή εμπειριών των συμπαραστατών κατά την άσκηση της διαμεσολαβητικής τους λειτουργίας με σκοπό την αποτελεσματικότερη προσέγγιση του θεσμού και την επίλυση των συγκρούσεων, αλλά και την προώθηση προτάσεων και μεταρρυθμίσεων με σκοπό την βελτίωση της λειτουργίας του θεσμού. Με δήλωσή μου έγινα μέλος του δικτύου άμεσα μετά την εκλογή μου.

2. Τον Οκτώβριο του 2015 (23-25/10/2015) πραγματοποιήθηκε στην Ρόδο η δεύτερη πανελλήνια συνδιάσκεψη του Δικτύου δημοτικών και περιφερειακών Συμπαραστατών που είχε ως θέμα αφενός ζητήματα που αφορούσαν την διαμεσολαβητική λειτουργία του Συμπαραστάτη και αφετέρου την αναβάθμιση του ιδρυθέντος το 2012 όπως ανέφερα και παραπάνω Δικτύου Συμπαραστατών του Δημότη και της Επιχείρησης και Περιφερειακών Συμπαραστατών του Πολίτη και της Επιχείρησης σε νομικό πρόσωπο με την παράλληλη διαμόρφωση ενός καταστατικού προς το σκοπό αυτό.

⁴⁶ Τα παραπάνω ψηφίσματα βρίσκονται δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα <http://elawyer.blogspot.gr/2014/10/to.html> και σε άρθρο το κ. Σωτηρόπουλου, πρώην Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Αθηναίων, μετέπειτα Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης της Περιφέρειας Αττικής, με τίτλο: « Το Συμβούλιο της Ευρώπης για τον Συμπαραστάτη του Δημότη».

ΙΧ. Η ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΟΤΑ ΜΕ ΙΔΙΩΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ. ΕΠΙΔΙΚΑΣΗ ΤΟΚΩΝ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ.

I. Εισαγωγή

Το 2015 με έγγραφό του το Υπ Εσωτερικών, απηύθυνε ερώτημα στο ΝΣΚ, αν οι ΟΤΑ περιλαμβάνονται στη διάταξη του αρ 214B του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας περί **δικαστικής μεσολάβησης**, για την επίλυση διαφορών τους με ιδιώτες, όταν αυτές αναφέρονται στα πλαίσια των καταρτισμένων μεταξύ τους συμβάσεων έργου ή προμηθειών, οι οποίες διέπονται και από ειδικότερη νομοθεσία και σε καταφατική περίπτωση, αν με το πρακτικό δικαστικής μεσολάβησης, μπορούν να επιδικάζονται και τόκοι.

II. Εννοιολογική προσέγγιση. Νομικό πλαίσιο: Η με αρ 21/2016 Γ.Ν.Μ.Δ. Ν.Σ.Κ. Άρθρα 7 ν 4055/2012, 214B ΚΠολΔ, 176, 226 Ν. 3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ), πδ 28/1980, ΥΑ 11389/1993.

Το Φεβρουάριο του 2016 εκδόθηκε η με αρ. 21/2016 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία απάντησε σε ερώτημα που τέθηκε, αν δηλαδή οι ΟΤΑ περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4055/2012 (άρθρο 214B ΚΠολΔ) για την επίλυση των διαφορών τους με ιδιώτες, εφόσον αυτές αναφέρονται στο πλαίσιο συμβάσεων έργων και προμηθειών, οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις του π.δ. 28/80 και της ΥΑ 11389/1993 και εάν με τα πρακτικά που εκδίδονται, επιδικάζονται και τόκοι.

Με την ανωτέρω γνωμοδότηση του Ν Σ Κ, τονίστηκε ότι δεν εφαρμόζονται στους ΟΤΑ οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη δικαστική διαμεσολάβηση, με αποτέλεσμα ουσιαστικά να αφαιρείται η αρμοδιότητα των δημοτικών και περιφερειακών οικονομικών επιτροπών, να αποφασίζουν για τη προσφυγή στον δικαστικό συμβιβασμό.

Συγκεκριμένα το Ε΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κάνοντας μία επισκόπηση των διατάξεων των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852/2010 (για τις αρμοδιότητες των οικονομικών επιτροπών των Δήμων και των Περιφερειών,

αντίστοιχα) αποφάνθηκε ότι: **α)** από τη σχετική αιτιολογική έκθεση (του νόμου 4055/2012) προκύπτει ότι με την εισαγωγή της δικαστικής διαμεσολάβησης ο νομοθέτης απέβλεψε στην εξωδικαστική επίλυση των διαφορών, μεταξύ ιδιωτών (φυσικών και νομικών προσώπων), και όχι των ιδιωτικών διαφορών των δημοσίων νομικών προσώπων με ιδιώτες, μεταξύ των οποίων και οι ΟΤΑ, **β)** για την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών των ΟΤΑ, υφίστανται ειδικές διατάξεις, οι οποίες καθορίζουν τους όρους, τη διαδικασία, τις ουσιαστικές προϋποθέσεις, τους περιορισμούς και τις εξαιρέσεις απ' αυτή, καθώς και τον αυτεπάγγελτο έλεγχο της νομιμότητας των λαμβανομένων αποφάσεων και **γ)** στις ρυθμίσεις περί δικαστικής μεσολαβήσεως, δεν ενσωματώνεται οποιαδήποτε εξειδικευμένη πρόβλεψη, πχ περί των όρων εφαρμογής τους στην περίπτωση των ΟΤΑ, οι οποίοι εξάλλου, διέπονται από την αρχή της νομιμότητας, με πρόβλεψη, ιδίως, διαδικασίας, αρμοδίου οργάνου λήψεως της αποφάσεως υπαγωγής, συσχέτιση με υφιστάμενες διατάξεις περί εξωδικαστικής επιλύσεως, και καταλήγει ότι οι ΟΤΑ δεν περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 7 ν. 4055/2012 (άρθρο 214Β ΚΠολΔ) περί δικαστικής διαμεσολαβήσεως, για την επίλυση των διαφορών τους με ιδιώτες, και επομένως δεν υπάγονται σ' αυτή και οι διαφορές τους που αναφέρονται στο πλαίσιο των συμβάσεων έργων και προμηθειών.

Η γνωμοδότηση του ΝΣΚ τονίζει ότι δεν ενσωματώνεται στις ρυθμίσεις του νόμου 4055/2012, οποιαδήποτε πρόβλεψη περί των όρων εφαρμογής του στην περίπτωση των ΟΤΑ. Γίνεται όμως ρητή αναφορά και πρόβλεψη στις διατάξεις των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852/2010 σύμφωνα με τις οποίες έχει προβλεφθεί **αρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής** να αποφασίζει κατόπιν γνωμοδοτήσεως Δικηγόρου, για την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων, τον δικαστικό και εξώδικο συμβιβασμό και την κατάργηση δίκης, που έχουν αντικείμενο μέχρι ενός ορισμένου ποσού, καθώς και να εισηγείται στο Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο για τον εξώδικο συμβιβασμό ή την κατάργηση δικών με οικονομικό αντικείμενο που υπερβαίνει το ποσό της δίκης της. Συνεπώς ο νομοθέτης του νόμου 3852/2010 (γνωστός και ως Καλλικράτης), θέλησε οι διαφορές των ΟΤΑ με ιδιώτες, να υπάγονται για ρύθμιση με τη διαδικασία του δικαστικού συμβιβασμού. Μάλιστα από τις διατάξεις των ως άνω άρθρων 72 και 176, προκύπτει ότι μόνο διαφορές που επιδέχονται αμφισβήτηση, άρα διαφορές που προκύπτουν από τη συναλλακτική δράση των ΟΤΑ (ιδιωτικές),

μπορούν να υπαχθούν στη δικαστική διαμεσολάβηση, και όχι όταν οι ΟΤΑ ενεργούν με βάση τους κανόνες δημοσίου δικαίου, αφού γι' αυτές τις διαφορές προβλέπονται άλλων ειδών διαδικασίες (π.χ. έλεγχος νομιμότητας από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, προσφυγή στα φορολογικά πρόστιμα ενώπιον της επιτροπής συμβιβαστικής επίλυσης των διαφορών, προσφυγή στο ΣΥΠΟΘΑ για τα πολεοδομικά πρόστιμα, διαγραφή χρεών και οφειλών από τους χρηματικούς καταλόγους μόνο με απόφαση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων).

Εδώ πρέπει να γίνει και μία ορολογική αποσαφήνιση των εννοιών. Συγκεκριμένα ο **συμβιβασμός** διακρίνεται σε **εξώδικο** και **δικαστικό**. Ο δικαστικός συμβιβασμός, είναι ο συμβιβασμός που έχει σαν αποτέλεσμα, όχι μόνο να διαλύεται η έριδα ή αβεβαιότητα που υπάρχει μεταξύ των συμβαλλομένων, αλλά να καταργείται και η μεταξύ τους εκκρεμούσα δίκη που υπάρχει. Οι διατάξεις των άρθρων 871 και 872 του Αστικού Κώδικα, πραγματεύονται τον εξώδικο συμβιβασμό. Στον δικαστικό συμβιβασμό αναφέρονται τα άρθρα 208, 214Α, 214Β και 293 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και περιλαμβάνουν, τόσο την λεγόμενη «εξώδικη επίλυση της διαφοράς» του άρθρου 214Α, όσο και την Δικαστική Διαμεσολάβηση του άρθρου 214Β του ΚΠολΔ. Οι βασικές διαφορές μεταξύ δικαστικού και εξωδίκου συμβιβασμού αφορούν την τήρηση ορισμένου τύπου και τα αποτελέσματα. Για τον δικαστικό συμβιβασμό ο νόμος απαιτεί την τήρηση ορισμένου τύπου (πρακτικά δικαστηρίου, επικύρωση από εντεταλμένο δικαστή, πρακτικό μεσολάβησης) και επομένως αποκλείεται η απόδειξη συνάψεώς του με ιδιωτικό έγγραφο, ομολογία κλπ. Αντίθετα ο εξώδικος συμβιβασμός είναι κατά κανόνα άτυπος. Εξάλλου ο δικαστικός συμβιβασμός έχει κατά κανόνα ως αποτέλεσμα την κατάργηση της εκκρεμούς δίκης, ενώ τα επικυρωμένα πρακτικά κατ' άρθρο 214Α Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και το πρακτικό μεσολάβησης κατ' άρθρο 214Β Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αποτελούν εκτελεστούς τίτλους. Αντίθετα ο εξώδικος συμβιβασμός, δεν καταργεί την δίκη, αλλά θεμελιώνει ένσταση ανατρεπτική, με αποτέλεσμα αν προταθεί στο δικαστήριο και αποδειχθεί, οφείλει το δικαστήριο να διατυπώσει το διατακτικό της αποφάσεώς του, σύμφωνα με το περιεχόμενο της συμβάσεως συμβιβασμού που συνήψαν τα μέρη. Προκύπτει από τα παραπάνω ότι η εξώδικη επίλυση της διαφοράς του άρθρου 214

Α και η δικαστική διαμεσολάβηση του άρθρου 214B ΚΠολΔ, αποτελούν μορφές του «δικαστικού συμβιβασμού».

Πέραν της ρητής αναφοράς για δικαστικό συμβιβασμό, ως αρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής των Δήμων που είναι συλλογικό όργανο ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας αυτού, η παραπάνω γνωμοδότηση, δεν κάνει αναφορά και στο λειτουργικό κριτήριο, σύμφωνα με το οποίο οι ΟΤΑ αν και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου στη συναλλακτική τους πρακτική, ενεργούν με τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου. Γι' αυτό άλλωστε και οι διαφορές που υπάγονταν μέχρι σήμερα στην αρμοδιότητα του δικαστικού διαμεσολαβητή του άρθρου 214β του ΚΠολΔ, ήταν διαφορές αυστηρά και μόνο ιδιωτικού δικαίου.

Ανεξάρτητα της ορθότητας ή όχι της ανωτέρω γνωμοδότησης, το ζήτημα είναι ότι ανοίγει ο δρόμος για την εντατικότερη λειτουργία των Οικονομικών Επιτροπών ως οργάνων εξώδικης επίλυσης των διαφορών με ιδιώτες. Οι Δημοτικοί και Περιφερειακοί Συμπαραστάτες, επιφορτισμένοι έτσι κι αλλιώς με τη διαμεσολαβητική αρμοδιότητα, δεν μπορούν μεν να υποστηρίξουν αιτήματα πολιτών στις Οικονομικές Επιτροπές, μπορούν όμως να ζητούν να εφαρμοστούν οι διατάξεις των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852 /2010 σχετικά με την αρμοδιότητα των Οικονομικών Επιτροπών, μέσω των νομικών υπηρεσιών που έχουν την βασική αρμοδιότητα της γνωμοδότησης για τα αιτήματα περί εξωδίκων συμβιβασμών.

Χ. Πρόταση για την αποτελεσματική λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης Αλεξανδρούπολης.

1. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης περιλαμβάνεται και η αρμοδιότητα διατύπωσης προς την δημοτική αρχή **προτάσεων** προκειμένου να αντιμετωπιστούν προβλήματα κακοδιοίκησης. Σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 5 του Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης): «[...] **Ο συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων** βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεών της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη υποβάλλονται στον δήμαρχο και κοινοποιούνται στο δημοτικό συμβούλιο και στον γενικό γραμματέα του δήμου. Τόσο η ετήσια έκθεση

όσο και οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου με φροντίδα των δημοτικών υπηρεσιών».

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται πρόταση που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία της **Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης**.

2. Οι αιρετοί εκπρόσωποι της πόλης είναι αναγκαίο να αξιολογήσουν και να οργανώσουν το θεσμό και να προάγουν τη λειτουργία της Επιτροπής, το βαθμό συμμετοχής των μελών της, την υποστήριξη της από τους εργαζομένους του Δήμου, το βαθμό της ενημέρωσης των τοπικών φορέων σχετικά με κρίσιμα ζητήματα που συζητούνται στο Δημοτικό συμβούλιο, καθώς και να διασφαλίσουν ότι οι προτάσεις της Επιτροπής θα λαμβάνονται υπ' όψη στην τελική απόφαση. Για το βέλτιστο σχεδιασμό της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης καλό θα ήταν να συμμετέχουν στο Δημοτικό Συμβούλιο **δημότες εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας**, τοπικοί φορείς, πολιτικά κόμματα, ενώ είναι απαραίτητο να ληφθούν υπ' όψιν καλές πρακτικές από άλλες πόλεις της Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού.

Παράλληλα, για να είναι αποτελεσματική η διαδικασία υλοποίησης των δράσεων για την οργάνωση του θεσμού της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης, πρέπει να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που θα διασφαλίζει την υποστήριξη των αλλαγών και θα αμβλύνει την καχυποψία και το φόβο των εμπλεκόμενων μερών. Σε αυτήν την κατεύθυνση είναι εκ των ων ουκ άνευ η εκπαίδευση των εργαζομένων σε διαδικασίες που έως σήμερα δεν εφαρμόζονταν και απαιτούν στοχοπροσήλωση για να γίνουν κατορθωτές.

Η ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στα ζητήματα που τους απασχολούν και τίθενται στο Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς και ο βαθμός υλοποίησης των προτάσεών τους, αποτελούν δύο κορυφαία ζητήματα εφαρμογής των αλλαγών. Από την άλλη πλευρά, η αξιολόγηση των δράσεων εφαρμογής μέσω κατάλληλων δεικτών, θα δώσει τη δυνατότητα σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να αντικαταστήσουν, όπου χρειάζεται και καθίσταται εφικτό, διαδικασίες που θεωρούνται δυσλειτουργικές και μη εφαρμόσιμες, με μεθόδους και τεχνικές που μπορεί να αποδειχθούν περισσότερο αποτελεσματικές.

3. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη προτείνει αναγκαίες οργανωτικές κατευθύνσεις για τη λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης Αλεξανδρούπολης.

Αποτελεί κοινή διαπίστωση, πως η οποιαδήποτε επιτροπή είναι αδύνατον να λειτουργήσει, εάν δεν υπάρχουν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών της.

Επομένως, το κρισιμότερο βήμα αποτελεί η ίδια η διαδικασία συγκρότησής της, η οποία πρέπει να γίνεται με τρόπο ανοιχτό, στο πνεύμα του νομοθέτη, ώστε να υπάρξει **πραγματική αντιπροσώπευση των δημοτών**, με κριτήριο και γνώμονα τη διάθεση τους για συμμετοχή. Ακόμη, πρέπει να διασφαλίζεται πως **όλες οι απόψεις θα διατυπώνονται ισότιμα**, αφού δίνεται η ευκαιρία να εκφραστούν αντιλήψεις που ενυπάρχουν στην κοινωνία της Αλεξανδρούπολης. Αναμφίβολα, υπάρχουν πολλές μορφές διαβούλευσης που μπορούν να εφαρμοστούν προκειμένου να εμπλακούν όλα τα μέρη, τόσο η τοπική κοινωνία, όσο και το Δημοτικό Συμβούλιο, αλλά και οι υπηρεσίες του Δήμου. Λόγου χάρη, πριν την έναρξη των εργασιών θα ήταν πολύ χρήσιμο να διαμορφωθούν **επιτροπές και ομάδες εργασίας**, που θα επεξεργάζονται κρίσιμα ζητήματα πριν την επίσημη γνωμοδότηση της Επιτροπής. Αυτές οι ομάδες εργασίας θα ήταν κατάλληλο να στελεχωθούν και με ειδικούς, δημότες που γνωρίζουν άριστα το αντικείμενο συζήτησης, με σκοπό την πληρέστερη ενημέρωση των μελών. Παράλληλα, μέσω ερευνών, μέσω της συμπλήρωσης **ερωτηματολογίων**, αλλά και **τοπικών δημοψηφισμάτων** (διά ζώσης ή διαδικτυακά), η Επιτροπή μπορεί να συλλέγει ιδέες και προτάσεις βελτίωσης των δημοτικών υπηρεσιών και να τις συμπεριλαμβάνει στη γνωμοδότησή της.

4. Για τον κατάλληλο σχεδιασμό της διαδικασίας, προκειμένου να λειτουργήσει η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης στην Αλεξανδρούπολη, είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθούν κάποιες απαραίτητες ενέργειες. Αρχικά, το Δημοτικό Συμβούλιο, πριν τη στελέχωση της Επιτροπής, θα ήταν ωφέλιμο να ενημερώνει τους φορείς και τους κατοίκους του Δήμου για το **αντικείμενο** και τους **στόχους** της διαβούλευσης. Στη συνέχεια, πέρα από τη συγκρότησή της, όπως ορίζει ο νόμος, πρέπει να διασφαλιστεί **προσωπικό υποστήριξης της Επιτροπής**, καθώς και να εξασφαλιστούν οι απαραίτητοι χώροι.

Έπειτα, πρέπει να αποτυπωθούν **οι τοπικές ανάγκες** από το Δημοτικό Συμβούλιο, από τους τοπικούς φορείς και από τις καταγγελίες των πολιτών, όπως παρουσιάζονται στο Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και να ιεραρχηθούν οι προτεραιότητες και η επιλογή των θεμάτων διαβούλευσης. Όλες οι απόψεις των πολιτών, που συμμετέχουν στις προπαρασκευαστικές ομάδες εργασίας, είναι απαραίτητο να αναρτηθούν **στην ιστοσελίδα του Δήμου**, όπου βάσει αυτών των προτάσεων, δημότες θα έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώνουν τις δικές τους παρατηρήσεις.

5. Χρήσιμο είναι ακόμη, κάθε φορά που θα συγκαλείται η Δημοτική Επιτροπή

Διαβούλευσης, να λαμβάνει υπ' όψιν στη γνωμοδότησή της το σύνολο των προτάσεων που θα προκύπτουν, τόσο από τις θεματικές ομάδες εργασίας, όσο και από το διάλογο που θα αναπτύσσεται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Παράλληλα, θα είναι καλό να συνταχθεί μια έκθεση αξιολόγησης της όλης διαδικασίας, ώστε να κριθούν οι μέθοδοι και οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότησή της Επιτροπής. Ασφαλώς, τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και οι προτάσεις της Επιτροπής επιβάλλεται να κοινοποιηθούν όχι μόνο στο Δημοτικό Συμβούλιο, όπως ορίζει ο νόμος, αλλά επίσης σε μέσα, όπου έχει πρόσβαση η τοπική κοινωνία, όπως σε ιστοσελίδες και τοπικές εφημερίδες.

Συνοψίζοντας, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης είναι σημαντικό να υπάρχουν χώροι, όπου οι δημότες θα γνωρίζουν εκ των προτέρων, ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθούν τις διαδικασίες. Εξίσου σπουδαίο ρόλο μπορεί να επιτελέσει η ιστοσελίδα της Επιτροπής, η οποία δεν θα πληροφορεί μόνο τους δημότες της περιοχής για τις δράσεις της διαβούλευσης και τα αποτελέσματά της, αλλά θα γίνεται ανάρτηση επώνυμων σχολίων δημοτών, με στόχο τη ροή πληροφοριών τόσο προς την Επιτροπή, όσο και προς το Δήμο. Οι εισηγήσεις των υπηρεσιών προς την Επιτροπή, οι εισηγήσεις των ομάδων εργασίας της Επιτροπής και η τελική γνωμοδότηση της Επιτροπής είναι αναγκαίο να κοινοποιούνται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

6. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό και υποβοηθητικό για την καλύτερη ενημέρωση των μελών της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης, το Δημοτικό Συμβούλιο να υιοθετήσει στο σχετικό κανονισμό λειτουργίας της, διαδικασίες ηλεκτρονικής διαβούλευσης. Με αυτόν τον τρόπο οι δημότες θα είναι σε θέση να υποβάλλουν ρεαλιστικές προτάσεις, αφού θα δύνανται να πληροφορούνται άμεσα και έγκαιρα τις εισηγήσεις των υπηρεσιών για κρίσιμα ζητήματα που αφορούν το Δημοτικό Συμβούλιο και ασφαλώς την ανάλυση των στοιχείων για τη διαμόρφωση του Προϋπολογισμού και του Τεχνικού Προγράμματος.

Δυστυχώς, η τεχνολογική υποδομή του Δήμου Αλεξανδρούπολης, καθώς και η έλλειψη προσωπικού εξειδικευμένου πάνω στη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων, δεν επέτρεψε στην πόλη να έχει ενεργή και συνεχώς λειτουργούσα ιστοσελίδα προς ενημέρωση των πολιτών για τις δραστηριότητες του Δήμου, γεγονός που σίγουρα δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες.

Η ηλεκτρονική διαβούλευση μπορεί να έχει ένα μέρος ανοιχτό προς τους πολίτες, ώστε να καθίσταται εφικτή η ενημέρωση και κατάθεση των απόψεων τους εν

όψει των θεμάτων που συζητούνται στο Δημοτικό Συμβούλιο ή τους απασχολούν και έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες του Δήμου. Ταυτόχρονα, είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνει και ένα τμήμα μόνο για τα μέλη της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης. Η ηλεκτρονική διαβούλευση θα δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες και κυρίως στους νεότερους, να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, θα ενισχυθεί με αυτόν τον τρόπο η διαφάνεια των διαδικασιών και κατ' επέκταση η δημοκρατική λειτουργία του Δήμου.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες με την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, είναι εφικτό να γίνεται ηλεκτρονικά η υποβολή αιτήσεων και πιστοποιητικών από τους δημότες και τις επιχειρήσεις, ενώ θα μπορούσε να λειτουργήσει ένα φόρουμ ηλεκτρονικής διαχείρισης σχολίων από τους πολίτες, με τα στελέχη του Δήμου να απαντούν στα ζητήματα που επισημαίνονται.

XI. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τις υπηρεσίες του Δήμου Αλεξανδρούπολης για τη συνεργασία και την υποστήριξή τους. Μία συνεργασία που αποτελεί αναγκαίο παράγοντα για τη βέλτιστη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών του Δήμου μας. Παρά το γεγονός πως ο θεσμός του Δημοτικού Συμπαραστάτη δεν είναι ευρύτερα γνωστός, εντούτοις αρχίζει να εδραιώνεται στη συνείδηση, τόσο των πολιτών, όσο των εργαζομένων του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

2. Το Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης συνεχίζει την προσπάθειά του για την εξάλειψη της κακοδιοίκησης και τη βελτίωση των σχέσεων διοίκησης – διοικουμένου, με απώτερο στόχο αφ' ενός μεν η διοίκηση να κερδίσει το σεβασμό και εμπιστοσύνη των δημοτών και αφ' ετέρου οι δημότες να βρίσκουν στη διοίκηση τη λύση και όχι την πηγή των προβλημάτων τους.

Έχω την πεποίθηση πως όλοι όσοι υπηρετούμε το θεσμό, την πρώτη και μοναδική αιρετή ανεξάρτητη αρχή στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αντιμετωπίζουμε με αίσθημα ευθύνης την κακοδιοίκηση εν τη γενέσει της. Η εμφάνιση της δημοκρατίας απαιτεί την περαιτέρω ενίσχυση του Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη, ιδιαίτερα σε εποχές βαθιάς οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, όπου οι πλέον αδύναμοι συμπολίτες μας χρειάζονται θεσμούς που να διασφαλίζουν τα κατοχυρωμένα τους δικαιώματα.

